

Talousarvio 2009
Taloussuunnitelma 2009-2011

Liperin kunta

SISÄLTÖ	Sivu
Kunnanjohtajan katsaus	4 - 5
Kunnan toimintaympäristö	6 - 13
Kuntastrategia ja hallitusohjelma	14 - 18
Toiminta ja talous	
Taloussuunnitelman 2009-2011 yleisperustelut	19 - 21
Talouden tasapainottamisohjelma	22 - 23
Sitovuusmääräykset	24
Vuoden 2009 talousarvion yleisperustelut	24 - 27
Käyttötalous 2009	28 - 76
Tuloslaskelma 2009	77
Investoinnit 2009-2011	78 - 82
Rahoituslaskelma 2009	83
Tytäryhtiöiden toiminta ja talous	84 - 86

Kunnanjohtajan katsaus

Ristiriitaisissa taloustunnelmissa kohti vuotta 2009

Yleistä:

"Kunnat eivät ole yrityksiä, vaan niiden perustehtävä on tuottaa kansalaisille tärkeimmät hyvinvointipalvelut. Kuitenkin kytkentä yritystalouteen ja työllisyyteen on kunnissa tiivis, sillä palvelut lepäävät verotulojen varassa. Tämän takia syksyn finanssikriisi ja talouden suhdannekäänte ovat muuttaneet tunnelmia nopeasti kunnissakin (Kuntalehti 13.11.pääkirjoituksesta)."

Liperissä talousarviossa vuodelle 2009 on varauduttu 5.2 %:n verotulokasvuun, joka sisältää 0.5%:n veroprosenttitarkastuksen. Kuntaliiton asiantuntijat ennustavat kuntiin vuodelle 2009 lähes nollakasvua verotuloihin. Talouskasvun taantuman vaikutukset eivät välttämättä toteudu Liperin tyyppisessä kunnassa samanlaisina ja yhtä nopeasti kuin hyvin teollisuusvaltaisissa kaupungeissa. Kuntaliiton ennusteet peilaavat yleensä suurten kaupunkien tilannetta parhaimmillaan ja heikoimmillaan. Liperin kunnan uudessa talousarviossa kokonaisveronkannon osuus on n. 30.0 M€ ja valtionosuuksien n. 23.1 M€ toimintakatteen ollessa 50.4 M€ , kasvua 5.0 % , mikä on kansallista keskiarvoa. Vuosikatetta ennakoidaan 2.0 M€, mikä on poistojen verran. Tulos on nolla. Aikaisempina vuosina muodostunutta alijäämää ei näillä näkymin päästä "lyhentämään" paremman tuloennusteen tai talouden tasapainottamisen näkökulmasta paremman toimintakatteen kautta.

Hallintokuntien talousarvioesityksistä:

Talousarvio vuodelle 2009 edellyttää heti vuoden alusta hallintokunnilta todella tiukkaa taloudenpitoa. Tämä siksi, että talousarvion laadintavaiheessa epävarmuustekijöiden vaikutuksia ei varmuudella pystytä nyt ennakoimaan ja sivistystoimen talousarvioesitys ei ole sille asetetussa raamissaan. Talousarvioesityksessä ei ole juuri uusia henkilölisäyksiä. Kaikissa henkilöjärjestelyissä toteutetaan, mikäli mahdollista, sisäisiä henkilöstöjärjestelyjä, mikä on yksi talouden tasapainottamiskeino.

OkuLi sosiaali- ja terveystalouden organisaatiossa huomioidaan tässä vaiheessa vain johtava sosiaaliryöntekijä kuntouttavassa aikuissosiaalityössä. Vuoden 2009 alussa käynnistyvä sosiaali- ja terveystalouden OkuLi - yhteistyö mahdollistaa yhteisen katsantokannan yhteisen henkilöstömme kanssa. Johtamisen ja yhteisen poliittisen päätöksenteon myötä odotamme ensi vuoden aikana saatavan uudenlaisiakin toimintatapoja sosiaali- ja terveystalouden tuottamiseen, minkä vuoksi tässä vaiheessa useista uusista virka- ja toimiesityksissä pidättäydettiin. Mm. vanhuspalveluihin liittyvät kokonaisvaltaiset palvelurakennemuutokset tuovat sosiaali- ja terveystalouden henkilöstötarpeisiin uudenlaista liikkuvuusmahdollisuutta. Palvelurakennemuutosta toteutetaan vaiheittain useamman vuoden aikana OkuLi alueella.

Erityisesti haluan jo tässä yhteydessä kiittää ja edelleen kannustaa sosiaali- ja terveystalouden Liperin ja Outokummun henkilöstöä, joka on valmistautunut ja sitoutunut tulevaan yhteistoiminta-aluemuutokseen upeasti! Menneen reilun kahden vuoden aikana on niin työn ohessa kuin opinnäytetöinä yhdessä saman toimialan ryöntekijöiden kanssa avattu ja yhtenäistetty palveluketjuja ja palvelutuotteita OkuLi- alueella.

Sivistystalouden talousarvioesityksessä vuodelle 2009 on huomioitu koulukuraattorin palkkaus. Muutoin sivistystoimen talousarvion täytäntöönpano edellyttää toimialan sisällä rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia, koska sivistyslautakunta ei ole esittänyt konkreettisia toimenpiteitä, joilla asetettu raami saavutetaan. Sivistystoimen rahoituksen ongelman muodostaa tulo-rahoitus. Perusopetuksessa ajanjaksolla 2007-2009 on perusopetuksen oppilasmäärä pienentynyt n. 70 oppilaalla. Opetustoimen valtionosuudet ovat pienentyneet (huomioitu yksikköhintakasvu ja miinusmerkkinen kunnan rahoitusosuuskasvu) n. 700.000 eurolla. Samanaikaisesti käyttötalouden menojen kasvu pelkästään perusopetuksessa on ollut n.1.2 M€ eli tulojen ja menojen erotus on kasvanut 1.9 M€:oon tilinpäätöksen 2007 ja talousarvion 2009 välillä. Poliittisesti ei ole löydetty yksimielisyyttä kouluverkoston rohkeampaan tarkasteluun, mitä taloustilanteemme edellyttäisi. Poliittisena kompromissina kouluverkostokeskusteluun valtuustoseminaarissa nousi esille malli "pienien koulusta". Tällä ratkaisulla koulut säilyisivät kylillä ja samalla pienimmät koululaiset välttyvät pidemmiltä koulumatkoilta, mutta kyseisellä toimenpiteellä yksistään ei päästä tasapainoiseen talouteen sivistystoimessa. Kunnan toiminnan kannalta vapaaehtoisuuteen perustuva keskiasteen opiskelijoiden kuljetusjärjestely on poistettu sivistystoimen talousarvioesityksestä.

Päivähoidon lasten (0-5 vuotiaat) määrässä ennustetaan tp 2007 nähden kasvua 60 lapsella, mikä tarkoittaa edelleen päivähoidon palvelurakenteissa muutoksia. Konkreettisin toimenpide talousarviossa on, että päiväkodeista (Puoliväli ja Paloaukea) siirtyvät esiopetusryhmät valmistuvaan Paloaukean kouluun vuoden 2009 aikana. Näin mahdollistetaan em. päiväkoteihin alueen asukkaiden lapsille enemmän kokopäivähoitopaikkoja. Lisäksi palvelutuotantoon tuodaan mahdollisuus osapäivähoitopaikkoihin. Päivähoidon kasvuun vaikuttavat monet tekijät; tulomuutto, päiväkotihoidon katoaminen, lasten päivähoidon aloitus yhä vain aikaisemmin, talouden käänös kotitalouksissa, jne. Ikäluokat eivät suinkaan ole kasvaneet, mikä voidaan todeta kaaviosta "väestökehitys ikäryhmittäin" seuraavilla sivuilla, mutta ikäluokasta tulee suurempi määrä lapsia päivähoidon. Päivähoitoa tarvitsevien lasten ikäluokat ovat pudonneet keskimäärin 30-40 lasta/ikäluokka nykyisiin yli 13-vuotiaisiin verrattuna.

Investoinneista

Vielä ensi vuonna investoidaan talonrakentamiseen. Taloussuunnittelun ajanjaksona (3 vuotta) 2010-2011 on pidättäytyttävä suurista investoinneista, vaikka investointitarpeet eivät ole minnekään hävinneet. Talouden tunnusluvut eivät mahdollista tuleville vuosille samanlaisia investointivuosia kuin vuodet 2008 ja 2009 ovat olleet ja ovat. Vuosien 2008 ja 2009 kokonaisinvestointien määrä n. 8-9 M€/vuosi on ollut tietoinen valinta. Olemme pysyneet kuitenkin keskimääräisessä 4 M€:n vuosittaisessa investointirytmisä menneellä valtuustokaudella, mikä oli kuntastrategiamme mukainen tahtotila. Nelivuotiskauden kuntastrategia toteutui tavoitetta "Liperin kunnan talous on tasapainossa" lukuun ottamatta, lähes ennakkoidusti.

Lopuksi

Taloussuunnitelma uudistuu ja yhtenäistyy vuoden 2009 alussa. Toiminnallisten tavoitteiden rinnalla arvioimme toimintaamme prosessien, vaikuttavuuden, asiakas- ja henkilöstönäkökulman kautta. Ensi vuoden osalta kaikissa hallintokunnissa on kaiken perustyön ohessa valmistauduttu uusien talous- ja henkilöhallinnon ohjelmistojen käyttöön.

Kuluvan valtuustokauden 2005-08 valtuusto on tehnyt itsearviointia toiminnastaan. Valtuuston itsearviointi on työväline uuden valtuuston toiminnan kehittämiseksi. Keskiöön nousevat jatkossa valtuustotyöskentelyssä strategiatyöskentely ja strategioihin sitoutuminen, ajankäyttö tärkeissä asioissa ja yhteisiin pelisääntöihin sitoutuminen sekä perehtyminen palvelutuotannon prosesseihin.

Uusi valtuusto aloittaa vuoden 2009 alusta strategiaprozessillaan. Paras -lainsäädäntö korostaa "elinvoimaisia kuntia". Elinvoimaisuuden rinnalla hyvinvointi ja terveyden edistäminen ovat nousemassa velvoittavina toimenpiteinä kuntiin. Kuntastrategia 2009-2012 voisi olla Liperin hyvinvointistrategia; strategia hyvinvoivasta, turvallisesta, itsenäisestä kunnasta niin talouden realiteettien, palvelutuotannon kuin myös kuntalaisten saaman palvelun näkökulmasta.

Näin loppuvuodesta kiitän kaikkia palveluksestamme poistuvia Liperin kunnan eteen tehdystä työstä ja samalla toivottelen laajan Outokummun sosiaali- ja terveyspalveluiden henkilöstön tervetulleeksi Liperin kunnan palvelukseen!

Uusia haasteita kohti ja niitähän meillä on!

Hannele Mikkanen
kunnanjohtaja

Kunnan toimintaympäristö

Väestö ja aluerakenne

Liperin väestönkehitys on ollut samansuuntainen kuin koko maassa, jossa yleisenä kehityspiirteenä on ollut kaupunkiseutujen väestömäärien voimakas kasvaminen. Joensuun seutukunta on kasvattanut väkilukuaan jo viimeisen 20 vuoden ajan. Joensuun seutukunnan asukasmäärä oli 30.09.08 **116.374**. Joensuun seutukuntaan ensi vuoden alussa kuuluu 6 kuntaa: Joensuu, Kontiolahti, Liperi, Outokumpu, Ilomantsi ja Polvijärvi. Maakunnan asukasluku oli 30.09.08 **166.224**.

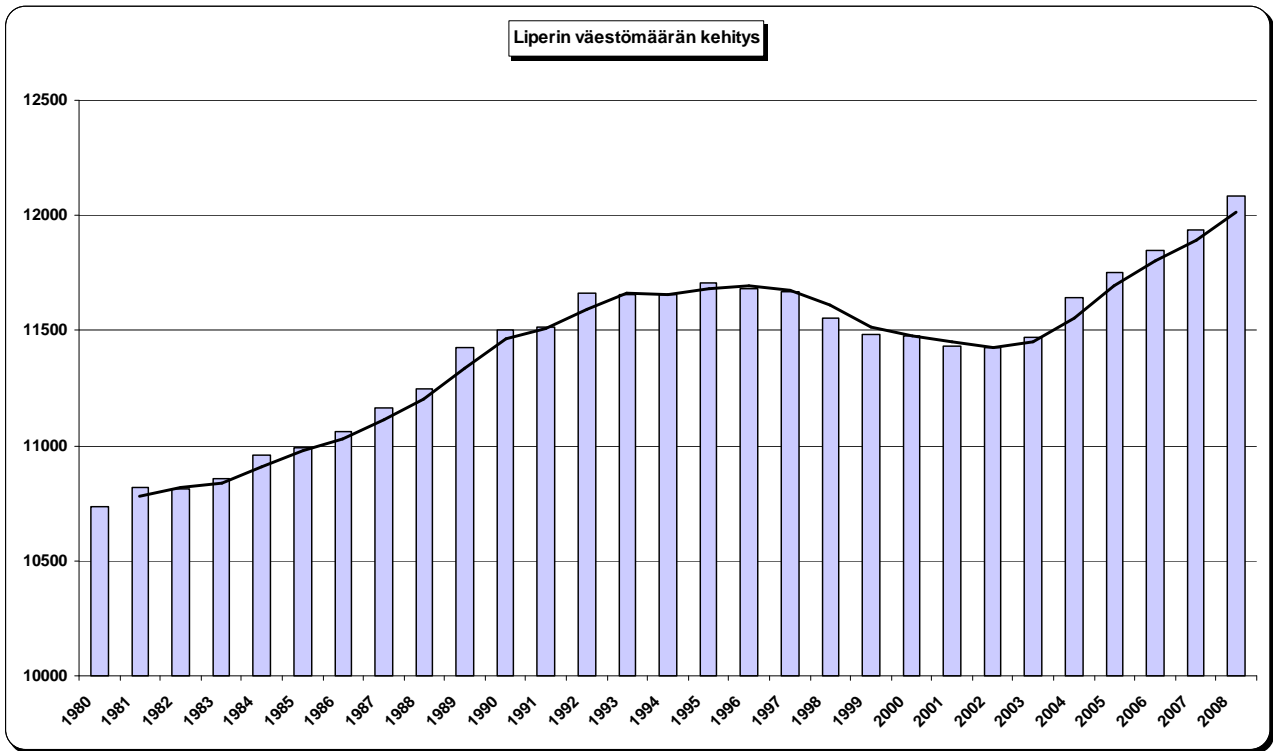
Liperin väestön tasainen kasvu pysähtyi vuonna 1996. Liperin lähivuosien väestötavoitteena on ollut saada väestön kehitys uudestaan tasaiselle kasvu-uralle. Puhdas luonto, vaihteleva maisema, vesistöt, maaseutumaisuus ja hyvä liikenteellinen sijainti tekevät Liperistä viihtyisän ja asuin- ja yrityskunnan. Liperi pystyy hyödyntämään Joensuun seudun kasvuvaiikutuksia huolehtimalla myös tulevaisuudessa maankäyttö- ja elinkeinopolitiikastaan sekä kuntataloudestaan. Väestön tasainen kasvu onkin vuonna 2003 alkanut uudelleen. Vuonna 2007 väestön kasvu oli 90 henkilöä eli + 0,76 %. Syyskuussa 2008 Liperin väestön määrä oli **12.087** eli kasvua vuoteen 2007 verrattuna on 108 asukasta.

Liperin kolmen taajaman muodostama aluerakenne on sekä vahvuus että heikkous. Aluerakenne on vahvuus alueellisen tasa-arvon mm. palvelujen saavutettavuuden kannalta. Aluerakenteen ansiosta Liperin maaseutu on kokonaisuudessaan säilynyt suhteellisen hyvin asuttuna. Vahvuus on myös se, että kolme luonteeltaan varsin erilaista taajamaa tarjoavat erilaisia sijoittumisvaihtoehtoja sekä asukkaille että yrittäjille. Aluerakenteen heikkoutena on se, että kolmen taajaman palvelutason ylläpitäminen rasittaa kuntataloutta merkittävästi. Kolmen taajaman aluerakenne ja sijainti lähellä suurta, monipuoliset palvelut tarjoavaa keskusta, vaikeuttavat yksityisen palvelujen kehittymistä Liperissä. Väestötavoitteen saavuttaminen edellyttää erityisesti sitä, että Ylämyllyn taajaman seutua kehitetään voimakkaasti.

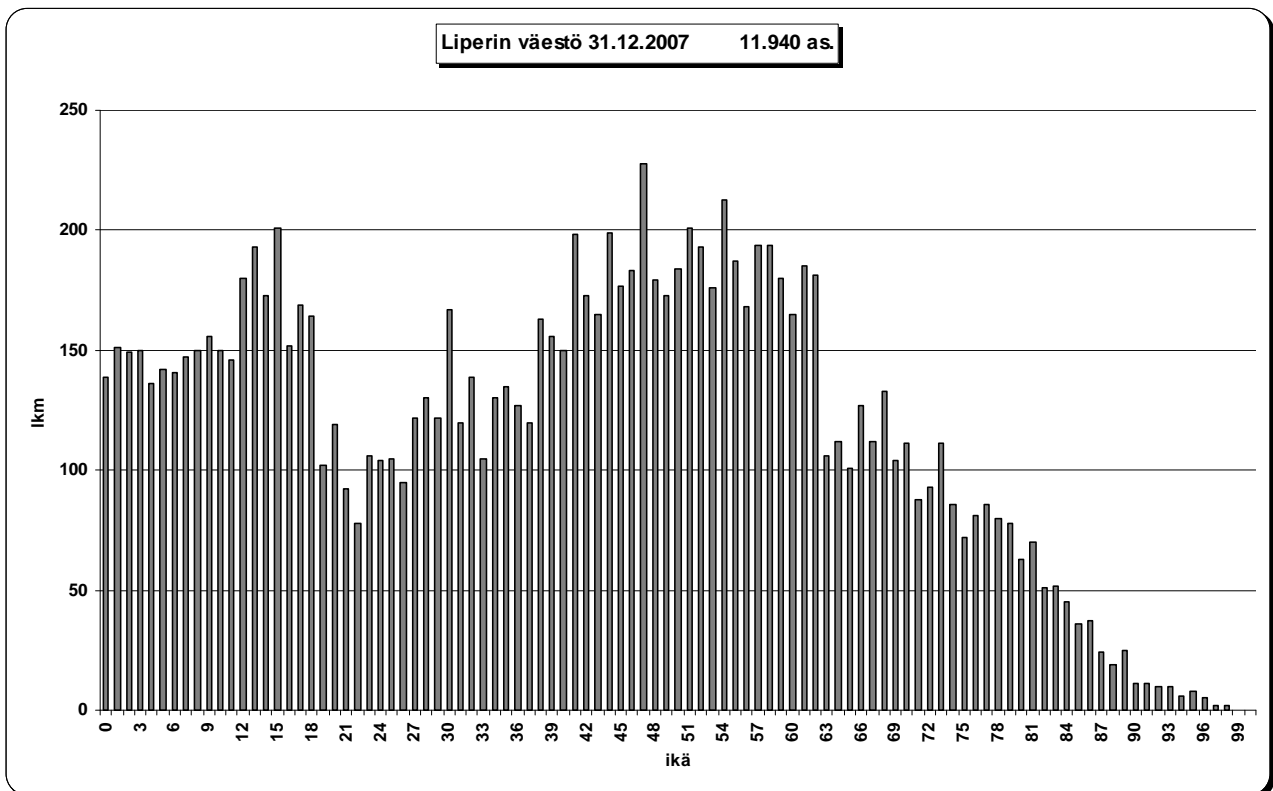
Hyvä liikenteellinen sijainti Pohjois-Karjalassa ja sijainti lähellä Joensuuta, osana vahvaa kehittyvää maakunnan keskusaluetta antavat Liperille erinomaiset kehittymismahdollisuudet. Joensuun kasvuvaiikutukset näkyvät koko kunnassa, mutta eniten kunnan itäosissa, Ylämyllyn alueella. Kunnan hyvää sijaintia tukevat hyvät seudulliset ja valtakunnalliset liikenneyhteydet: valtatie 17 (Joensuu-Kuopio), valtatie 23 (Joensuu-Vaasa), rautatie, lentokenttä ja vesiväylät. Yleisen kehityksen myötä voidaan olettaa, että maaseudun elinvoimaisuus on tulevaisuudessa yhä enemmän liikenneyhteyksien varassa.

Väestömäärän kehitys

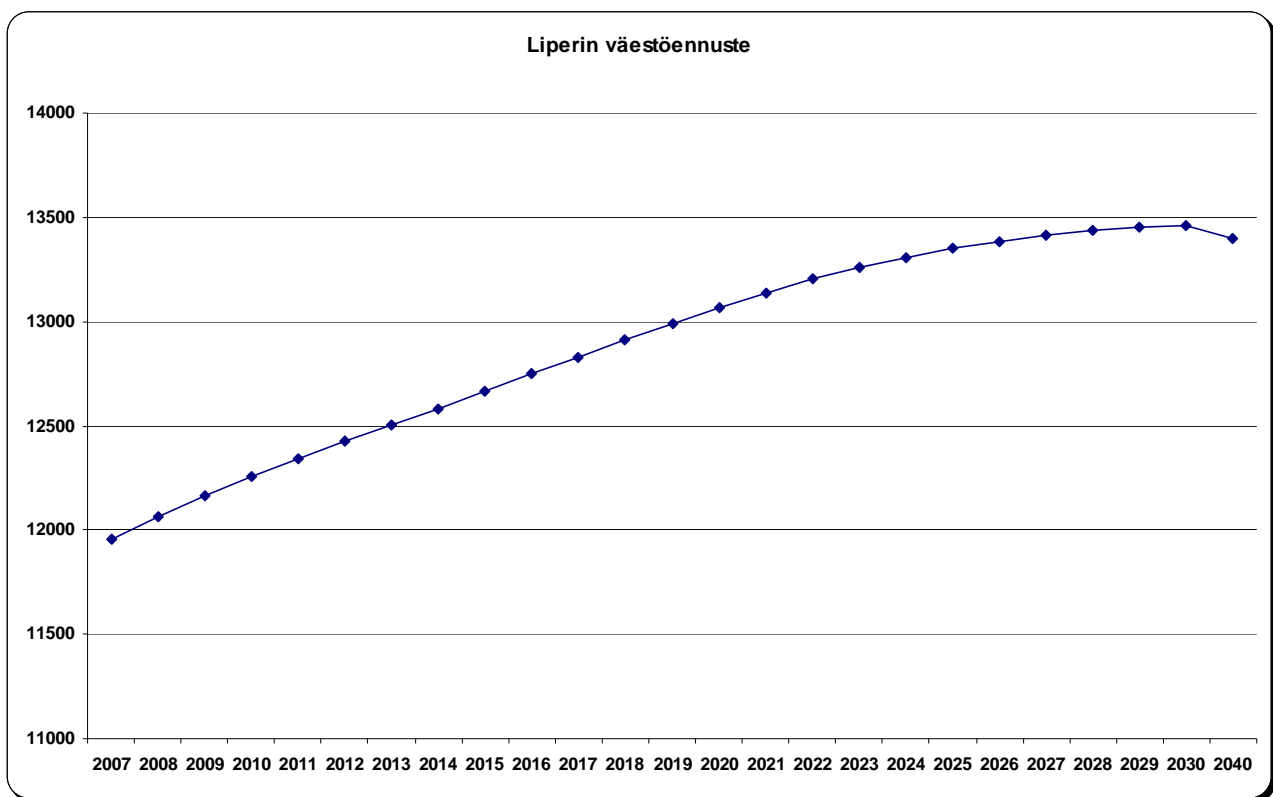
LIPERI	1980	1985	1990	1995	2000	2004	2005	2006	2007
Väestö lkm	10737	10983	11500	11708	11479	11641	11750	11850	11940

Väestökehitys ikäryhmittäin ja alueittain

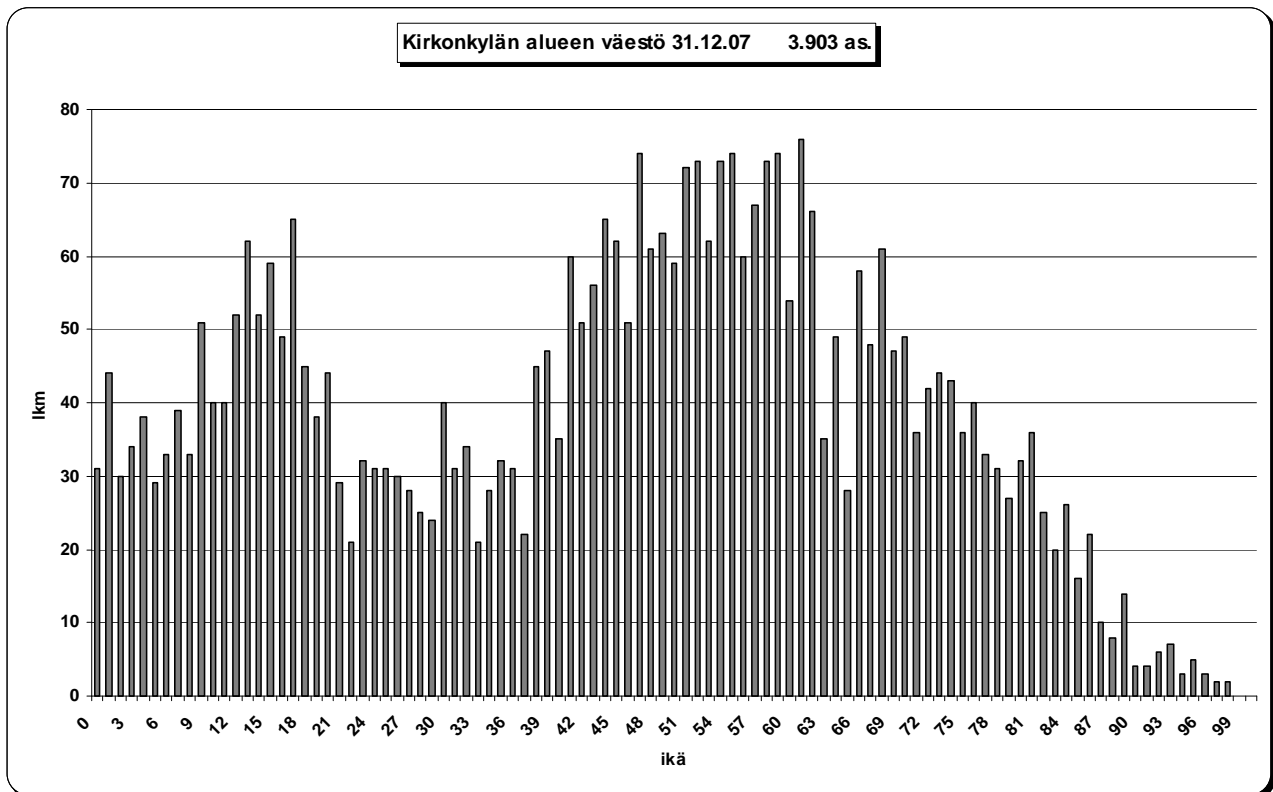

Vuosi	Yhteensä	0-14 lkm	15-64 lkm	65- lkm	0-14 %	15-64 %	65- %
2006	11850	2337	7587	1926	19,7	64,0	16,3
2007	11960	2311	7713	1936	19,3	64,5	16,2
2008	12067	2314	7795	1958	19,2	64,6	16,2
2009	12164	2303	7888	1973	18,9	64,8	16,2
2010	12255	2305	7896	2054	18,8	64,4	16,8
2015	12666	2457	7753	2456	19,4	61,2	19,4
2020	13065	2588	7633	2844	19,8	58,4	21,8
2025	13349	2607	7561	3181	19,5	56,6	23,8
2030	13464	2554	7475	3435	19,0	55,5	25,5
2035	13458	2471	7457	3530	18,4	55,4	26,2
2040	13399	2412	7483	3504	18,0	55,8	26,2

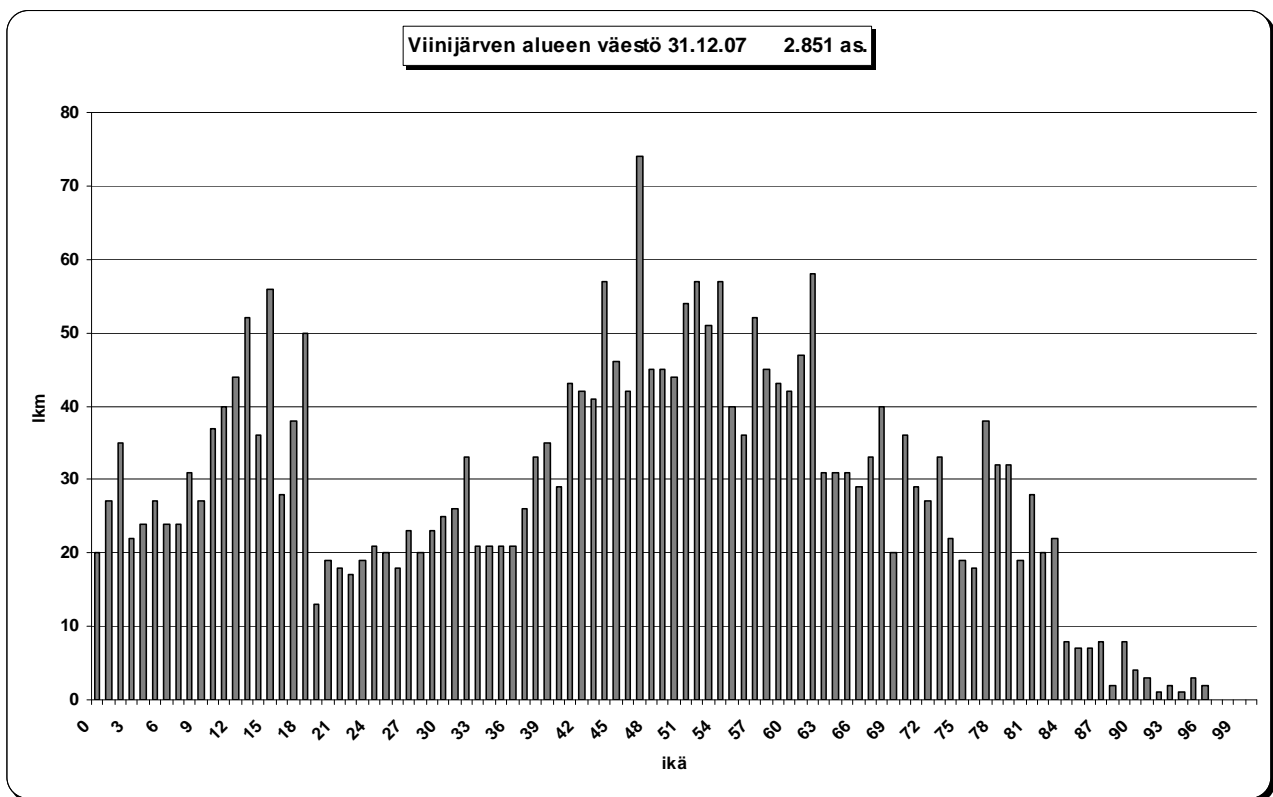
Kirkonkylän alue

Liperi	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	Muutos 06/07
KK:n taajama	1945	1778	1752	1732	1698	1685	1662	-23
KK:n maaseutu	273	274	295	304	309	306	319	+13
Liperinsalo	153	139	143	151	148	142	147	+5
Papelonsaari	109	103	95	90	88	84	73	-11
Niva	93	103	100	101	110	103	108	+5
Salokylä	645	620	606	617	603	620	623	+3
Puromäki	234	226	217	220	226	222	225	+3
Roukalahti	323	313	312	306	302	306	298	-8
Tutjunniemi	186	166	161	170	163	160	155	-5
Leppälähti	196	185	184	187	182	166	169	+3
Lammu	160	160	128	134	134	127	124	-3
Yhteensä	4317	4067	3993	4012	3963	3921	3903	-18

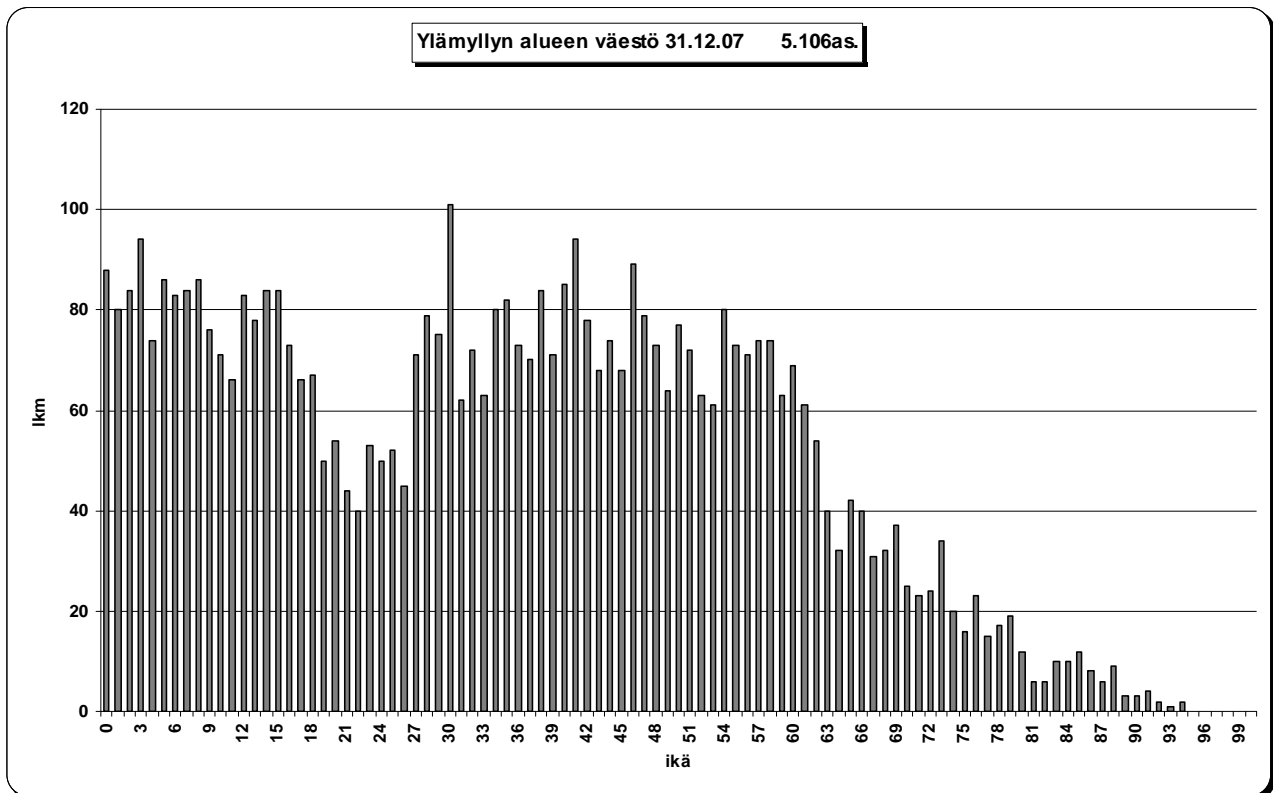
Viinijärven alue

Viinijärvi	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	Muutos 06/07
Vnj:n taajama	1028	984	995	1000	993	981	917	-64
Vnj:n maaseutu	258	269	249	248	241	239	240	+1
Käsämä	604	609	604	622	637	668	655	-13
Ahonkylä	289	268	257	243	238	228	229	+1
Kaarnalampi	245	194	183	176	174	172	169	-3
Kompero	261	245	236	229	231	227	209	-18
Kaatamo	414	369	343	340	340	337	319	-18
Korpivaara	54	47	48	52	52	51	46	-5
Hustinvaara	75	68	64	60	64	62	67	+5
Yhteensä	3228	3053	2979	2970	2970	2965	2851	-114

Ylämyllyn alue

Ylämylly	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	Muutos 06/07
Yly:n taajama	680	671	704	738	777	806	824	+18
Yly:n maaseutu	135	190	280	373	508	659	862	+203
Mattisenlahti	258	350	356	366	369	369	366	-3
Honkalampi	2028	2037	2027	2003	1944	1909	1928	+19
Hirsiniemi	277	286	299	320	333	321	318	-3
Lammet	169	179	184	177	198	204	211	+7
Vaivio	317	327	320	329	336	341	327	-14
Härkinvaara	252	245	264	288	286	281	270	-11
Yhteensä	4116	4285	4434	4594	4751	4890	5106	+216

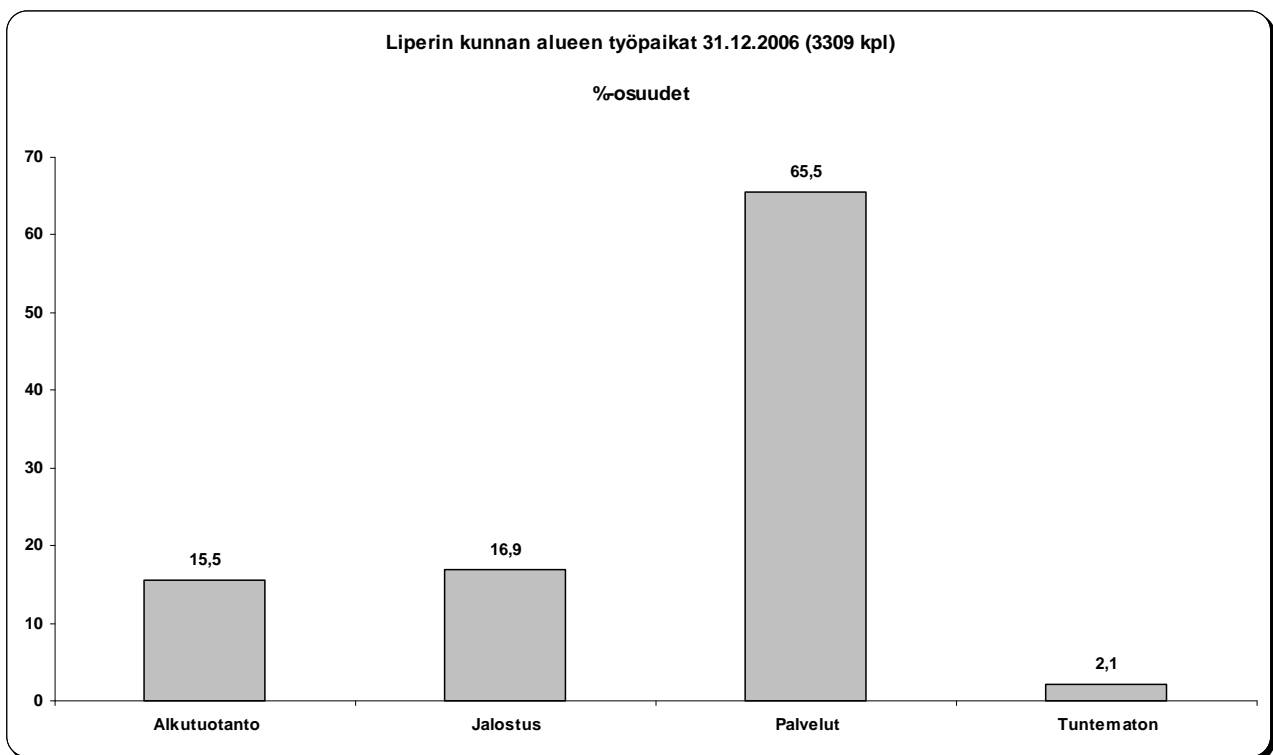
Tilastoissa tuntematon asuinpaikka oli 80 hlö:llä.

Työvoima, työlliset ja työpaikat

Liperin kunnan alueella työssäkäyvät 31.12.06

Asuinkunta	
Liperi	2175
Joensuu	619
Kontiolahti	120
Polvijärvi	67
Outokumpu	78
Pyhäselkä	67
Muualta Pohjois-Karjalasta	89
Pohjois-Karjalan ulkopuolelta	94
Liperissä työpaikkoja 31.12.06	3309

Lähde: Tilastokeskus työssäkäyntitilasto

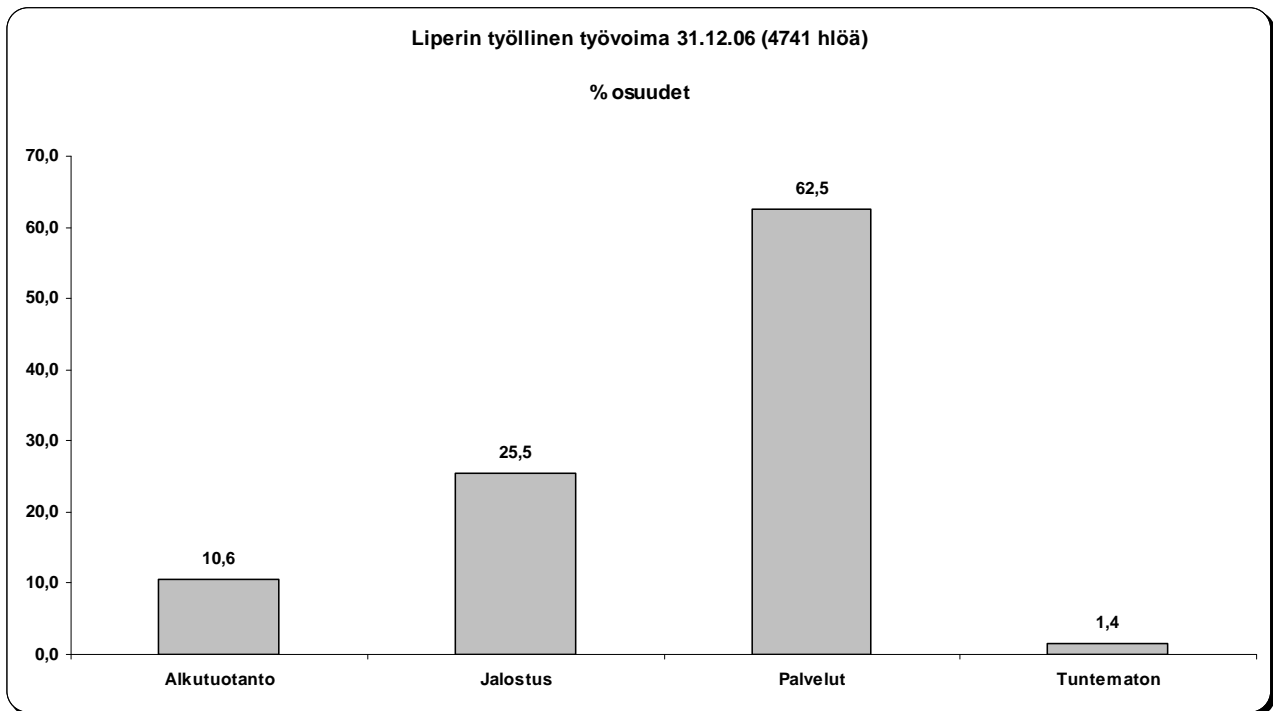

Teolliset työpaikat 31.12.07

Joensuu seutukunta; teolliset työpaikat	2005	2006	2007	abs.	muutos %
Joensuu	5519	5420	5065	-355	-6,5
Outokumpu	1053	1107	1125	18	1,6
Eno	809	797	781	-16	-2,0
Ilomantsi	245	265	289	24	9,1
Kontiolahti	1540	1325	820	-505	-38,1
Liperi	627	570	566	-4	-0,7
Polvijärvi	297	301	324	23	7,6
Pyhäselkä	263	281	298	17	6,0
Joensuun seutu	10353	10066	9268	-798	-7,9

Lähde: Pohjois-Karjalan maakuntaliiton teollisuusyrittäjärekisteri

Väestön pääasiallisen toimeentulon mukaan vuoden 2006 lopussa väestöstä (11850) työlliseen työvoimaan kuului 40,1 % (4 741 henkilöä), työttömään työvoimaan 5,1 %, 0-14 vuotiaisiin 19,7 %, opiskelijoihin ja koululaisiin 7,8 %, eläkeläisiin 24,5 % ja muihin työvoimaan kuulumattomiin 2,9 %.

31.12.06 Liperin 4741 työllisten määrästä 2175 henkilöä kävi töissä Liperissä, 1810 Joensuussa, 194 Kontiolahdessa, 167 Outokummussa, 57 Polvijärvellä ja 36 Pyhäselässä.

Palvelutuotanto:

Valtuuston yleisenä tahtotilana palvelutuotannosta on seuraavaa:

- Hallitusohjelmakaudella laaditaan strategiat eri palveluista perustuen ennakoituun kunnan taloustilanteeseen. Palvelustrategiat valmiina keväällä 2006.
- Liperin kunnan peruspalvelutuotanto on seudullisesti vertailukelpoinen palvelustrategioissa määritellyin mittarein.

Valtuuston yleisenä tahtotilana henkilöstön osalta on seuraavaa:

- Valtuusto on vahvistanut henkilöstöstrategian vuoden 2004 lopussa
- Keskeiset hyvinvoinnin, turvallisuuden, ja tuloksellisuuden tekijät ovat henkilöstöpolitiikassa osaaminen ja sen varmistaminen, esimiestoiminta ja ihmisten johtaminen, terveys- ja hyvinvointi sekä työyhteisön toiminta ja yhteisöllisyys.
- Liperin kunta on henkilöstöstään huolehtiva, haluttu työnantaja

Talous / Investoinnit:

Valtuuston yleisenä tahtotilana talouden tervehdyttämisestä on seuraavaa:

- Käyttötalouden tavoite (2 v/ 4 v)
2006: 0 € vuosikate
2007: vuosikate 50 % poistoista
2008: 100 % poistot
2009-2015: toteutetaan alijäämän kattamisohjelma
- Investointiohjelma valtuustokaudella (talonrakennus, kunnallistekniikka, kaavatiet, vesi- ja viemäriverkostot, irtaimisto) ei ylitä keskimäärin vuositasolla 4 M€.

Yhteistyö:

Valtuuston yleisenä tahtotilana yhteistyöstä on seuraavaa:

- Liperi on aktiivinen vaikuttaja ja päätöksentekijä seudullisessa ja maakunnallisessa yhteistyössä eri toimialoilla
- Liperi tekee yhteistyötä sopimus pohjaisesti kuntien, 3-sektorin ja yksityisten toimijoiden kanssa
- Yhteistyön tavoitteena on tehokkaampi, taloudellisempi tai laadukkaampi palvelutuotanto

Elinkeinopolitiikka:

Valtuuston yleisenä tahtotilana elinkeinopolitiikassa on seuraavaa:

- Liperin kunnan tavoitteena on nostaa profiilia myönteisenä yrittäjyyden kuntana
- Liperin kunnalla on tarjolla kaavoitettua maata eri tyyppisiin elinkeinotoiminnan tarpeisiin
- Liperi on aktiivinen toimija Joensuun Seudun elinkeinoyhteistyössä
- Liperin kunta on edelläkävijä maaseudun elinkeinojen kehittäjänä

Maankäyttö:

Valtuuston yleisenä tahtotilana maankäytöstä on seuraavaa:

- Maankäytön suunnittelu on pitkäjänteistä, tavoitteellista ja ennakoivaa.
- Liperin kunnassa on kolmessa taajamassa tarjolla riittävä määrä rakentamiseen soveltuvaa tonttimaata
- Liperin kunnan maankäytön kaavoituksellinen painopiste on Ylämyllyllä

HALLITUSOHJELMA

KH § 199/1.10.2007

Turvallista asumista - mahdollisuuksia elinkeinoelämälle - aktiivista vapaa-aikaa.

Liperi on vastuullinen, seutukunnan ja maakunnan yhteistyössä aktiivisesti mukana oleva itsenäinen kunta. Liperi edistää asukkaidensa hyvinvointia turvaamalla yhteisesti sovitut peruspalvelut. Palvelut voidaan tuottaa myös vaihtoehtoisin tuotantotavoin.

Arvomme:

1. Vastuullisuus
2. Luotettavuus
3. Yhteistyökykyisyys
4. Kunnioitus
5. Yrittäjyys

Palvelutuotannon kehittämistoimenpiteissä huomioidaan kustannustehokkuus ja vaikuttavuus :

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueen perustaminen vuoden 2008 loppuun mennessä Outokummun kanssa. Liperi isäntäkuntana. Tavoitteena kustannus- ja vaikuttavuustehokkaat palvelut (teknologian hyödyntäminen / oikeat menetelmät/ oikeat tasot/ johtaminen). Sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueetta on mahdollisuus laajentaa vuoden 2010 alusta.
- Laaditaan palvelurakenteen suunnitelma sosiaali- ja terveyspalveluihin (palveluverkon suunnittelu)
- Perusopetuksen kyläkouluverkostoa arvioidaan, kun koulun oppilasmäärä muuttuu 2-opettajaiseksi tai koululla on edessä mittava peruskorjaus.
- Taajamakouluissa opetustiloja keskitetään oppilasmäärät huomioiden.
- Valmistuskeittiöt keskitetään kolmeen taajamaan, muiden keittiöiden toimiessa jakelukeittiöinä
- Sopimus pohjaista yhteistyötä toteutetaan ja uutta yhteistyötä käynnistetään myös muilla toimialoilla kuin sosiaali- ja terveyspalveluissa esim. maaseutuelinkeinopalveluissa Outokummun kaupungin, seudun kuntien tai kuntayhtymien kanssa.
- Asiakastytyväisyyсарvioinnit toteutetaan päivähoitossa, kotihoidossa, seudullisissa kirjastopalveluissa

Henkilöstöpolitiikka

- Henkilöstön hyvinvointia ja työturvallisuutta kehitetään vuosittaisen tyhy -toimintasuunnitelman mukaisesti yhdessä johtoryhmän ja hallintokuntien kanssa
- Henkilöstöpoliittiset järjestelyt OkuLi-hankkeen osalta
- Muutosvaiheen tuki henkilöstölle ja johtamiseen
- Henkilöstöohjausjärjestelmän käyttöönotto vaiheittain (mm. rekrytointi-, raportointi-, tilastointimahdollisuudet)
- Henkilöstötilinpäätös

Talouden tunnusluvulliset tavoitteet:

- Tilikauden ylijäämä hallitusohjelmakaudella n. 0,7 M€/vuosi
- Lain velvoittama alijäämäohjelma:
 - o 2007 kumulatiivinen alijäämä enintään - 1.5 M €
 - o 2008 kumulatiivinen alijäämää - 0.8 M €
 - o 2009 kumulatiivinen alijäämää - 0.1 M €
- Kuntastrategiassa edellytetty Investointiohjelman keskimääräinen 4 M€:n vuositaso ei toteudu / (2005-2008)

- Vuoden 2008-09 suurimmat investoinnit: Paloaukean koulu ja ruokala, kunnallistekniset investoinnit kunnan omistamille uusille asuinalueille, Tielaitoksen ja kunnan yhteishankkeina Salokylän kevyenliikenteen väylä, Liperin kk:n liikennejärjestelyt ja haja-asutusalueen vesihuoltohankkeet vuosittaisen talousarvion mukaisesti, Jyrin hoivakotihankkeen laajennus. Vuosien 2008-2009 investoinnit keskimäärin n. 8 M€/vuosi
- Laaditaan kolmen vuoden kiinteistöjen peruskorjausohjelma

Yhteistyö:

- Sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteistoiminta-alueita on mahdollisuus laajentaa vuoden 2010 alusta
- Joensuun seudun strategiasuunnitelman mukaisesti yhteistyötä Joensuun seudulla, kuntakohtaisin erillispäätöksin.
- Liperin kunta edistää yhteistyötä eri toimintaverkostoissa
- Liperin kunta ottaa aktiivisen, ohjaavan roolin erilaisessa yhteistyössä taloudellisuusnäkökulma huomioiden
- Yhteistyön tavoitteena tulee olla taloudelliset säästöt ja/tai laadukkaammat palvelut

Maankäyttö

- Tonttimaata on tarjolla asuinrakentamiseen kolmessa taajamassa vähintään 5 vuoden tarve
- Asukasluvun kasvutavoite (0,5-1,0%) tulee turvata myös kaavapolitiikalla (kunnan omistamalta maalta luovutetaan n. 30 tonttia / vuosi)
 - o Oikeusvaikutteinen Joensuun seudun yleiskaava
 - o Ylämyllyn osayleiskaava / Jyri VI
 - o Viinijärven asemakaavan ajantasaistaminen vireille
 - o Vaivion osayleiskaavatarkistus
- Lentokentän alueen kehittämistoimenpiteisiin varaudutaan

Elinkeinopolitiikka ja työllisyyden edistäminen:

- Liperin kunnalla on tarjolla kaavoitettua maata erityyppisiin yritystoimen tarpeisiin
- Liperin kunta toteuttaa Lipertekin toimesta yritysinvestointeja
- Liperin kunta on edelläkävijä maaseudun elinkeinojen kehittäjänä
- Työllisyyden edistämistoimenpiteet huomioidaan vuosittaisessa budjetissa
- Nuorten 16-17-vuotiaiden kesätyöllistämiseen yhteistyöhanke Liperin yrittäjien kanssa
- laaditaan Liperin kirkonkylän ja Viinijärven alueitten kehittämis- ja markkinointisuunnitelma tavoitteena alueiden vetovoiman lisääminen

Kuntakuva:

- Kuntamarkkinoinnin osalta ajantasaistaminen

Seuranta:

- kunnanhallitus seuraa hallitusohjelman toteutumista osavuosisikatsausten yhteydessä ja valtuusto osaltaan tilinpäätösten yhteydessä

TOIMINTA JA TALOUS

Taloussuunnitelman 2009-2011 yleisperustelut

Kuntien talous vuoteen 2012 (Lähde: valtion talousarvioesitys 15.09.08)

Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu vuosikate oli v. 2007 2,4 mrd. euroa ja parani vuoteen 2006 verrattuna noin 300 milj. eurolla. Vuosikate kattoi edellisvuotta selvemmin käyttöomaisuuden poistot mutta ei riittänyt nettoinvestointien rahoittamiseen. Pitkään jatkuneesta nopeasta talouskasvusta huolimatta kuntien velan määrä lisääntyi edelleen, ja kuntien väliset taloudelliset erot ovat pysyneet suurina.

Kuntatalouden vahvistuminen jatkuu v. 2008. Vuosikate kohoaa 700 milj. eurolla 3,1 mrd. euroon, kun sekä kunnallisvero- että yhteisöverotulot kasvavat edelleen nopeasti. Verotulojen kasvun ohella valtionosuuksien merkittävä lisäys kohentaa kuntataloutta. Kuntien ja kuntayhtymien menojen kasvu on kuitenkin nopeutumassa samalla kun talouskasvu on heikkenemässä. Suurten palkankorotusten, yleisen hintatason voimakkaan nousun ja palvelujen ostojen nopean kasvun seurauksena toimintamenot kasvavat yli 6 % eli selvästi nopeammin kuin 2000-luvulla keskimäärin. Myös investointien odotetaan edelleen lisääntyvän.

Kuntatalouden tila pysyy talouskasvun hidastumisesta huolimatta hyvänä v. 2009. Yleisen ansiotason nousu pitää edelleen yllä veropohjaa, mutta kunnallisverotulojen kasvu kuitenkin hidastuu, kun työllisyys ei enää parane ja tuloverotuksen keventäminen toteutetaan osittain kunnallisverotuksen kautta. Kuntien yhteisöverotuottojen odotetaan hieman vähenevän vuoteen 2008 verrattuna. Toisaalta kuntien muut tulot lisääntyvät selvästi, kun verokevennykset kompensoidaan lisäämällä valtionosuuksia ja kuntien toimintatuotot kasvavat nopeasti mm. kuntien yhdistymisavustusten lisääntymisen ja asiakasmaksujen korotusten myötä.

Toimintamenojen arvioidaan kasvavan 5 % v. 2009. Kasvu on hieman hitaampaa kuin v. 2008, mutta edelleen yhtä nopeaa kuin vuosina 2002–2007 keskimäärin. Vuonna 2009 menopaineita keventää mm. kunta-alan ansiotason nousun jääminen palkankorotusten ajoituksesta johtuen vuotta 2008 vaimeammaksi. Lisäksi kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksut kevenevät selvästi, kun kunta-alan palkkojen nopea kasvu mahdollistaa kuntatyönantajan eläkevakuutusmaksun alentamisen. Kuntien menoja pienentää myös useiden tehtävien siirtyminen kunnilta valtion hoidettavaksi. Toisaalta kuntien yhdistymisten suuri määrä nostanee siirtymävaiheessa kuntien menoja. Myös ostot kasvavat nopeasti mm. palkkojen ja kuluttajahintojen nousun seurauksena. Jos talouskasvu ei hidastu ennakoitua nopeasti, vuosikate on hieman vuoden 2008 tasoa parempi ja riittää kattamaan nettoinvestoinnit.

Vuosina 2010–2012 kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen arvioidaan kasvavan keskimäärin 5,3 %. Menojen nopea kasvu johtuu suurelta osin palkkausmenojen ja erityisesti kunta-alan ansiotason noususta. Verotulojen ja valtionosuuksien ennakoitaan kasvavan yhteensä keskimäärin 4,5 % vuodessa. Tällä kehityksellä vuosikate ylittää selvästi poistot. Menojen kasvaessa tuloja nopeammin vuosikate alkaa kuitenkin pienentyä kehyskauden loppua kohden. Mikäli nettoinvestoinnit pysyvät oletetussa 3,0 mrd. eurossa, vuosikate ei v. 2010 jälkeen riitä nettoinvestointien kattamiseen. Vuosien 2010–2012 kuntatalouden kehitysarvio perustuu keskipitkän aikavälin laskentaoletuksiin, joihin liittyy monia epävarmuustekijöitä. Täten myös kuntatalouslaskelmiin näiden vuosien osalta tulee suhtautua osin varauksella.

Talouden kasvunäkymien heikentyessä riskit kuntatalouden kiristymiselle ovat kevään peruspalveluohjelman kehitysarvioon verrattuna lisääntyneet. Kuntien viime vuosien poikkeuksellisen hyvä verotulojen kasvu voi hidastua yllättävänkin nopeasti. Tämä koskee erityisesti kuntia, joissa yhteisöveron merkitys on suuri. Samalla kuntien menojen kasvu pysyy nopeana, ja työvoiman saantivaikeudet saattavat lisätä palkka- ja ostomenoja vielä ennakoitua enemmän. Käyttötalouden nopean menokasvun rinnalla myös kuntien investointipaineet pysyvät suurina mm. kasvukeskusten infrastruktuuri-investointien, koko kuntakentän suurten peruskorjaustarpeiden sekä rakennemuutosten täytäntöönpanon edellyttämien investointien vuoksi. Ilman käyttötalouden menokehityksen hillintää sekä investointien kestävästä ja ajoitusta kuntatalouden tila uhkaa jälleen heikentyä. Tällöin kuntien velkaantuminen jatkuisi, ja varautuminen tulevien vuosikymmenien palvelujen kysynnän kasvuun heikentyisi olennaisesti.

Kunta- ja palvelurakennemuutos (Lähde: valtion talousarvioesitys 15.09.08)

Kunta- ja palvelurakenteita uudistetaan 23.2.2007 voimaan tulleen ja vuoden 2012 loppuun voimassa olevan kunta- ja palvelurakennemuutuksesta annetun lain (puitelaki) ja lain perusteella annettujen valtioneuvoston asetusten mukaisesti.

Kuntarakennetta vahvistetaan yhdistämällä kuntia ja liittämällä osia kunnista toisiin kuntiin. Tavoitteena on elinvoimainen ja toimintakykyinen sekä eheä kuntarakenne. Kuntien yhdistymistä tuetaan kuntajakolain mukaisesti. Avustus on porrastettu siten, että erityisesti vuonna 2009 toteutettavia yhdistymisiä kannustetaan.

Vuoden 2009 alussa toteutuu 32 kuntaliitosta, joissa on mukana 99 kuntaa. Kuntien lukumäärä vähenee 67:llä ja ensi vuoden alussa kuntien määrä on 348. Useissa kunnissa suunnitellaan kuntaliitoksia.

Palvelurakenteita vahvistetaan kokoamalla kuntaa laajempaa väestöpohjaa edellyttäviä palveluita ja lisäämällä kuntien yhteistoimintaa. Tavoitteena on varmistaa koko maassa laadukkaat ja kansalaisten saatavilla olevat palvelut.

Kunta- ja palvelurakennemuutuksen puitelain väestöpohjavelvoitteita koskevien tavoitteiden toteutuminen on edennyt kunnissa hyvin. Kesän 2008 tietojen perusteella lähes 80 prosenttia maan väestöstä asuu kunnissa, jotka tulevat täyttämään puitelain 20 000 asukkaan väestöpohjavelvoitteen perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvien sosiaalitoimen tehtävien osalta. Kuntien päätöksentekoa puitelain tavoitteiden saavuttamisesta seurataan ja arvioidaan jatkuvasti. Tavoitteena on, että kaikissa kunnissa on tehty tarvittavat päätökset maaliskuun 15. päivään mennessä v 2009.

Kunnista, jotka eivät vielä täytä väestöpohjavelvoitetta, 20 vetoaa puitelaisissa säädettyihin poikkeusperusteisiin. Noin 30 kunnassa ei elokuuhun 2008 mennessä ole tehty päätöksiä puitelain tavoitteiden saavuttamiseksi. Näiden kuntien kanssa käydään neuvotteluja.

Puitelain 9 §:n mukainen arviointimenettely, jossa kunta ja valtio ovat yhdessä selvittäneet kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännön mukaiset palvelut, on toteutettu 19 kunnassa. Vuosien 2006–2007 kuntien tilinpäätöstietojen perusteella arviointimenettely käynnistetään kahdessa uudessa kunnassa. Arviointimenettely on johtanut kuntaliitoksiin, kunnan talouden tervehdyttämishelmiin sekä kuntajakoselvittäjän asettamiseen. Kahdessa tapauksessa kunnanvaltuustot ovat hylänneet kuntajakoselvittäjän ehdottaman kuntaliitoksen.

Kuntien rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmä uudistetaan vuoden 2010 alusta tavoitteena nykyistä yksinkertaisempi, selkeämpi ja läpinäkyvämpi järjestelmä. Järjestelmää kehitetään nykyistä kannustavampaan suuntaan. Kuntien erilaiset olosuhte- ja palvelutarvetekijät otetaan huomioon. Poikkeuksellisen harvan asutuksen ja saaristoisuuden aiheuttamat ongelmat ratkaistaan erikseen. Valtionosuusjärjestelmässä olevia kuntaliitosten ja yhteistyön esteitä poistetaan. Uudistus ei muuta valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa.

Hallinnonalakohtaiset valtionosuudet yhdistetään puitelain edellyttämin poikkeuksin ja säilyttämällä ylläpitäjäjärjestelmä lukion, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun osalta. Valtionosuuksien yhdistäminen koskee ainakin kuntien yleistä valtionosuutta, verotuloihin perustuvaa valtionosuuksien tasausta, sosiaali- ja terveydenhuollon asukaskohtaisia laskennallisia valtionosuuksia sekä esiopetuksen perusopetuksen, kirjaston, kuntien kulttuuritoiminnan ja taiteen perusopetuksen valtionosuuksia. Yhdistettävien pienten lukuioiden korkeampi valtionosuus säilytetään, kun ne jatkavat osana verkostolukiota. Arvioidaan valtionosuusuudistuksesta johtuvat tarpeet kehittää ohjausjärjestelmää. Mahdolliset muutokset kuntien veropohjassa kompensoidaan kunnille täysimääräisesti.

Uusista ja laajenevista tehtävistä aiheutuviin menoihin valtionosuus on vähintään puolet ja vastaavaa periaatetta sovelletaan kunnilta valtiolle siirrettävien, ei kuitenkaan puitelaisissa jo nimettyjen tehtävien osalta. Menettely otetaan käyttöön vuoden 2010 alusta osana rahoitus- ja valtionosuusjärjestelmän uudistusta.

Toiminnan tuottavuutta parannetaan tehostamalla kuntien toimintaa palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa sekä vahvistamalla pääkaupunkiseudun ja muiden yhdyskuntarakenteellisista ongelmista kärsivien kaupunkiseutujen toimintaedellytyksiä. Puitelain mukaisten toimenpiteiden toteutumisen arvioinnissa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota kaupunkiseutujen suunnitelmien sisältöön ja niiden toteuttamiseen sekä yhdyskuntarakenteen eheytymiseen.

Kaupunkiseutusunnitelmien toteuttamista, yhteistyön edistymistä kaupunkiseuduilla ja yhdyskuntarakenteen eheytymistä seurataan. Kaupunkiseutuja tuetaan suunnitelmien toteuttamisessa järjestämällä vuorovaikutteisia

palautetilaisuuksia, kehittämällä yhteistyön edistämistä tukevia työkaluja ja arvioimalla yhteistyön etenemistä ja suunnitelmien toteuttamista puitelain tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta.

Kuntien parhaat palvelukäytännöt -hankkeella täydennetään ja vauhditetaan kunta- ja palvelurakennemuutosta. Sillä edistetään kuntien palvelutuotannon uudistamista, tuottavuuden ja tehokkuuden lisäämistä sekä parhaiden käytäntöjen ja innovaatioiden leviämistä.

Kehitetään peruspalvelujen tuottavuuden arviointia ja pyritään sopimaan sellaiset tuottavuusmittarit, joissa otetaan huomioon mekaanisen tuottavuuden lisäksi myös palvelujen laatua ja vaikuttavuutta.

Uusia palveluiden järjestämis- ja tuottamistapoja, kuten julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kumppanuutta edistetään. Kannustetaan tilaaja-tuottaja -mallien käyttöönottoa. Laajennetaan palvelusetelijärjestelmän ja kotitalousvähennyksen käyttöalaa, minkä avulla edesautetaan toimivien palvelumarkkinoiden syntyä. Yhteispalvelua, sähköistä asiointia ja puhelinpalveluita kehitetään voimakkaasti ja niiden avulla edistetään paikkariippumatonta palveluiden saatavuutta koko maassa. Edistetään kansalaisten vapaata hakeutumisoikeutta palveluihin yli kuntarajojen.

Valtion talousarvion täydentävä esitys 21.11.09:

Eduskunnalle annetaan vuoden 2009 talousarvioesitystä (HE 116/2008 vp) täydentävä hallituksen esitys. Hallituksen esitys vuoden 2009 talousarvioksi annettiin eduskunnalle 15.9.2008 eikä valtiovarainvaliokunta ole vielä antanut siitä mietintöään.

Taloukeitys

Hallituksen talousarvioesitys perustui valtiovarainministeriön syyskuun suhdanne-ennusteeseen. Kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden kriisin myötä voimistunut ja nopeutunut suhdannekäänte on muuttanut ensi vuoden talousnäkymät poikkeuksellisen epävarmoiksi. Täydentävä talousarvioesitys perustuu 7.11.2008 tarkennettuun valtiovarainministeriön arvioon taloukeityksestä.

Maailmantalouden näkymät jatkuvat epävarmoina ja tuotannon kasvuvauhti hidastuu edelleen vuonna 2009. Asuntomarkkinoiden hintakuplien puhkeamista seurannut kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden kriisiytyminen johti syksyllä 2008 lainamarkkinoiden kiristymiseen ja lainakorkojen nousuun. Näin raaka-ainehintojen nousun nopeuttama kansainvälinen inflaatio sai seurakseen rahoitusmarkkinoiden shokin. Näiden yhteisvaikutuksena maailmantalous on ajautunut poikkeuksellisen jyrkkään laskusuhdanteeseen, joka on jo alkanut vaikuttaa myös Suomen taloukeitykseen.

Suomen talous on perustaltaan terve, joten taantumien uhka ei ole välitön. Taloukasvu hidastuu kuitenkin puoleen prosenttiin vuonna 2009, sillä viennin arvioidaan supistuvan kansainvälisen kysynnän vähentyessä. Myös investoinnit supistuvat vaimentuneen kysynnän ja kohonneiden rahoituskustannusten seurauksena. Tuotannon kasvu on kotimaisen kulutuskysynnän varassa. Hallituksen esittämät veronkevennykset tukevat kotimaista kysyntää oikea-aikaisesti, mutta kotitalouksien kasvanut varovaisuus vähentää kulutushalukkuutta. Inflaatio hidastuu vuoden 2009 aikana merkittävästi raaka-aineiden maailmanmarkkinahintojen, asuntojen hintojen ja korkojen laskiessa ja jää koko vuonna keskimäärin kahteen prosenttiin. Työttömyys kääntyy nousuun taloukasvun hidastuessa.

Sekä kansainvälinen että kotimainen talous saattavat kehittyä arvioitua heikommin, mutta toisaalta myös kasvun vauhdittamisen edellytykset ovat vahvistuneet viime aikoina. Rahoitusjärjestelmien ylläpitoon on sitouduttu laajasti sekä kansainvälisten järjestöjen että hallitusten taholta. Myös merkittävistä talouden kysyntää lisäävistä toimista on tehty päätöksiä. Raha- ja finanssipolitiikka on vuonna 2009 erittäin elvyttävää, joka voi parhaimmillaan johtaa maailmantalouden ennakoitua nopeampaan toipumiseen vuoden loppua kohti.

Julkisen talouden tila on heikkenemässä nopeasti laskusuhdanteen myötä. Selvimmin tämä näkyy suhdanneherkkien verotulojen tuoton alenemisessa. Valtion rahoitusasema muuttuu vuonna 2009 kansantalouden tilinpidon käsittein alijäämäiseksi ensimmäisen kerran tällä vuosikymmenellä ja valtion velanotto lisääntyy. Koko julkisen talouden rahoitusasema pysyy vuonna 2009 edelleen ylijäämäisenä, mutta ylijäämä pienenee vuodesta 2008 yli kaksi prosenttiyksikköä suhteessa kokonaistuotantoon. Julkisen talouden ylijäämä on työeläkerahastojen varassa. Tuntuva heikkenemisestä huolimatta Suomen julkisen talouden rahoitusasema on euromaiden ja koko EU:n vahvimpia.

Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 65 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*).

Vuoden 2007 tilinpäätöksen mukaan Liperin kunnan kattamaton alijäämä oli vuoden 2007 lopussa **2,77 M€**. Lainakanta oli 19,1 M€ ja 1.603 €/asukas.

Vuoden 2008 osalta ennustetaan, että vuosikate on vähintään 1,5 M€. Kattamaton alijäämä pysynee vuoden 2008 tilinpäätöksessä lähes entisellään.

Tavoitteeksi asetetaan, että alijäämä katetaan viimeistään vuonna 2012. Ennusteiden mukaan tavoitteen saavuttaminen edellyttää kolmen vuoden aikana noin 3,0 M€:n vuosikatetta ja noin 2 %:n toimintakatteen matalamman kasvun kuin keskimäärin kuntataloudessa. Tässä vaiheessa ei laadita erillistä toimenpideohjelmaa. Uuden valtuustokauden alussa laaditaan talouden tasapainottamisohjelma vuosille 2009 - 2012.

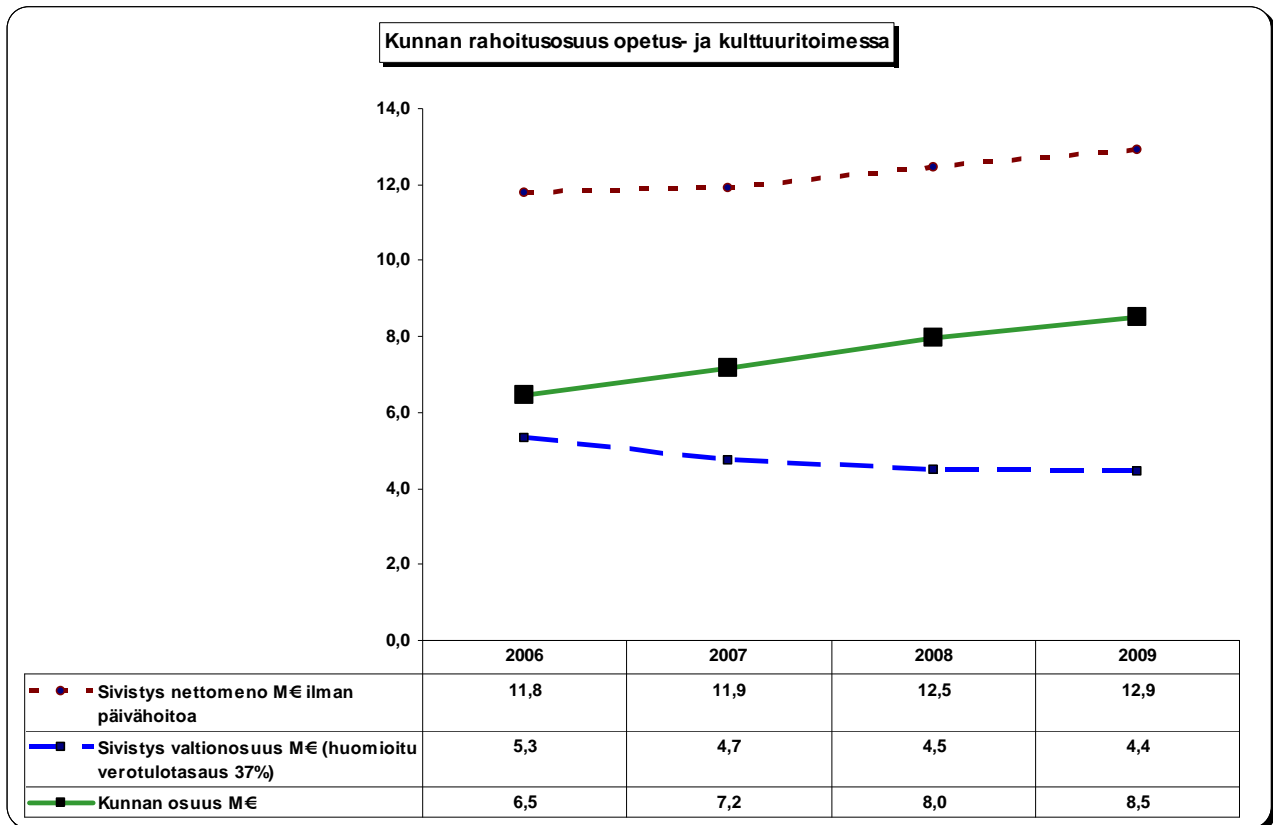
Tuloslaskelma 1000 €	tp 2006	tp 2007	etp 2008	2009	2010	2011
Toimintakate	-43 526	-45 019	-48 100	-50 473	-51 900	-53 600
Verotulot	25 879	26 434	28 500	30 000	31 300	32 700
Valtionosuudet	19 532	19 638	21 400	23 100	24 100	25 000
Rahoituserät	-179	-201	-280	-596	-700	-700
Vuosikate	1 706	851	1 520	2 031	2 800	3 400
Poistot	-1 555	-1 613	-1 600	-2 025	-2 100	-2 100
Tilikauden tulos	151	-762	-80	6	700	1 300
Muut erät	108	111	110	110	110	110
Ali/ylijäämä	259	-651	30	116	810	1 410
Kumulat.ali-ylijäämä	-2 119	-2 770	-2 740	-2 624	-1 814	-404

Tuloslaskelma	muutos % 07	muutos % 08	muutos % 09	muutos % 10	muutos % 11
Toimintakate	3,4	6,8	4,9	2,8	3,3
Verotulot	2,1	7,8	5,3	4,3	4,5
Valtionosuudet	0,5	9,0	7,9	4,3	3,7
Rahoituserät	12,5	39,0	112,9	17,4	0,0
Vuosikate	-50,1	78,5	33,6	37,9	21,4

Ennusteiden mukaan kattamaton alijäämä olisi vuoden 2008 lopussa noin 2,7 M€. Investointiohjelma nostaa korkomenoja ja poistoja. Taloustavoitteen saavuttaminen edellyttää käyttötalouden hallintaa ja toimenpiteitä tehokkuuden lisäämiseksi.

Talouden tasapainottamistoimenpiteisiin tähtäviä toimenpiteitä ovat mm.

- asetetaan vuosittain toimialoille omat säästövelvoitteet ja raamibudjetit
- tehostetaan palvelutuotantoa ja uudistetaan palveluverkkoa etenkin kouluverkon osalta
- osallistutaan eri hankkeiden kautta seudulliseen yhteistyöhön
- yhdistetään Outokummun kaupungin ja Liperin kunnan sosiaali- ja terveyshuolto vuoden 2009 alusta lukien
- kaavoitetaan uusia asuntotontteja luovutettaviksi ja pyritään väestön tasaiseen kasvuun

Kunnan rahoitusosuus opetus- ja kulttuuritoimessa on kasvanut neljässä vuodessa lähes 2,0 M€.

Sivistyslautakunta on esittänyt talousarvion hyväksyttäväksi 155.116 euroa määrärahoja enemmän kuin tämä talousarvio sisältää. Uuden sivistyslautakunnan edellytetään sopeuttavan toimintansa käyttösuunnitelman yhteydessä talousarvion mukaiseksi. Samoin sosiaali- ja terveydenhuollon talousarvioon oli esitetty 227.090 euroa määrärahoja enemmän kuin tämä talousarvio sisältää. Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteislautakunnan edellytetään sopeuttavan toimintansa vastaavasti.

Sitovuusmääräykset

Kuntalain 65 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnittelukausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*). Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Käyttötalousmenot ja -tulot, tavoitteet

Liperin kunnan taloussuunnitelman suunnittelukausi on kolme vuotta. Tulosaluekohtaiset tuloslaskelmat esitetään talousarviovuoden osalta. Valtuustoon nähden sitovia ovat tulosalueiden menomäärärahat ja tuloarviot. Tuloslaskelma esitetään suunnittelukaudelle talouden tasapainottamisohjelman yhteydessä. Toiminnalliset tavoitteet ovat ohjeellisia, ellei niitä suunnitelmassa erikseen ole esitetty sitoviksi (*sitova).

Investointiosa

Investointiosan suunnittelukausi on kolme vuotta. Valtuustoon nähden sitovia ovat investointiosassa esitetyt investointimäärärahat ja tuloarviot.

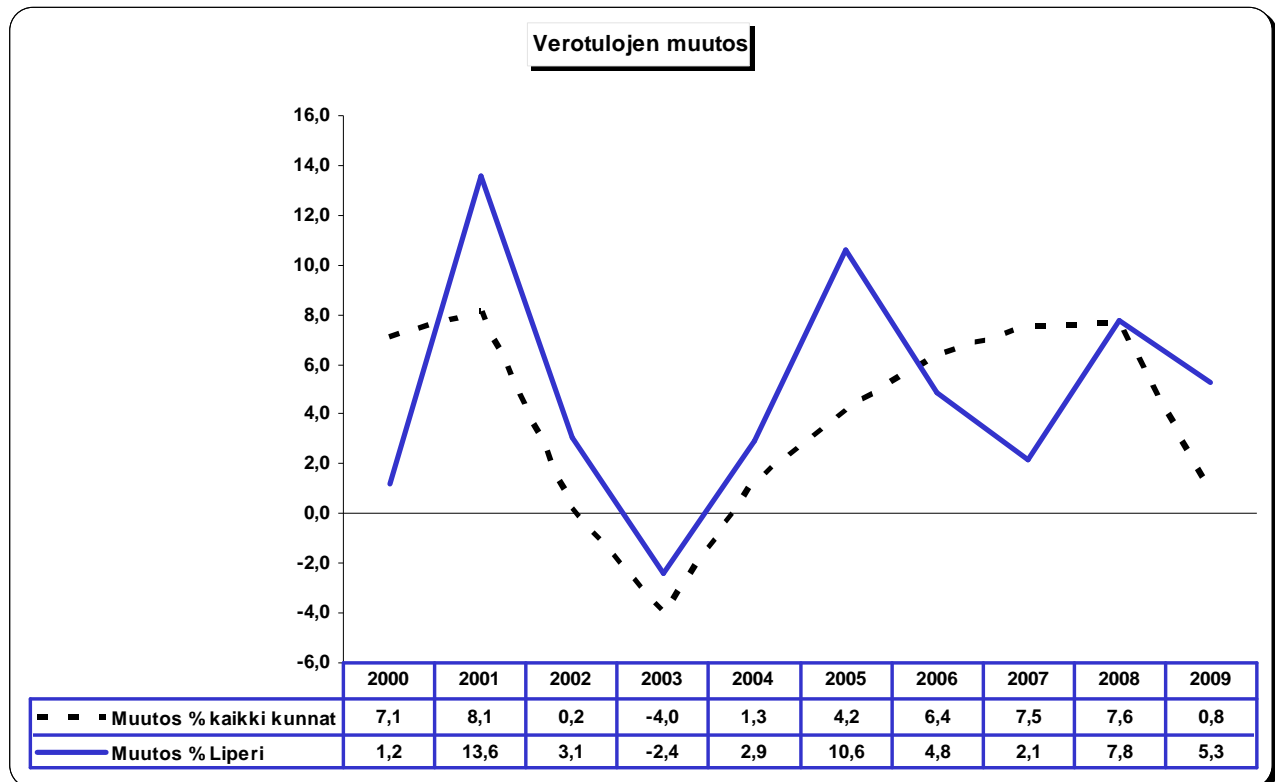
Rahoitusosa

Rahoituslaskelma esitetään talousarviovuoden osalta. Verotulot ja valtionosuudet yhteensä ovat valtuustoon nähden sitovia ja rahoituserät nettona.

Vuoden 2009 talousarvion yleisperustelut

Verotulot

Liperi/Verotulokohta 1000 €	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kunnallisvero	15 952	18 613	20 066	19 845	20 300	22 351	23 331	23 865	25 930	27 350
Muutos %	-1,3	16,7	7,8	-1,1	2,3	10,1	4,4	2,3	8,7	5,5
Yhteisövero	1 928	1 777	942	633	806	1 077	1 249	1 296	1 270	1 300
Muutos %	6,5	-7,8	-47,0	-28,3	27,3	33,7	16,0	3,7	-2,0	2,4
Kiinteistövero	1 105	1 169	1 209	1 209	1 211	1 258	1 299	1 273	1 300	1 350
Muutos %	37,5	5,8	3,4	0,3	0,2	3,8	3,3	-2,0	2,1	3,8
Yhteensä	18 986	21 559	22 217	21 687	22 317	24 686	25 879	26 434	28 500	30 000
Muutos %	1,2	13,6	3,1	-2,4	2,9	10,6	4,8	2,1	7,8	5,3

Tuloveroprosenttia korotettiin 0,50 eli 20,0 %:iin. Verotuloennuste on tehty valtuuston veroprosenttipäätöksen yhteydessä. Päätöksen jälkeen kuntien valtakunnallista veroennustetta on heikennetty kaksi prosenttiyksikköä. Koko maan keskimääräinen tuloveroprosentti on vuonna 2009 18,59. Kuntaliitto 18.11.08: "Kunnallisverotus kevenee kokonaisuudessaan ensi vuonna. Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti nousee 0,04 prosenttiyksiköllä, mutta ensi vuonna kunnallisverosta tehtävien suurten verovähennysten vuoksi keskimääräinen verotus kevenee valtaosassa kuntia"

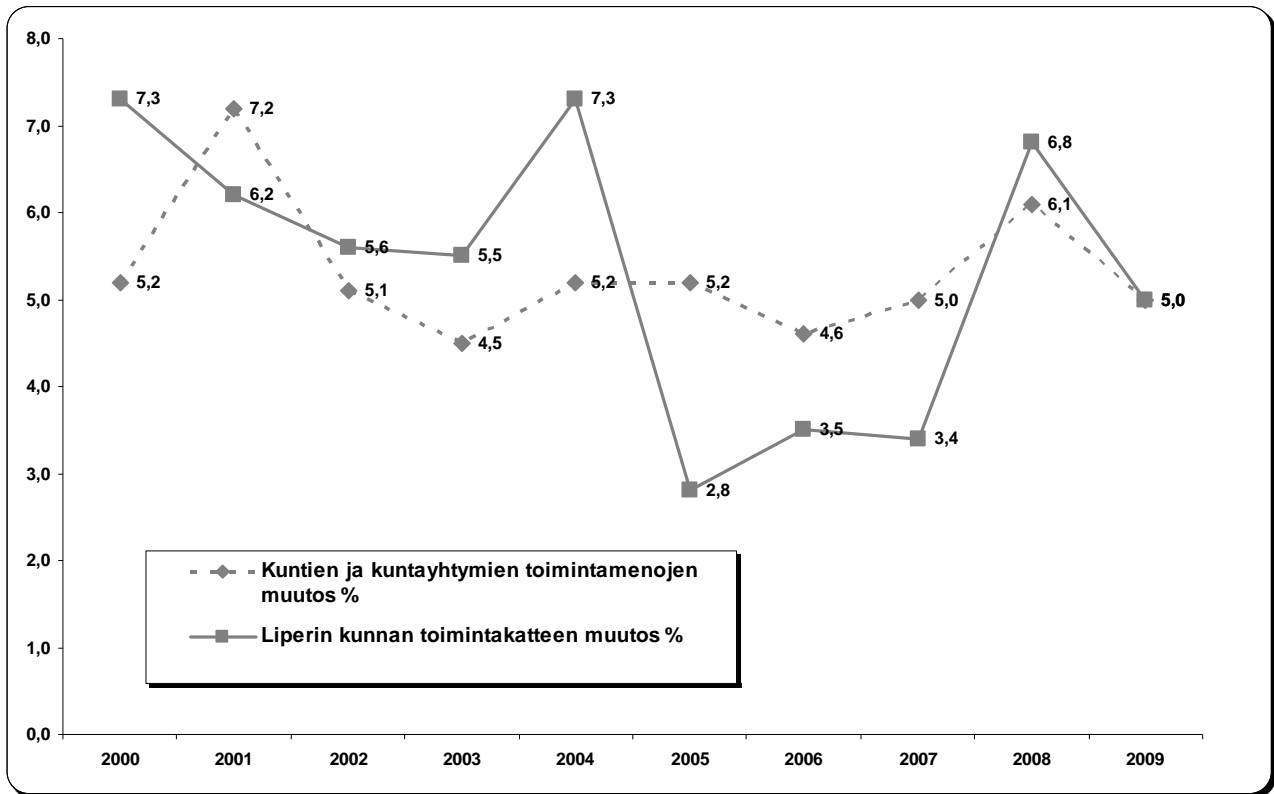
Valtionosuudet

Tiedot kuntien vuoden 2009 valtionosuuksista pohjautuvat valtion talousarvioesitykseen 15.9.2008 ja siihen sisältyvään peruspalvelubudjettitarkasteluun.

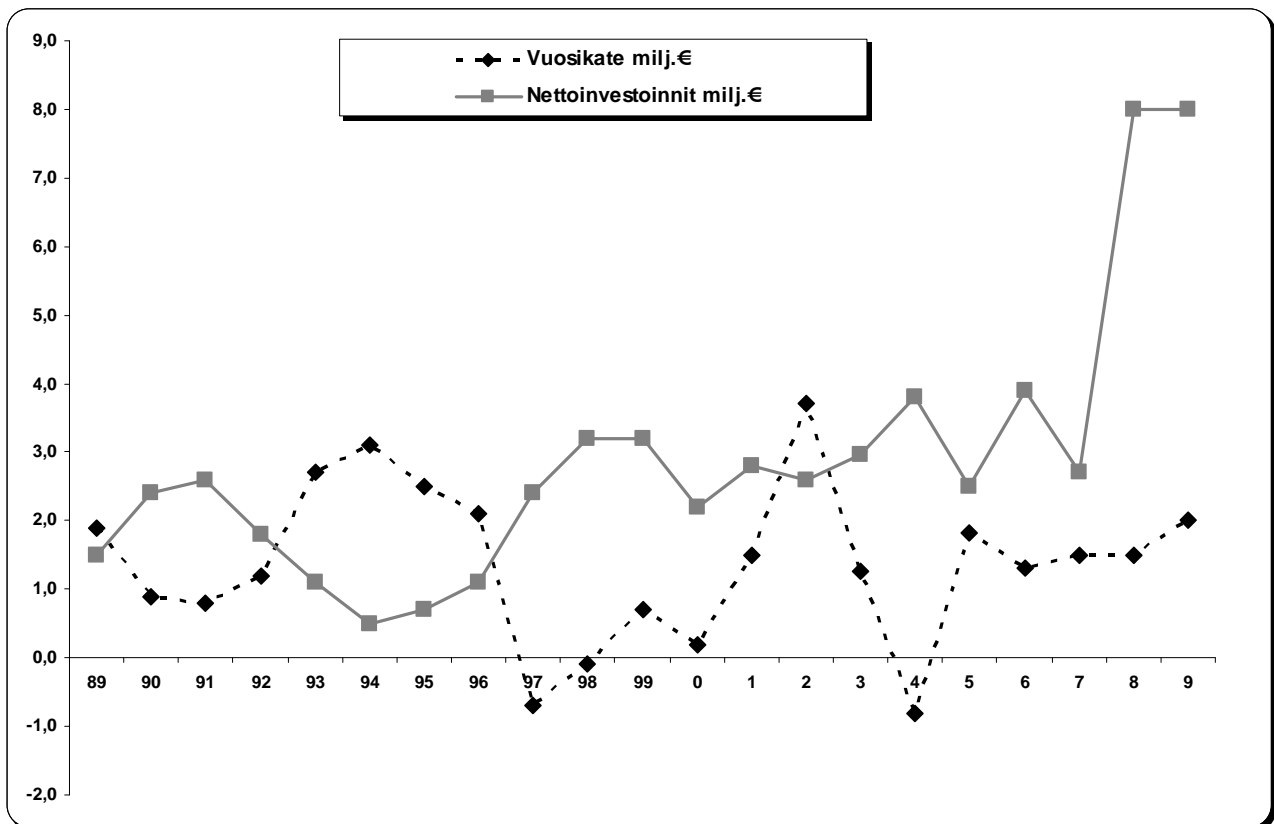
Valtionosuudet 2009 M€	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	muutos €	muutos %
Yleinen	0,23	0,23	0,23	0,25	0,51	0,47	0,44	0,41	-0,03	-7,8
Verotulotasaus	7,78	7,25	6,35	5,86	6,05	6,33	7,31	8,10	0,79	10,9
Sosiaali- ja terveys	7,01	7,51	8,45	9,45	10,04	10,44	11,95	13,12	1,17	9,8
Sivistys	2,61	2,61	2,72	2,85	3,08	2,40	1,79	1,47	-0,32	-17,8
Yhteensä	17,62	17,60	17,75	18,41	19,68	19,64	21,49	23,10	1,61	7,5
Muutos M€		-0,02	0,15	0,66	1,27	-0,04	1,85	1,61		

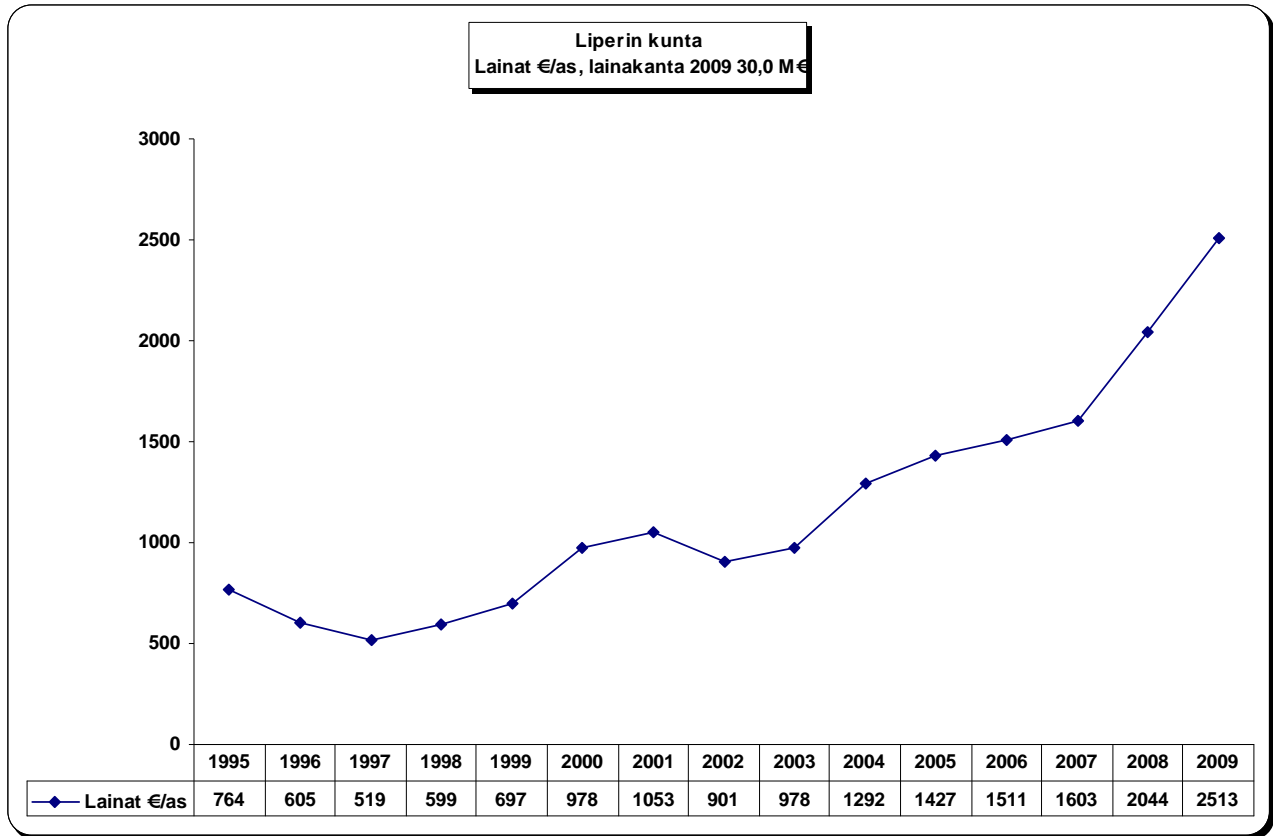
Kuntaliiton mukaan vuoden 2009 verotulotasaus on laskettu verovuoden 2007 lopullisilla verotiedoilla. Tasauksen ennakkolaskelma virallistuu, kun tasauspäätös tehdään joulukuussa. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden määrään vaikuttavina asioina laskelmassa on otettu huomioon asukasluvun määrän muutokset, 3,9 prosentin indeksitarkistus, eräiden valtiollistettavien tehtävien valtionosuutta vähentävä vaikutus, asiakasmaksujen korotusten johdosta tehtävä vähennys valtionosuuksiin sekä arvio vuodelle 2009 lisätyistä valtionosuuksista, jotka on mainittu peruspalvelubudjetissa sekä verokompensaatio, jonka osuus pienentää asukaskohtaista rahoitusosuutta 70,92 €/asukas. Opetus- ja kulttuuritoimen vuoden 2009 valtionosuuden perusteena olevat keskimääräiset yksikköhinnat perustuvat 18.9.2008 annettuun asetukseen ja muut yksikköhinnat 15.9.2008 annettuun valtion talousarvioesitykseen. Kunnan asukaskohtaiseksi rahoitusosuudeksi on arvioitu 803 €/asukas.

Toimintakate

Investoinnit/vuosikate

KÄYTTÖTALouden TALOUSARVIO 2009

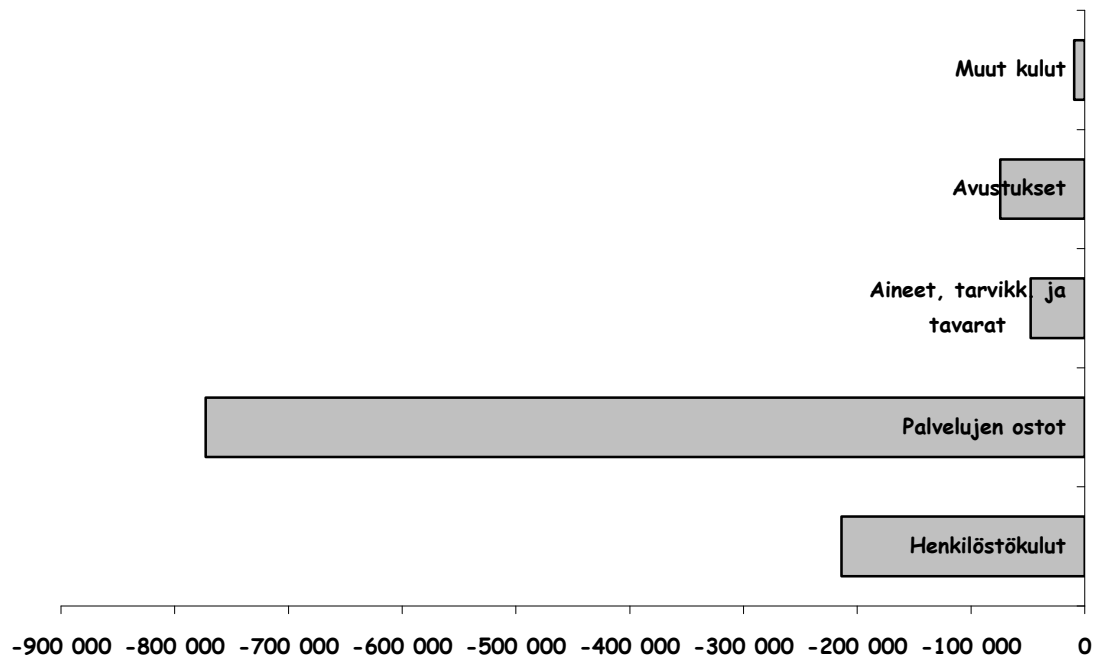
Toimielin: Kunnanhallitus Vastuhenkilö: Kunnanjohtaja		Toimialue: Kunnanhallitus
Toiminta-ajatus Kunnanhallituksen tarkoituksena on huolehtia kunnan kehittämisestä ja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamisesta ohjaamalla kunnan toimintaa valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden ja myöntämien resurssien puitteissa.		
Toimialueen yleistavoite Kunnanhallituksen toimialueet: 1. valtuustoasioiden valmistelu ja täytäntöönpano, 2.kunnan hallinnon ja talouden johtaminen, 3.toiminta- ja taloussuunnittelu, 4.maapolitiikka ja yleiskaavoitus, 5.elinkeinoelämän edistäminen, 6.kuntien välinen ja muu alueellinen yhteistyö ja 7. kuntamarkkinointi ja yleinen kuntakuva		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Ennakoivat toimenpiteet yhteistoimintasopimusten edunvalvontaan :JYTY, JOSEK, kuntayhtymät, Talouden tasapainottaminen	Yhteispalaverit Tilinpäätökset
Asiakas	Kuntalais-, yrittäjäyhdistys, MTK-, seurakunta-, kylä- ja henkilöstötapaamiset 2 kertaa vuodessa Nuorisovaltuust, ikäihmisten neuvosto, mökkiläistoimikunta foorumeina Kuntasivut, tiedotteet, Kunnari aktiivisina tiedotuskanavina	Palaute eri mudoissaan
Prosessit	Uudet toteutettavat strategiaproessit, seuranta Sos- ja terveystalvelujen (OkuLi) seurannan ja yhteistyön vakiinnuttaminen Riskienhallinnan kehittäminen kaikkien toimialojen kanssa koordinoitusti Johtajasopimus valtuustokausittain	Kuntastrategia 2009-2012 valmis 06/9 Hallitusohjelma 2009-2010 valmis 10/9 Riskienhallintaohjelma Sopimus
Henkilöstö	Henkilöstöedustus mukana strategiatyössä Koko henkilöstöä koskevan työhyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen	Henkilöstöstrategia, henkilöstötilinpäätös
Toimialueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Uutena luottamushenkilöorganisaationa aloittaa kunnanhallituksen henkilöstöjaos (paikalliset sopimukset, yt-toiminta, tyhy-toiminta, ohjeet ja suositukset)		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Valtuuston kokoukset	9	8	9
Kunnanhallituksen kokoukset	22	22	22
Valtuusto- ja hallitusseminaarit	3-4	2	2
Kansalaisvaikuttamisen foorumit	13	12	12
Elinkeinojen kehittäminen			
Josek Oy	265.000 €	258.000 €	243.000 €
Lipertek Oy (teollisuustonttien luovutusten valmistelu)	17.000 €	17.000 €	17.000 €
Joensuun seudun yhteistyö	63.000 €	63.000 €	51.831 €
Tehokkuus/taloudellisuus			
Henkilöstö			
Kunnanjohtaja	1	1	1

Kunnanhallitus

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	28 600	30 669	2 069	7,2 %
Myyntituotot	0	28 600	30 669	2 069	7,2 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-1 076 970	-1 117 773	-40 803	3,8 %
Henkilöstökulut	0	-197 510	-213 918	-16 408	8,3 %
Palkat ja palkkiot	0	-151 700	-157 000	-5 300	3,5 %
Henkilösivukulut	0	-45 810	-56 918	-11 108	24,2 %
Eläkekulut	0	-37 000	-48 029	-11 029	29,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-8 810	-8 889	-79	0,9 %
Palvelujen ostot	0	-745 380	-772 722	-27 342	3,7 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-47 300	-47 653	-353	0,7 %
Avustukset	0	-77 180	-74 280	2 900	-3,8 %
Muut kulut	0	-9 600	-9 200	400	-4,2 %
Toimintakate	0	-1 048 370	-1 087 104	-38 734	3,7 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-1 048 370	-1 087 104	-38 734	3,7 %

Kulujakauma 2009

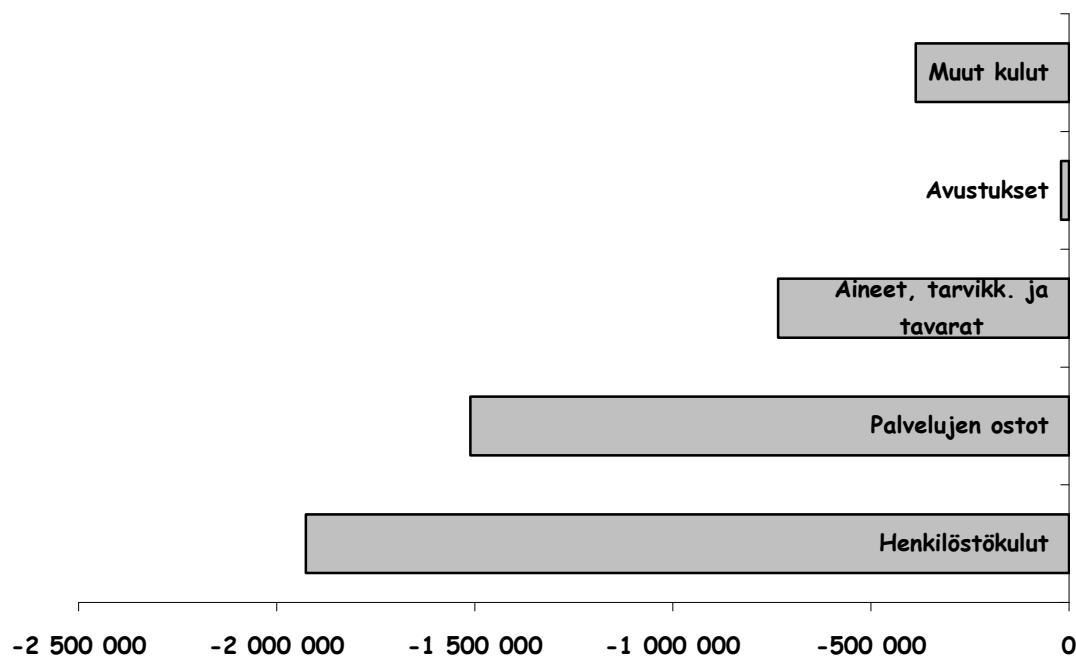
Toimielin: Kunnanhallitus		Tulosalue: Hallinto
Vastuuhenkilö: Kunnankamreeri		
<p>Toiminta-ajatus Keskushallinnon toimialan tarkoituksena on aikaansaada kunnan ylimmälle johdolle, muille toimialoille ja henkilöstölle edellytykset tulokselliseen toimintaan tarjoamalla hallinto-, talous-, atk- ja henkilöstöpalveluja. Toimialalla huolehditaan lomituspalveluiden järjestämisestä ja maaseutuelinkeinopalveluiden kehittämisestä. Työllisyyspalvelut, yleisen edunvalvojan sekä keskitetyn ruokahuollon palvelut kuuluvat myös toimialaan.</p> <p>*Maaseutuelinkeinoilla on oma tulosalueensa</p>		
<p>Tulosalueen yleistavoite Hallinto,talous,henkilöstö,atk: talous- ja henkilöstöohjausjärjestelmien kehittäminen ja toteutus, tietojärjestelmän ylläpito ja toimivuus Ruokapalvelut: toiminnan kehittäminen asiakkaiden tarpeista lähteväksi laadukkaaksi, taloudelliseksi ja tehokkaaksi toiminnaksi. Työllisyyspalvelut: tavoitena on tukea työllisyyden hoitoa ja työmarkkinoilla pysymistä, jonka avulla ehkäistään syrjäytymistä, autetaan työelämään ja koulutukseen sijoittumista</p>		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Hallinto,talous,henkilöstö,atk: ajantasaiset suunnitelmat, raportit, maksut, Ruokapalvelut: Kustannustehokas palvelurakenne Työllisyyspalvelut: Työllistäminen ja palvelutuotanto asiakaslähtöistä	palaute yksikköhinta henkilöstön työllistyminen ja koulutukseen ohjautuminen
Asiakas	Hallinto,talous,henkilöstö,atk: sisäiset asiakkaat Ruokapalvelut: *tyytyväisyys >8/10 Työllisyyspalvelut:pitkäaikaisstyöttömien elämänlaatu, auttaa työpajan asiakkaiden kotona selviytymistä	palaute *asiakastyytyväisyyskysely, maksetut toimeentulotukimenot, erityispalvelujen tarve, asiakastyytyväisyys
Prosessit	Hallinto,talous,henkilöstö,atk: uusien talous- ja henkilöstöohjausjärjestelmien käyttöönotto Ruokapalvelut: Jyrin keskuskeittiön käyttöönotto Työllisyyspalvelut: moniammatillinen yhteistyö	projektipalautteet,asiakaspalautteet toteutuu suunnitelmien mukaisesti palaute
Henkilöstö	Hallinto,talous,henkilöstö: kehittämistyön varmistaminen Ruokapalvelut: Sairauspoissaolot vähenee Työllisyyspalvelut: työllistäminen tarvelähtöistä	henkilöstön palaute henkilöstötilinpäätös henkilöstöpalaute, sijoittuminen työllistämisyksikön jälkeen
<p>Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Keskushallinto: tietohallinnon henkilöstö siirtyy maakunnallisen yhtiön palvelukseen 1.1., kunnan edunvalvoja/toiminta siirtyy valtiolle 1.1.; henkilöstöjaoston valmistelutehtävät, uudet talous/henk.ohjelmistot Ruokapalvelut:Uusi keskuskeittiö 1.7.09/Jyri=> muuttuvat työtehtävät ja toimipaikat, pts koulutussuunnitelma ja työtehtäviin sijoitus osaamiskartoituksen ja kehityskeskustelujen pohjalta Työllisyyspalvelut:uuden yhteistyömallin laadinta (työntekijät/yritykset/järjestöt), puutyöverstaan rinnalle aktivointikeinona elämänhallintaryhmä pääsääntöisesti naisille</p>		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Ruokapalvelut: ateriasuoritteet	660 000	665 000	640 000
Työllisyyspalvelut Pitkäaikaistyöttömien määrän pysyminen alle puolessa lähtölukemista=> vuoden 2006 lähtöarvo 207 henkilöä	85	90	117
Tehokkuus/taloudellisuus			
Hallinto,talous,henkilöstö,atk:			
Ruokapalvelut suoritteet (kpl)/työtunti (t) hinta(€)/ateriasuorite(kpl) keskimääri	> 2008 taso 3,36	2,85	2,58
Työllisyyspalvelut: kunnan veloitteen vuoden 2006 lähtötaso 50.879 €/v	20.285 €	22.000 €	24.147 €
Henkilöstö			
Hallinto,talous,henkilöstö,atk:			
kunnankamreeri	1	1	1
hallintopäällikkö 1.1. (hallintosihteeri)	1	1	1
muu henkilöstö:			
hallintopalvelut	2,5	3	3
talouspalvelut	3,5	3	3
henkilöstöpalvelut	4 (5-> 10 kk)	4	4
atk-henkilöstö (siirtyvät PKKT Oy:n palvelukseen 1.1.)	-	3	3
kunnan edunvalvoja (siirtyy valtiolle 1.1.)	-	1	1
Yhteensä	12	16	16
Ruokapalvelut			
ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
muu henkilöstö	35	36	36
Yhteensä	36	37	37
Työllisyyspalvelut			
Työllisyyssihteeri ja työnsuunnittelija	2	2	2
Työpajan työllistetyt	10	10	10
Puutyöverstas, työnsuunnittelija (verstastyöntekijät ei luvuissa)	1	1	-
Yhteensä	13	13	12
Kaikki yhteensä	61	66	65

Hallinto

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	3 222 572	3 990 592	768 020	23,8 %
Myyntituotot	0	2 900 157	3 639 582	739 425	25,5 %
Maksutuotot	0	151 200	157 100	5 900	3,9 %
Tuet ja avustukset	0	171 215	193 610	22 395	13,1 %
Muut tuotot	0	0	300	300	0,0 %
Toimintakulut	0	-3 940 906	-4 578 500	-637 594	16,2 %
Henkilöstökulut	0	-2 142 360	-1 926 502	215 858	-10,1 %
Palkat ja palkkiot	0	-1 539 032	-1 473 480	65 552	-4,3 %
Henkilösivukulut	0	-603 328	-453 022	150 306	-24,9 %
Eläkekulut	0	-490 602	-350 189	140 413	-28,6 %
Muut henkilösivukulut	0	-112 726	-102 833	9 893	-8,8 %
Palvelujen ostot	0	-906 979	-1 510 666	-603 687	66,6 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-626 400	-734 272	-107 872	17,2 %
Avustukset	0	-28 000	-20 000	8 000	-28,6 %
Muut kulut	0	-237 167	-387 060	-149 893	63,2 %
Toimintakate	0	-718 334	-587 908	130 426	-18,2 %
Poistot	0	-47 097	-87 937	-40 840	86,7 %
Tilikauden tulos	0	-765 431	-675 845	89 586	-11,7 %

Kulujakauma 2009

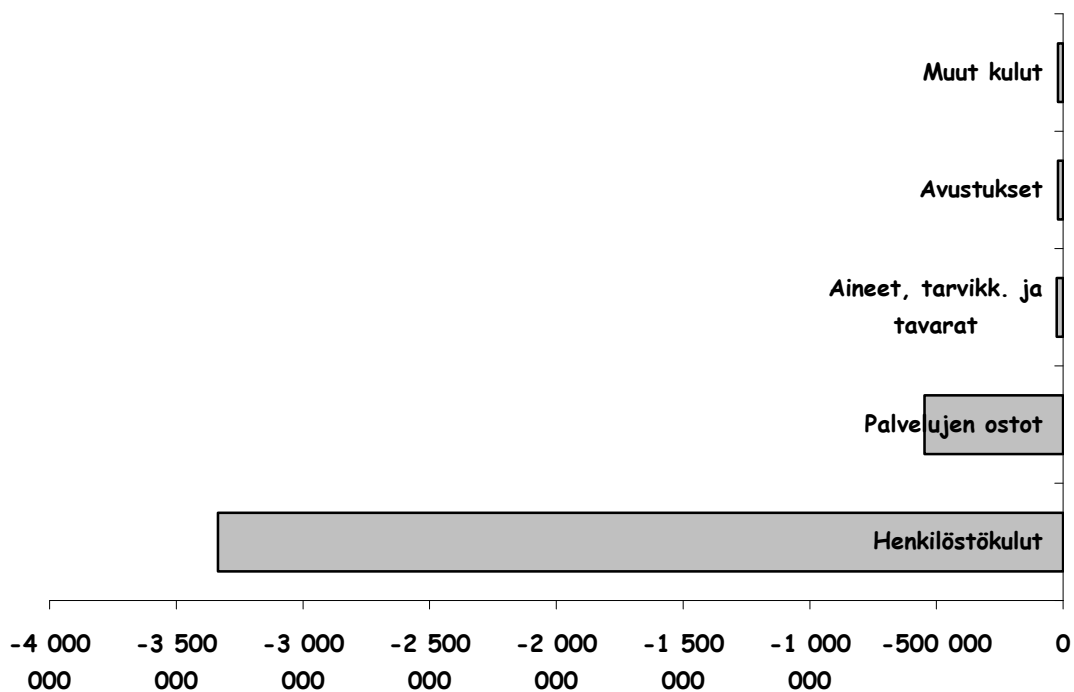
Toimielin: Maaseutulaakunta		Tulosalue: Maaseutupalvelut
Vastuhenkilö: Maaseutusihteeri		
<p>Toiminta-ajatus Toteuttaa maaseutuviranomaistehtävät ja edistää maaseudun kehittämistä.</p> <p>Maatalouslomituksen toiminnalla turvataan maatalousyrittäjälle lomituspalvelulain mukaiset lomituspalvelut. Toiminnalla tuetaan samalla paikallisyksikön alueen maatalousyrittäjien työhyvinvointia ja työssä jaksamista.</p>		
<p>Tulosalueen yleistavoite Turvataan riittävällä henkilöstöllä ja osaamisella hallinnonalan lainsäädännölliset viranomaistehtävät sekä edistetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa elinekeinojen ja maaseudun kehittämistä.</p> <p>Lomituspalvelujen saatavuutta lisätään huolehtimalla henkilöstön kouluttamisesta, riittävydestä ja työhyvinvoinnista. Tiedottamista palveluista kehitetään ja vaikuttavaa yhteistoimintaa lisätään asiakasryhmien kanssa. Aloitetaan valmistautuminen alueelliseen muutosvaiheeseen.</p>		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Kustannustehokkaat, kattavat maaseutuviranomaistehtävät Hankkeilla ja neuvonnan kuntaosuuksilla edistetään elinkeinojen ja maaseudun kehittämistä. Lomituksessa toteutetaan yhtenäisiä toimintatapoja. Lomituspalvelujen tavoitteet suositusten mukaisiksi Liperin asema hallinnoivana kuntana	MMM:n aikataulut ja seuranta Hankkeiden vaikuttavuuden arviointi raportit Mela:n mittarit Sisäinen arviointi
Asiakas	Asiakastyytyväisyyttä ja palvelun saatavuutta seurataan suorilla palautteilla sekä asiakastyytyväisyys kartoituksilla Lomituksen asiakaspalautejärjestelmä ja tyytyväisyyskysely	Maakunnalliset ja kuntakohtaiset kartoitukset, omat ja sidosryhmien kanssa tehtävät Mittarit tapahtumatasolla ja vuositasolla koko toiminta
Prosessit	Tukihallinnon sujuvuus ja oikeellisuus Muut viranomaistehtävät, kuten hukkakaura, satovahingot, SPV, lausunnot Kehittämistehtävät sidosryhmien kanssa yhteistyössä Lomituspalvelujen toteutumisen seuranta Hallinnon palveluprosessien seuranta ja kehittäminen	MMM:n aikataulut ja seuranta Lainsäädännöllisten velvoitteiden toteutumisen seuranta, Itk ja ulkopuolinen Mela:n mittarit, sisäinen arviointi, toimintakäsikirja
Henkilöstö	Resurssi 2,5 htv. Ammatitaitoa ylläpidetään koulutuksella ja itseopiskelulla Työstä suoriutuminen ja tyytyväisyys Lomituksen tiimityön toteutus Työhyvinvointi ja täydennyskoulutus	MMM:n aikataulut, seuranta, asiakaspalaute Työntekijäpalaute, asiakaspalaute. Lomituksen asiakas- ja työntekijäpalaute, Mela:n mittari, sisäinen arviointi
<p>Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Maaseutuhallinnonalan organisoitumisen selvitys kesken valtakunnantasolla. Tavoiteaikataulu 2010. Varaudutaan tuleviin muutoksiin yhteistyötä naapurikuntiin syventämällä ja keskusteluja käymällä. Tarvittaessa reagoidaan nopeasti tuleviin muutoksiin.</p> <p>Lomituksen alueelliset muutokset yksiköiden kokoonpanossa ja hallinnossa tulevat kysymykseen lähivuosina. Tämä koskee suurella todennäköisyydellä myös nyt voimassaolevaa toimeksiantosopimusta tai sen sisältöä.</p> <p>Muutosvaiheeseen valmistaudutaan oman yksikön tavoitetason arvioinnilla ja yhteistyöhön osallistumisella.</p>		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Tukea hakeneet maatilat	360 kpl	362 kpl	365 kpl
Maksetut suorat tulotuet	10 m€	10 m€	9,7 m€
SPV:t	10 kpl	6 kpl.	3 kpl
Kokonaismaitomäärä	17,7 mltr	17,7 mltr	17,7 mltr
Tilojen saamat investointituet	4,00 m€	3,50 m€	3,31m€
Pienyritysten saamat investointituet	600 000€	400 000€	163 870 €
Leader hankkeet	8 kpl	4 kpl	0 kpl
Uudet yritykset	5 kpl	5 kpl	1 kpl
Uudet työpaikat	7 kpl	7 kpl	5 kpl
Kehittämishankkeet	10 kpl	5 kpl	7 kpl
Maatalousyrittäjän: Vuosilomapäivät	9 350	9 350	9 935
Sijaisapupäivät	7 500	7 624	8 755
Tuettu maksullinen lomitusapu päivinä	1 500	1 512	1 848
Päivät yhteensä	18 350	18486	20 538
Tehokkuus/taloudellisuus			
Hallintokustannus/aktiivivila	462 €	443 €	335 €
Leader hankkeiden saamat avustukset	160 000 €	80 000 €	0
1. Vuosilomalomitus keskimäärin käyttäjää kohti	24,5	24,5	23,05
2. Sijaisapupyynnöistä toteutunut vähintään %	90	90	86
3. Asiakastyytyväisyys: vuosilomalomitus (1-5)	4,25	4,25	4,25
sijaisapulomitus (1-5)	4,10	4,04	4,04
4. Asiakastyytyväisyys: asiakaspalvelu (1-5)	4,00	3,88	3,88
tavoitettavuus (1-5)	4,00	3,94	3,94
tiedonsaannin riittävyys (1-5)	4,00	3,74	3,74
5. Yksikön kotieläinyksikköä kohti laskettu keskimääräinen lomitusaika enintään +/- 10%	+/- 0	-4	- 7 %
Henkilöstö			
Maaseutuhallinto			
Maaseutusihiteeri 1 htv	2,5 htv	2,5 htv	2,5 htv
Toimistosihiteeri 1 htv			
Kausityövoima 0,5 htv			
Maatalouslomitus			
Lomasihteeri	1	1	1
Lomatoimienohjaaja	1	1	1
Johtava lomittaja	3	3	3
Vakituinen lomittajahenkilöstö	80	85	90
Maatalouslomittajien sairauspoissaolo-% alle edellisen vuoden tason	8,00	10,00	10,74

Maaseutulaakunta

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	3 766 590	3 633 479	-133 111	-3,5 %
Myyntituotot	0	3 376 590	3 231 279	-145 311	-4,3 %
Maksutuotot	0	390 000	390 000	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	12 200	12 200	0,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-4 064 573	-3 947 622	116 951	-2,9 %
Henkilöstökulut	0	-3 463 154	-3 335 951	127 203	-3,7 %
Palkat ja palkkiot	0	-2 537 781	-2 472 162	65 619	-2,6 %
Henkilösivukulut	0	-925 373	-863 789	61 584	-6,7 %
Eläkekulut	0	-617 138	-568 911	48 227	-7,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-308 235	-294 878	13 357	-4,3 %
Palvelujen ostot	0	-514 577	-546 892	-32 315	6,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-27 612	-24 779	2 833	-10,3 %
Avustukset	0	-37 000	-20 000	17 000	-45,9 %
Muut kulut	0	-22 230	-20 000	2 230	-10,0 %
Toimintakate	0	-297 983	-314 143	-16 160	5,4 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-297 983	-314 143	-16 160	5,4 %

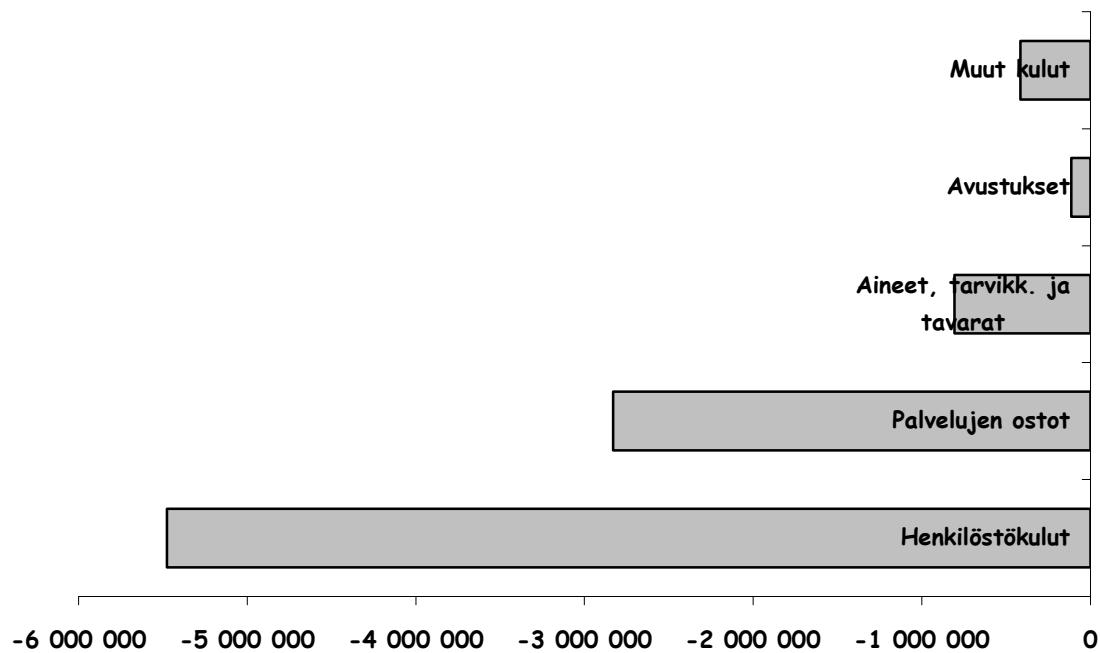
Kulujakauma 2009

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	7 017 762	7 654 740	636 978	9,1 %
Myyntituotot	0	6 305 347	6 901 530	596 183	9,5 %
Maksutuotot	0	541 200	547 100	5 900	1,1 %
Tuet ja avustukset	0	171 215	205 810	34 595	20,2 %
Muut tuotot	0	0	300	300	0,0 %
Toimintakulut	0	-9 082 449	-9 643 896	-561 447	6,2 %
Henkilöstökulut	0	-5 803 024	-5 476 371	326 653	-5,6 %
Palkat ja palkkiot	0	-4 228 513	-4 102 642	125 871	-3,0 %
Henkilösivukulut	0	-1 574 511	-1 373 729	200 782	-12,8 %
Eläkekulut	0	-1 144 740	-967 129	177 611	-15,5 %
Muut henkilösivukulut	0	-429 771	-406 600	23 171	-5,4 %
Palvelujen ostot	0	-2 166 936	-2 830 281	-663 345	30,6 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-701 312	-806 704	-105 392	15,0 %
Avustukset	0	-142 180	-114 280	27 900	-19,6 %
Muut kulut	0	-268 997	-416 260	-147 263	54,7 %
Toimintakate	0	-2 064 687	-1 989 156	75 531	-3,7 %
Poistot	0	-47 097	-87 937	-40 840	86,7 %
Tilikauden tulos	0	-2 111 784	-2 077 093	34 691	-1,6 %

Kulujakauma 2009

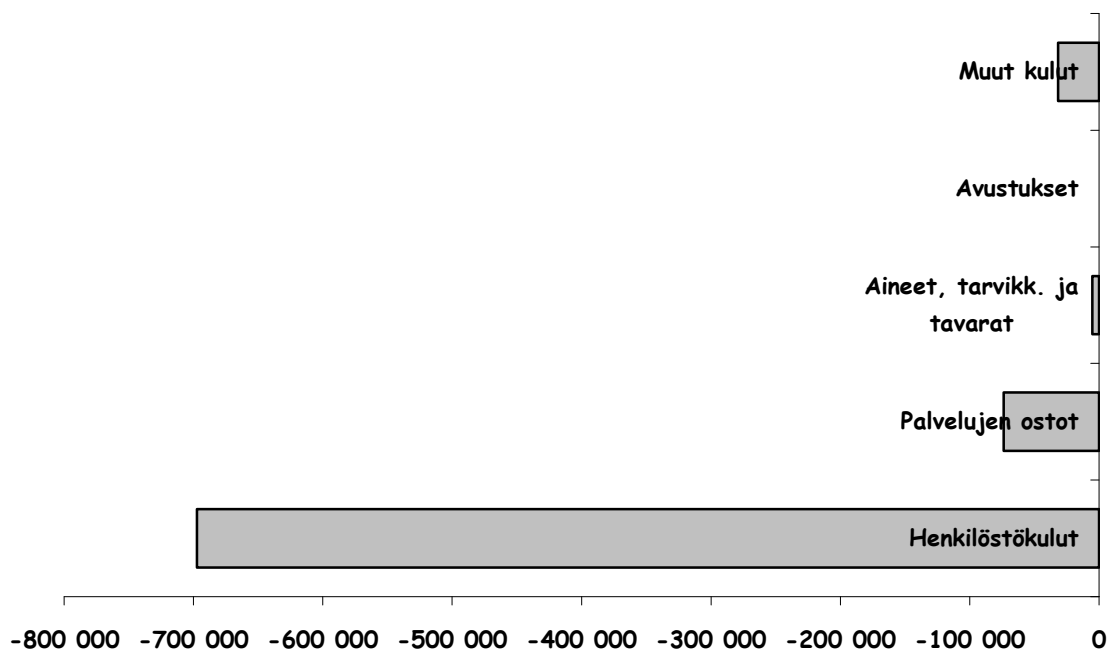
Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta		Tulosalue: Hallinto
Vastuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja		
Toiminta-ajatus Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon organisointi ja johtaminen lakisääteisten ja valtuuston määrittelemien perusturvan palvelujen toteuttamiseksi.		
Tulosalueen yleistavoite Sosiaali- ja terveydenhuollon johtaminen ja koordinointi. Toiminnan tulokellisuuden seuraaminen. Sosiaali- ja terveyspalvelun kehittäminen.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikutavuus	Kustannusvaikutavuuden arvioinnin edistäminen.	Toimeentulotulea pitkäaikaisesti saaneet. Lastensuojelun sijaishuollon kustannukset. Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelujen ostot. Erikoissairaanhoidon kustannukset.
Asiakas	Asiakaspalautejärjestelmän käyttöönoton laajentaminen. Edufin TAK. Asiakkaiden osallisuuden edistäminen. Ulkoistetun toiminnan arviointi.	Asiakaspalautteet tulosalueittain . Ulkoistetun toiminnan laadunarviointi sovitetun menettelyn mukaisesti.
Prosessit	Laskutusperusteiden toimivuus ja osuvuus. Taloussuunnittelun kehittäminen. Palveluketjujen selvittäminen ja kehittäminen. Käypä hoito ja näytöllä tuloksiin suositusten maastouttaminen. Seudulliseen yhteistyöhön osallistuminen.	Tarvittava tilastotieto saadaan järjestelmistä. Merkittävien palveluketjujen arviointi ja esittäminen tulosalueittain. Työryhmyöskentely.
Henkilöstö	Pelissännöt käytössä. Koulutus laatujärjestelmän käyttöön. Esimiesorganisaation henkilöstöhallinnon tehostaminen 10 % vuoteen 2012.	Kehityskeskustelut. Laatuvastaavien valinta ja kouluttautumisen aloittaminen. Organisaatorakenteen arviointi tarvittaessa ja budjettisuunnittelun yhteydessä.
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Yhteislautakunta aloittaa toimintansa. Lautakuntatyöskentelyn vakiinnuttaminen. Uusi johtoryhmä aloittaa toimintansa. Sovitaan johtoryhmyöskentelyn tavoitteet. Toimistopalvelut keskitetään hallinnon tulosalueelle. Uuden henkilöstöhallinnon ohjelman hyödyntäminen esimiestyöskentelyssä. Outokummusta siirtyvä henkilöstö aloittaa Liperin kunnan palveluksessa. Laitospaikkojen vähentäminen suunnitelman mukaisesti.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Lautakunnan kokoukset	11		
Johtoryhmän kokoukset 3-4 x kuukaudessa			
Toimistopalvelun kokoukset	10		
Tehokkuus/taloudellisuus			
Hallinnon kokonaiskustannukset	830 486		
Hallinnon kustannusten osuus kokonaiskustannuksista (%).	2 %		
Henkilöstö			
Tulosalueen johtaja	4		
Osastosihteeri	1		
Toimistosihteeri	1		
Toimistopalveluissa:			
Osastonsihteeri	2		
Toimistosihteeri	6		

Hallinto (sosiaali- ja terveys)

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	204 750	839 375	634 625	310,0 %
Myyntituotot	0	0	839 375	839 375	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	204 750	0	-204 750	-100,0 %
Toimintakulut	0	-606 268	-808 184	-201 916	33,3 %
Henkilöstökulut	0	-514 840	-697 366	-182 526	35,5 %
Palkat ja palkkiot	0	-374 740	-558 169	-183 429	48,9 %
Henkilösivukulut	0	-140 100	-139 197	903	-0,6 %
Eläkekulut	0	-112 940	-100 714	12 226	-10,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-27 160	-38 483	-11 323	41,7 %
Palvelujen ostot	0	-65 038	-73 829	-8 791	13,5 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-5 660	-5 300	360	-6,4 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-20 730	-31 689	-10 959	52,9 %
Toimintakate	0	-401 518	31 191	432 709	-107,8 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-401 518	31 191	432 709	-107,8 %

Kulujakauma 2009

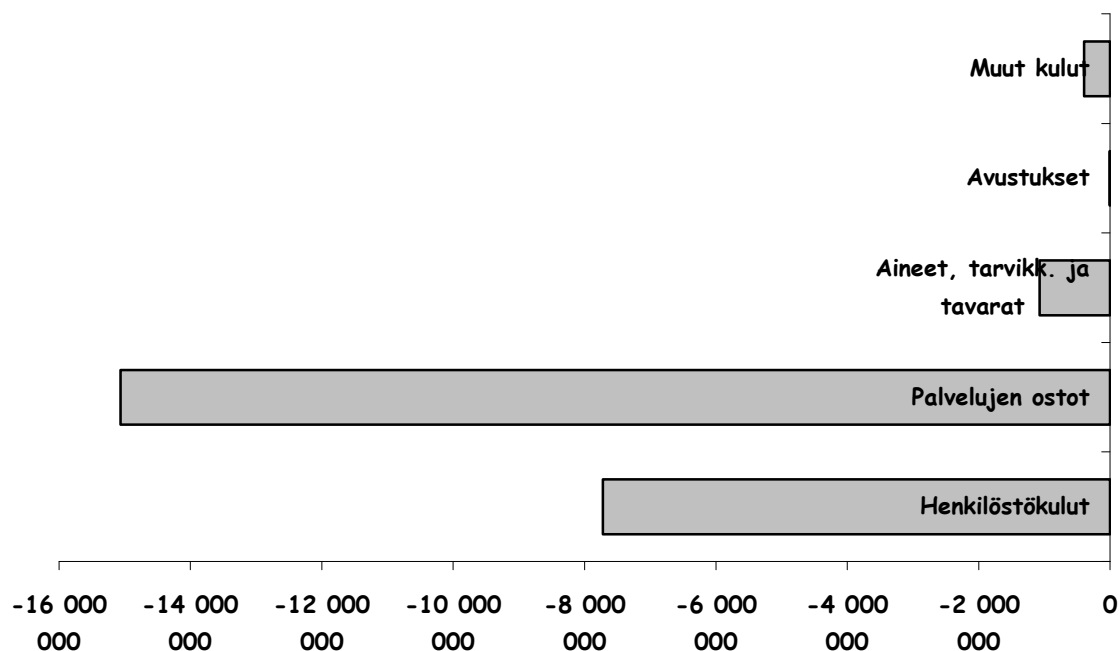
Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta		Tulosalue: Terveyspalvelut
Vastuhenkilö: Ylilääkäri		
Toiminta-ajatus Terveystuon palveluiden tarkoituksena on tuottaa ja järjestää laadukkaita terveyden- ja sairaanhoidon palveluja. Tavoitteena on ehkäistä terveydellisten ongelmien syntymistä ja turvata terveyttä edistävä ympäristö yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.		
Tulosalueen yleistavoite Liperin ja Outokummun asukkaiden terveys ja hyvinvointi lisääntyy.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	- Laaditaan valtakunnallisten Käypä-hoitosuositusten mukaisia paikallisia toimintaohjeita - Erikoissairaanhoidosta ei jonota yhtään potilasta perusterveydenhuoltoon - Pysytään hoitotakuulain määräajoissa	- Toimintaohjeiden määrä - Jonotuspäivien määrä - Hoidon tarpeen arvioon ja hoitoon pääsaika
Asiakas	- Asiakaspalautejärjestelmän hankinta ja käyttöönotto	- Asiakaspalautejärjestelmän hankinta ja käyttöönotto
Prosessit	- Toimivat hoito- ja palveluketjut - Ennaltaehkäisyn ja itsehoidon ohjauksen osuus lisääntyy. - Työnjaon kehittäminen tarkoituksenmukaiseksi - Sujuvat yhteistyökäytännöt	- Palveluprosessit on avattu - Palvelut on järjestetty aktivoivan ja kuntouttavan toimintamallin mukaan - Toteutuneet muutokset toimenkuvissa - Yhteistyötarpeiden seuranta ja kehittäminen
Henkilöstö	- Henkilöstön osaamisen tarve/rakenne on määritelty - Esimiesten johtamisosaamisen vahvistuminen	- Osaamisen kehittämissuunnitelmat on laadittu yksiköittäin - Toteutunut johtamiskoulutus
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella - Liperin ja Outokummun sosiaali- ja terveyspalvelut yhdistyvät 1.1.2009 alkaen. - Otetaan käyttöön Mediatriri-potilastietojärjestelmä. - Selvitetään mahdollisuus Outokummun terveyskeskuksen laboratorion palveluiden hankkimisesta Islabilta. - Laaditaan suunnitelma terveyskeskuksen sairaaloiden profiloitumisesta ja sairaansijojen vähentämisestä. - Outokummussa työterveyshuolto siirtyi MedOnille 1.10.2008. Selvitetään Liperissä työterveyshuollon ulkoistamista MedOnille		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Hoitopäivät / terveyskeskuksen sairaala			
Outokumpu	13 400	12 045	13 407
Liperi	11 500	12 775	11 436
Käynnit/lääkärin vastaanotot			
Outokumpu	15 700	14 500	12 000
Liperi	20 800	20 800	16 901
Käynnit/hammashuolto			
Outokumpu	10 370	9 500	9 590
Liperi	11 900	11 900	12 164
Käynnit/terveysneuvonta			
Outokumpu	7 000	6 840	5 018
Liperi	15 000	15 000	15 780
Käynnit/työterveyshuolto			
Outokumpu	4 000	3 800	3 467
Liperi	2 000	2 000	2 007
Yleinen terveysvalvonta/tarkastukset, näytteet, mittaukset			
Outokumpu/Liperi	120/400	120/800	-/493
Eläinlääkintähuolto, eläinkäärikontaktit			
Outokumpu	1 000	1 200	-
Liperi	1 800	1 850	1 911
Tehokkuus/taloudellisuus			
Erikoissairaanhoidon kustannukset yhteensä €			
Outokumpu	- 7 729 553	-7 534 300	- 7 731 053
Liperi	- 10 826 925	-10 173 000	- 9 916 992
Erikoissairaanhoidon kustannukset €/asukas			
Outokumpu	-1020	- 984,88	- 1005,6
Liperi	-894,00	- 875,00	- 831,0
Henkilöstö			
Terveyskeskuksen sairaala	55	55	57
Lääkäreiden vastaanotto	37	37	39
Terveysneuvonta	14	13	13
Työterveyshuolto	5	5	5
Mielenterveys- ja päihdepalvelut	7,6	7,6	6,6
Hammashuolto	17,8	17,8	18,8
Fysioterapia	6	6	6
Tutkimus- ja huoltopalvelut	9,5	9,5	8,5
Ympäristöterveydenhuolto	5,5	4,5	4,5

Terveyspalvelut

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	852 350	7 127 153	6 274 803	736,2 %
Myyntituotot	0	262 470	5 417 959	5 155 489	1964,2 %
Maksutuotot	0	589 080	1 661 194	1 072 114	182,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	45 000	45 000	0,0 %
Muut tuotot	0	800	3 000	2 200	275,0 %
Toimintakulut	0	-16 865 852	-24 254 269	-7 388 417	43,8 %
Henkilöstökulut	0	-4 532 030	-7 721 106	-3 189 076	70,4 %
Palkat ja palkkiot	0	-3 083 800	-5 720 191	-2 636 391	85,5 %
Henkilösivukulut	0	-1 448 230	-2 000 915	-552 685	38,2 %
Eläkekulut	0	-1 222 000	-1 599 426	-377 426	30,9 %
Muut henkilösivukulut	0	-226 230	-401 489	-175 259	77,5 %
Palvelujen ostot	0	-11 602 852	-15 064 988	-3 462 136	29,8 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-384 840	-1 072 439	-687 599	178,7 %
Avustukset	0	-2 700	-2 700	0	0,0 %
Muut kulut	0	-343 430	-393 036	-49 606	14,4 %
Toimintakate	0	-16 013 502	-17 127 116	-1 113 614	7,0 %
Poistot	0	-48 201	-25 449	22 752	-47,2 %
Tilikauden tulos	0	-16 061 703	-17 152 565	-1 090 862	6,8 %

Kulujakauma 2009

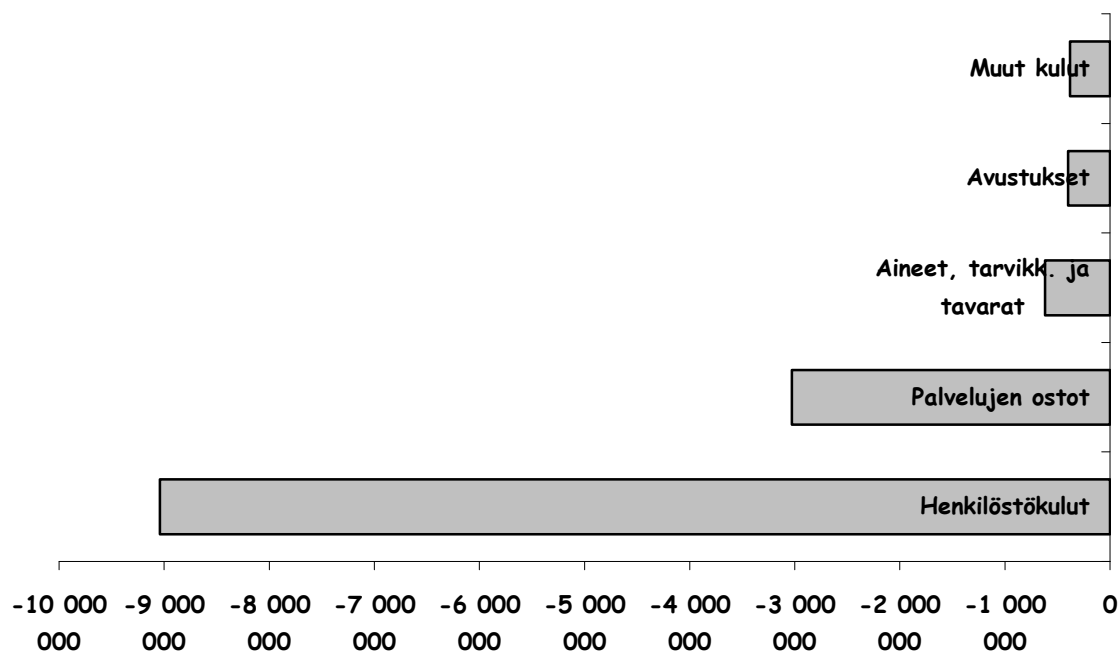
Toimielin: Sosiaali- ja terveystalokunta		Tulosalue: Vanhuspalvelut
Vastuuhenkilö: Vanhuspalvelujen johtaja		
Toiminta-ajatus Vanhusten palvelujen tarkoituksena on ensisijaisesti mahdollistaa kuntalaisten omatoimisuus ja kotona asuminen sekä tarvittaessa järjestää asumis- ja laitospalveluja.		
Tulosalueen yleistavoite Vanhusten itsenäisen kotona asumisen tukeminen tutussa asuin- ja sosiaalisessa ympäristössä. Tarvittaessa laitospalvelujen turvaaminen.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Vanhusten itsenäisen kotona asumisen tukeminen tutussa asuin- ja sosiaalisessa ympäristössä. Tarvittaessa laitospalvelujen turvaaminen.	Säännöllisen kotihoidon piirissä 13-14% 75v täyttäneistä. Toteutunut, laitospaikkojen käyttöaste
Asiakas	Systemaattinen asiakaspalautejärjestelmä (TAK) on käytössä ja palautetta hyödynnetään palvelutoiminnassa.	Saadut asiakaspalautteet
Prosessit	Huolehditaan oikeasta hoidon porrastuksesta yhtenäistä toimintakykymittaristoa apuna käyttäen (Ravatar) Kotihoidossa ja laitoshoidossa vanhusten palveluprosessien seuranta ja arviointi.	Ravatar-poikkileikkausmittaukset x1/v. Sosiaali- ja terveystoimen sisäisen hoidon porrastuksen toteutumisen seuranta kuukausittain. Avatut palveluprosessit ja niistä saatujen tulosten hyödyntäminen.
Henkilöstö	Työyhteisötaitojen kehittäminen koulutuksen avulla. Koulutus laatujärjestelmän käyttöön Tiimityön jatkuva kehittäminen.	Koulutusseuranta. Osaamiskartoitukset. Laatuvastaavien valinta ja kouluttautumisen aloittaminen Tiimitoiminnan systemaattinen arviointi x1/v.
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Vanhusten kotona asumisen tukeminen niin, että laitoshoitopaikkoja voidaan vähentää. Toimenpiteenä henkilöstön lisääminen kotihoitoon. Tehostetun palveluasumisen lisääminen. Ennaltaehkäisevän vanhustyön tehostaminen. Perustetaan neuvontakeskukset Liperiin ja Outokumpuun. Kotihoidon, omaishoidon tuen ja asumispalvelujen myöntämisen kriteerit yhdenmukaistetaan.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Kotipalvelun Liperi / Outokumpu - käynnit	193 000/ 82 000	195 000/ 82 000	192 335/ 79 547
- käyntien tunnit	57 000/ 22 140	62 000/ 22 140	51 720/ 21 590
Kotisairaanhoidon käynnit Liperi/ Outokumpu - sisältää muistihoitajan käynnit	8 000/ 3 700	10 900/ 5 200	7 908/ 4 026
Asimispalv. asiakkaat yksityisillä (vuoden aikana) Liperi/Outokumpu	44 / 6	40 / 3	42 / 2
Omaishoidontukiasiakkaat (vuoden aikana) Liperi/Outokumpu	60 / 40	60 / 36	66 / 28
Hoitokoti Onnin asukaspaikat Outokumpu - vanhusten ryhmäkoti+keh.vamm.ryhmäkoti+tuettu asuminen	20 + 7 + 4	20 + 7 + 4	20 + 7 + 4
Laitoshoidon hoitopaikat Liperi / Outokumpu - osastot	61 / 47	61 / 62	61 / 62
- tehostettu palveluasuminen + tuettu asuminen Kuntola/ Outokumpu	15 + 10	10	10
Laitoshoidon hoitopäivät (sis. omaishoitajan vapaapäivät)	22 265 / 17 277	22 360 / 22 177	22 393 / 24 023
Tehokkuus/taloudellisuus			
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	% 14/11,5		% 14,4/10,9
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	3,5/2,5		2,8/1,3
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	3,4/2,5		3,4/1,9
Pitkäaik. laitoshoidossa vanhaikodeissa tai terv.kesk. olevat 75 v. täyttäneet 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	7,2/7,5		7,2/7,9
Ostopalvelueurot (asumispalv.+perhehoito) Liperi/Outokumpu	972 800€ /135 000 €	765 000 € /132 000 €	913 879 €/ -
Henkilöstö			
Kotiin annettavat palvelut Liperi/Outokumpu	55 / 28	57 / 29	56 / 25,5
Palveluohjaus, neuvontakeskus Liperi/Outokumpu	3 / 1	1 / -	-
Palveluohjaus, Hoitokoti Onni /Outokumpu	24	24	24
Laitoshoido (sisältää Outokummun tehostetun ja tuetun asumisen) Liperi / Outokumpu	44 / 36	44 / 36	43 / 35

Vanhuspalvelut

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	1 011 090	6 825 877	5 814 787	575,1 %
Myyntituotot	0	29 200	4 508 086	4 478 886	15338,7 %
Maksutuotot	0	948 200	2 055 650	1 107 450	116,8 %
Tuet ja avustukset	0	29 670	118 535	88 865	299,5 %
Muut tuotot	0	4 020	143 606	139 586	3472,3 %
Toimintakulut	0	-7 060 753	-13 464 815	-6 404 062	90,7 %
Henkilöstökulut	0	-4 628 250	-9 039 546	-4 411 296	95,3 %
Palkat ja palkkiot	0	-3 487 150	-7 106 141	-3 618 991	103,8 %
Henkilösivukulut	0	-1 141 100	-1 933 405	-792 305	69,4 %
Eläkekulut	0	-881 230	-1 420 020	-538 790	61,1 %
Muut henkilösivukulut	0	-259 870	-513 385	-253 515	97,6 %
Palvelujen ostot	0	-1 666 543	-3 027 426	-1 360 883	81,7 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-257 250	-618 987	-361 737	140,6 %
Avustukset	0	-204 200	-399 500	-195 300	95,6 %
Muut kulut	0	-304 510	-379 356	-74 846	24,6 %
Toimintakate	0	-6 049 663	-6 638 938	-589 275	9,7 %
Poistot	0	-12 150	-7 233	4 917	-40,5 %
Tilikauden tulos	0	-6 061 813	-6 646 171	-584 358	9,6 %

Kulujakauma 2009

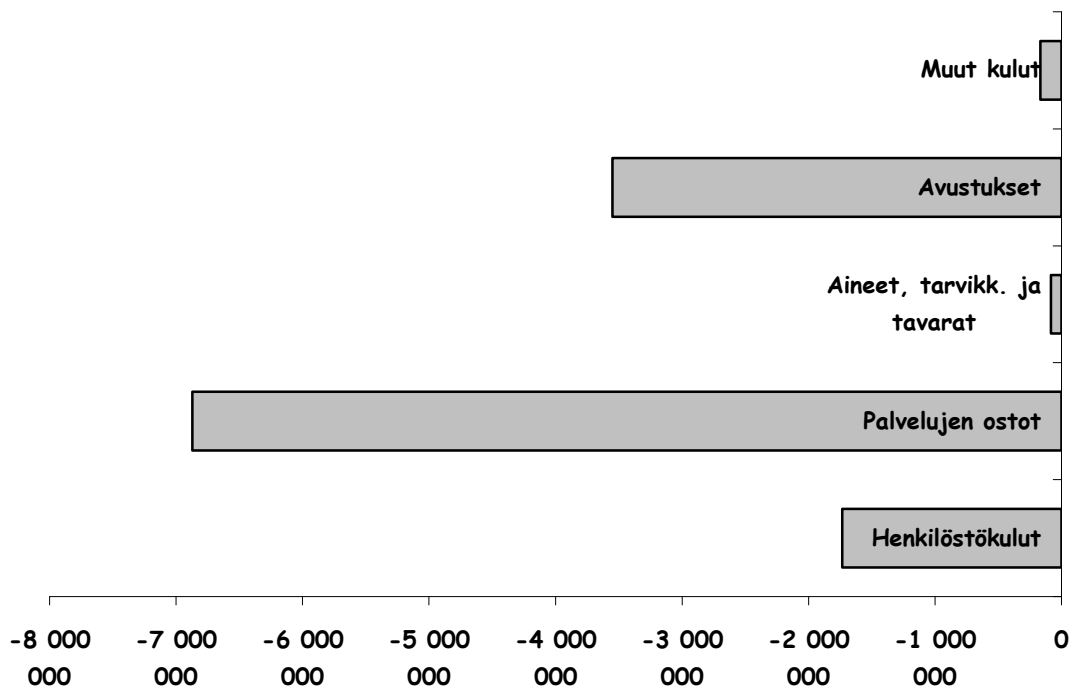
Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta		Tulosalue: Sosiaalipalvelut
Vastuhenkilö: Sosiaalipalvelujen johtaja		
Toiminta-ajatus Lasten, nuorten ja työikäisten kuntalaisten tarvitsemien sosiaalipalvelujen tuottaminen ja järjestäminen laadukkaasti voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.		
Tulosalueen yleistavoite Toimivien sosiaalipalvelujen järjestäminen taloudellisesti ylläpitämällä hyviä työkäytäntöjä sekä kehittämällä uusia toimintamalleja.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Kunnan omaa palvelutuotantoa vahvistetaan ja kokeillaan uusia palvelumalleja. Ostopalveluja vähennetään kustannussäästöjen saamiseksi.	Kustannusvertailua ja seuranta ostettavien ja kunnan tuottamien palvelujen välillä, euroa/vuosi/kunta, asumisen ostopalvelujen, lastensuojelun kalliin hoidon kustannusten sekä toimeentuloturvan avustusten osalta
Asiakas	Pyydetään asiakaspalautteita tehtyjen palvelu- tai asiakassuunnitelmien toteutumisesta, ovatko asiakkaat saaneet palveluja laadittujen suunnitelmien mukaisesti	Asiakaspalautteet tulosityksikoittain.
Prosessit	Palveluprosessien avaaminen asiakkaan alkutilanteesta loppu tulokseen. Laaditaan mittaristo kuvaamaan palveluprosesseja, tuloksia ja kustannuksia. Työkäytännöt ja palvelujen myöntämisperusteet Outokummun ja Liperin alueella yhtenäistyvät	Kustannusvertailu Työkäytäntöjä ja toiminnan tuloksellisuutta arvioidaan tulosityksikköjen tiimeissä.
Henkilöstö	Ammatilliset kelpoisuusehdot täyttävät viranhaltijat saadaan kaikkiin sosiaalityön ja sosiaalipalveluiden virkoihin ja tehtäviin. Lähi esimiehiä sosiaalipalvelujen tulosalueella palvelujen järjestämissuunnitelman mukaisesti	Toteutunut % toteutunut %
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Sosiaalipalveluissa vahvistetaan esimiestehtäviä. Kaikissa tulosityksiköissä toimii lähi esimies asiakas- ja palveluohjauksessa sekä koordinoi ja kehittää tulosityksikön toimintaa yhdessä henkilöstön ja tulosalueen esimiehen kanssa. Henkilöstön työnjakoa kehitetään. Sosiaalipalveluissa lisätään kunnan omaa palvelutuotantoa ja vähennetään ostopalvelua.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Toimeentulotuki, kotitaloudet, Liperi/Outokumpu	480/700	450/680	481/642
Vammaispalveluja saaneet, Liperi/Outokumpu	180/120	230/110	174/228
Kehitysvammaisten toimintakeskus, käyttöpäivät, Liperi Outokumpu	5300+2800*) 6500/2800	5000+2800 9300	5180+2808 9050
Kehitysvammaisten asumisen ostopalvelut, asiakkaita/Liperi/Oku	22/16	28/16	27/19
Lastensuojelu			
- lapsia huostassa vuoden aikana, Liperi/Outokumpu	18/22	23/22	23/27
- lapsia avohuollon tukitoimissa, Liperi/Outokumpu	150/110	215/12	191/6
- lapsia jälkihuollossa, Liperi/Outokumpu	10/11	10/9	10/4
Psykiatriset asumispalvelut, ostopalvelut, Liperi/Outokumpu	35/12	40/	42/
Perheneuvola, asiakkaita vuoden aikana, Liperi/Outokumpu	320/210	325/180	220/308
*)toimintakeskus ja ulkotyötoiminta tilastoitu erikseen			
Tehokkuus/taloudellisuus			
Ostopalvelujen muuttaminen omaksi toiminnaksi.	euroa-+		
Henkilöstö			
Lasten ja perheitten palvelut	8	6/3	
Vammaispalvelut	11	5/8	
Aikuissosiaalityö	8	5/6	
Perheneuvola	5	3/2	
Tulosalueen yhteiset virat (tehtäväjako valmistelussa)	8		

Sosiaalipalvelut

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	651 340	5 787 687	5 136 347	788,6 %
Myyntituotot	0	43 000	4 415 815	4 372 815	10169,3 %
Maksutuotot	0	79 000	202 300	123 300	156,1 %
Tuet ja avustukset	0	369 340	960 572	591 232	160,1 %
Muut tuotot	0	160 000	209 000	49 000	30,6 %
Toimintakulut	0	-7 275 026	-12 407 940	-5 132 914	70,6 %
Henkilöstökulut	0	-847 010	-1 733 604	-886 594	104,7 %
Palkat ja palkkiot	0	-576 720	-1 281 159	-704 439	122,1 %
Henkilösivukulut	0	-270 290	-452 445	-182 155	67,4 %
Eläkekulut	0	-223 550	-296 132	-72 582	32,5 %
Muut henkilösivukulut	0	-46 740	-156 313	-109 573	234,4 %
Palvelujen ostot	0	-4 296 726	-6 871 885	-2 575 159	59,9 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-39 240	-83 274	-44 034	112,2 %
Avustukset	0	-1 999 000	-3 552 000	-1 553 000	77,7 %
Muut kulut	0	-93 050	-167 177	-74 127	79,7 %
Toimintakate	0	-6 623 686	-6 620 253	3 433	-0,1 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-6 623 686	-6 620 253	3 433	-0,1 %

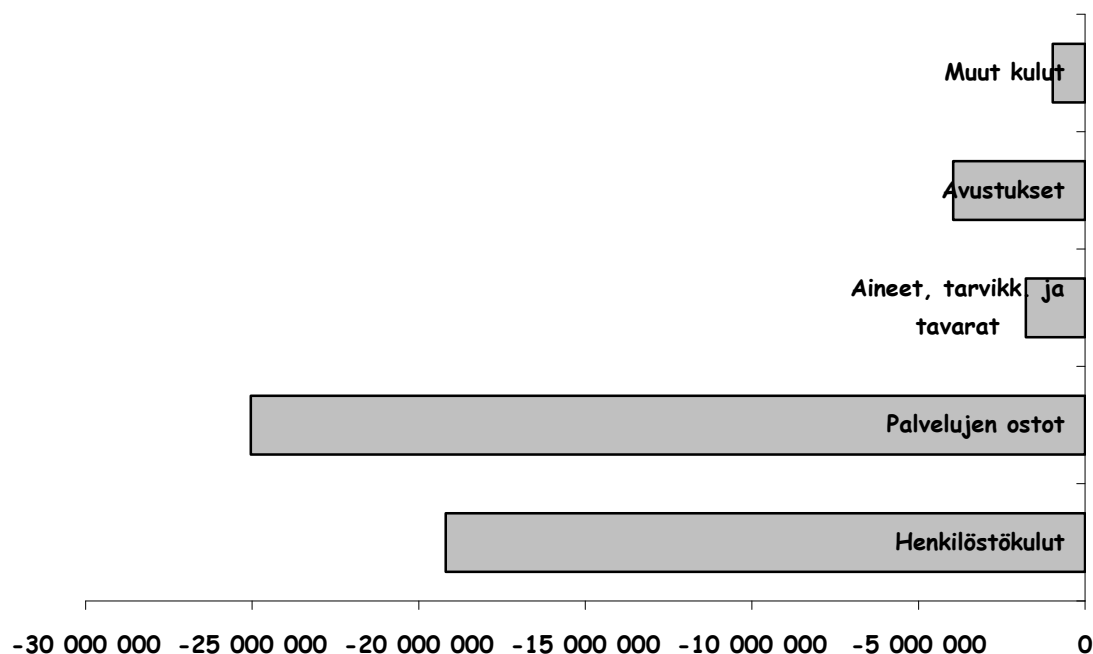
Kulujakauma 2009

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	2 719 530	20 580 092	17 860 562	656,8 %
Myyntituotot	0	334 670	15 181 235	14 846 565	4436,2 %
Maksutuotot	0	1 616 280	3 919 144	2 302 864	142,5 %
Tuet ja avustukset	0	399 010	1 124 107	725 097	181,7 %
Muut tuotot	0	369 570	355 606	-13 964	-3,8 %
Toimintakulut	0	-31 807 899	-50 935 210	-19 127 311	60,1 %
Henkilöstökulut	0	-10 522 130	-19 191 624	-8 669 494	82,4 %
Palkat ja palkkiot	0	-7 522 410	-14 665 660	-7 143 250	95,0 %
Henkilösivukulut	0	-2 999 720	-4 525 964	-1 526 244	50,9 %
Eläkekulut	0	-2 439 720	-3 416 293	-976 573	40,0 %
Muut henkilösivukulut	0	-560 000	-1 109 671	-549 671	98,2 %
Palvelujen ostot	0	-17 631 159	-25 038 128	-7 406 969	42,0 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-686 990	-1 780 000	-1 093 010	159,1 %
Avustukset	0	-2 205 900	-3 954 200	-1 748 300	79,3 %
Muut kulut	0	-761 720	-971 258	-209 538	27,5 %
Toimintakate	0	-29 088 369	-30 355 118	-1 266 749	4,4 %
Poistot	0	-60 351	-32 682	27 669	-45,8 %
Tilikauden tulos	0	-29 148 720	-30 387 800	-1 239 080	4,3 %

Kulujakauma 2009

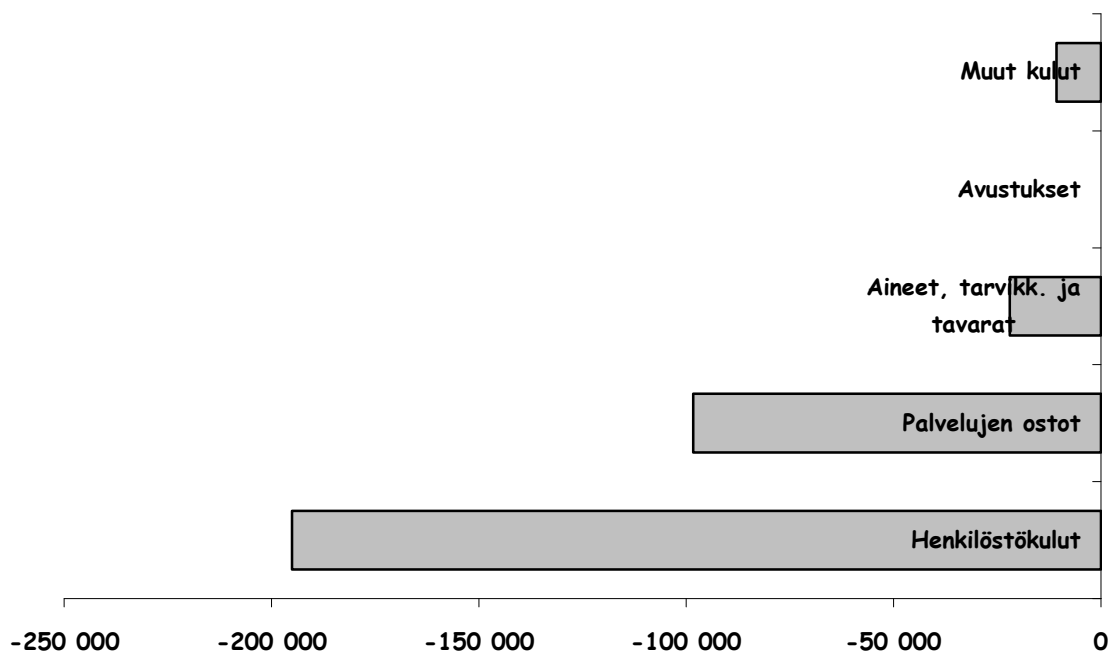
Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Hallinto
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja		
Toiminta-ajatus Hallinnon tulosalue vastaa koko sivistystoimen henkilöstö- ja taloushallinnon toimivuudesta ja kehittämisestä sekä koulukuljetusten koordinoimisesta. Hallinto koordinoi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-ajan toimintojen ohjella myös musiikkiopistotoiminnasta, seutukirjastosta sekä seutuopistosta		
Tulosalueen yleistavoite Laadukkaiden henkilöstö- ja taloushallintopalvelujen tarjoaminen yri tulosityksiköille. Käyttöönottettujen hallinto-ohjelmistojen uusien käytäntöjen omaksuminen		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Vahva ja aktiivinen rooli seudullisessa yhteistyössä Aktiivinen rooli pedagogisessa kehittämisessä Kustannustehokas palvelurakenne Laadukkaat hallintopalvelut	asiakaspalautteet saadut rahoituspäätökset yksikköhinnat
Asiakas	Laadukas asiakaspalvelu	tyytyväisyyskyselyt
Prosessit	Uusiin, yhteisiin käytänteisiin sopeutuminen (Okuli, Raindance, Populus, Moodle) Palveluverkko ja henkilöstömäärä optimaalisia suhteessa palvelutarpeeseen	Palautteet järjestelmien toimivuudesta Ajantasaiset oppilasmääräennusteet
Henkilöstö	Koko henkilöstön ammattitaidosta huolehtiminen Työhyvinvoinnin paraneminen	täydennyskoulutus työyhteisötapahtumat
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Uusien hallinto-ohjelmien käyttöönottoaminen ja omaksuminen Palvelurakenneselvitys erityisesti varhaiskasvatuksen ja kouluverkon osalta Päätävän toimielimen, lautakunnan, kokoonpanon muuttuminen Kanslistin viran lakkauttaminen		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Lautakunnan kokoukset	12	12	11
ltk:n iltakoulu	1	1	1
Tehokkuus/taloudellisuus			
Henkilöstö			
hallinto: toimeenpaneavat viranhaltijat	4	4	4
päättävä toimielin (lautakunta)	9	9	9

Hallinto (sivistys)

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	36 000	50 000	14 000	38,9 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	500	0	-500	-100,0 %
Tuet ja avustukset	0	35 000	50 000	15 000	42,9 %
Muut tuotot	0	500	0	-500	-100,0 %
Toimintakulut	0	-319 869	-326 125	-6 256	2,0 %
Henkilöstökulut	0	-198 355	-195 047	3 308	-1,7 %
Palkat ja palkkiot	0	-149 202	-150 935	-1 733	1,2 %
Henkilösivukulut	0	-49 153	-44 112	5 041	-10,3 %
Eläkekulut	0	-39 269	-34 013	5 256	-13,4 %
Muut henkilösivukulut	0	-9 884	-10 099	-215	2,2 %
Palvelujen ostot	0	-95 800	-98 364	-2 564	2,7 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-15 000	-22 000	-7 000	46,7 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-10 714	-10 714	0	0,0 %
Toimintakate	0	-283 869	-276 125	7 744	-2,7 %
Poistot	0	0	-2 060	-2 060	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-283 869	-278 185	5 684	-2,0 %

Kulujakauma 2009

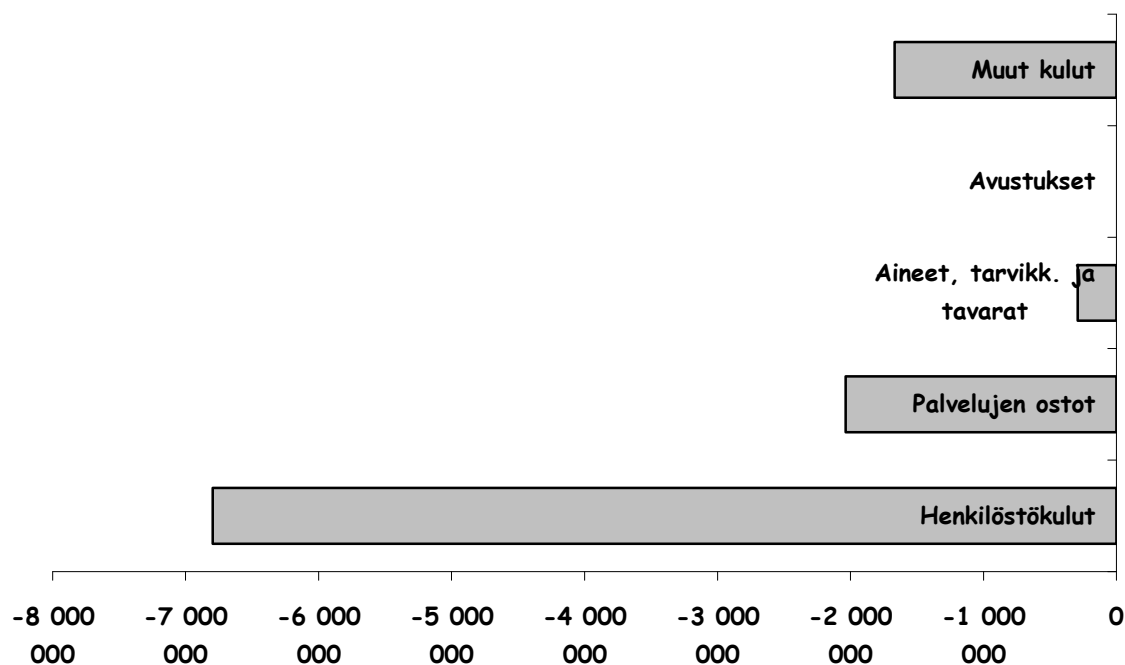
Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Perusopetus
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja		
Toiminta-ajatus Laadukkaiden koulutuspalveluiden tuottaminen kuntastrategian mukaisella kouluverkolla mahdollistaa liperiläisille nuorille parhaat edellytykset edetä opinnoissaan kykyjensä mukaan konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaisesti aina perusasteen jälkeisiin mieleisiinsä jatko-opintoihin.		
Tulosalueen yleistavoite Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opiskelun tukeminen Kerhotoiminnan vakiinnuttaminen Sähköisen oppimisalustan luominen ja käyttöönotto		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Kustannustehokas perusopetus Riittävä palvelurakenne/ Kattava kouluverkko Oppilaiden henkinen hyvinvointi Ennalta ehkäisevät toimenpiteet ja varhainen puuttuminen	Pisa-tulokset koulujen määrä oppilaspoissaolot erityisopetuksen riittävyys
Asiakas	Tyytyväisyys/ ammattitaitoinen opetus Erilaisuuden hyväksyminen Koulukuljetusten joustavuus	oppilasarviointi itsearviointi
Prosessit	Koko koulutoimen yhteisiin käytänteisiin oppiminen/ henkilöstöhannannon ohjelmisto Oppimisalustan käyttöönotto Oppilashuollollisten hankkeiden toteuttaminen	ohjelmistojen käytönoton sujuvuus/ verkon toimivuus
Henkilöstö	Kuuleminen vähintään kerran vuodessa Henkilökohtaisen koulutussuunnitelman laatiminen Täydennyskoulutus Työhyvinvointiin keskittyminen	Kehityskeskustelut Koulutukseen osallistuminen sairauspoissaolot resurssiopettajan vaikutus
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen tukeminen ja kerhotoiminnan vakiinnuttaminen, Paloaukean koulun käyttöönotto: yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa. Pienten koulun siirron toteuttaminen. Koulukuraattorin palkkaaminen Liperin koululle.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Tuntikehys	2397	2569	2569
POR	80	85	82
Oppilasmäärä	1399	1477	1498
tuntikehyyksen keskiarvo/oppilas	1,71	1,76	1,73
Erityisoppilaita	117		
Kuljetusoppilaita	690	683	692
Tehokkuus/taloudellisuus			
menot €/ perusopetuksen oppilas	7830	6542	6068
ryhmäkoko	17,5	17,5	17,4
menot €/erityisoppilas	9010		
kuljetusmenot €/ kuljetusoppilas	1190	922	920
Henkilöstö			
Yhteensä	153	151	152
Vakituinen henkilöstö (lkm)	121	112	112
Määräaikainen henkilöstö	26	39	40
- luokanopettajat	47	49	49
- lehtorit	49	53	54
- erityisopettajat	20	18	18
- koulunkäyntiavustajat	31	31	31

Perusopetus

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	33 000	37 000	4 000	12,1 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	5 000	5 000	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	28 000	32 000	4 000	14,3 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-10 292 659	-10 791 520	-498 861	4,8 %
Henkilöstökulut	0	-6 521 911	-6 795 712	-273 801	4,2 %
Palkat ja palkkiot	0	-5 051 320	-5 294 396	-243 076	4,8 %
Henkilösivukulut	0	-1 470 591	-1 501 316	-30 725	2,1 %
Eläkekulut	0	-1 107 835	-1 126 856	-19 021	1,7 %
Muut henkilösivukulut	0	-362 756	-374 460	-11 704	3,2 %
Palvelujen ostot	0	-1 858 883	-2 035 704	-176 821	9,5 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-284 100	-291 504	-7 404	2,6 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-1 627 765	-1 668 600	-40 835	2,5 %
Toimintakate	0	-10 259 659	-10 754 520	-494 861	4,8 %
Poistot	0	-33 890	-20 142	13 748	-40,6 %
Tilikauden tulos	0	-10 293 549	-10 774 662	-481 113	4,7 %

Kulujakauma 2009

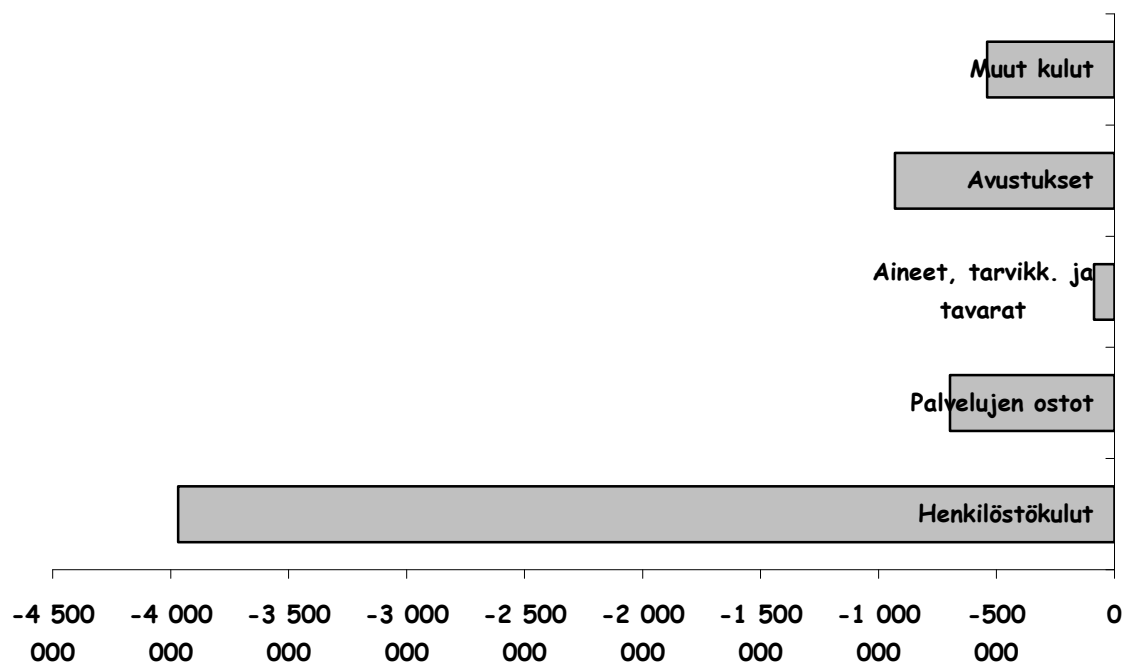
Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Varhaiskasvatus
Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja		
Toiminta-ajatus Varhaiskasvatuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää päivähoitolain mukaista varhaiskasvatusta päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä perusopetuslain mukaista esiopetusta. Päivähoito järjestää lisäksi esioppilaiden leikkitoimintaa ja koululaisten aamu- ja iltapäivähoitoa.		
Tulosalueen yleistavoite Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lasten yksilöllistä kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä vanhempien kanssa sekä mahdollistaa esioppilaille oppimiselle ja leikille rakennettu ehjä päivä sekä lyhentää koulu koululaisten yksinoloa koulupäivän jälkeen.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut Valtakunnallisesti kilpailukykyinen hinta-laatu-suhde	asiakaspalautte päivähoidon saatavuus päivähoidon hinta
Asiakas	Lapsen yksilöllistä kasvua, kehitystä ja oppimista tukevat palvelut Vanhempien tyytyväisyyspalvelujen riittävyyteen, saatavuuteen ja laatuun. Laadun arvioinnin kehittäminen yhteistyössä Tampereen yliopiston ja työsuojele-rahaston kanssa -hanke jatkuu kevään 2009 ajan	asiakaspalautteet
Prosessit	Lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukiprosessi Erityis- ja tukipalvelut Hallinto ja johtaminen Asiakaspalvelun kehittäminen	tyytyväisyyskyselyt
Henkilöstö	Henkilöstön riittävyys, saatavuus ja tehokas toiminta Täydennyskoulutus Työhyvinvointiin keskittyminen	kehityskeskustelut koulutuksiin osallistuminen
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Pedagogisen johtajuusmallin luominen Kasvatusprosessien avaus ja yksikkökohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen Asiakaspalvelun kehittäminen: sähköinen asiointi Varhaisten tukitoimien lisääminen ja kehittäminen Määrälliseen tarpeeseen vastaaminen: Paloaukean koulun tilojen hyödyntäminen ja vaihtoehtoehtoisten palvelumuotojen kehittäminen.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
lapsia päivähoidossa yht. hoitopäivät	775 94068	755 90138	702 82810
Tehokkuus/taloudellisuus			
(hoitopäivän hinta päiväkodissa)		42,28 €	
(hoitopäivän hinta perhepäiväkodissa)		32,97 €	
hoitopaikan hinta perhepäiväkodissa	8383 €		
hoitopaikan hinta päiväkodissa - 6 v. esiopetus	5669 €		
- 3-6 v kokopäivä	8722 €		
- < 3 v	12211 €		
Päivähoidon hinta - 6 v esiopetus	5417 €		
- 3-6 v	8333 €		
- < 3 v	10417 €		
Henkilöstö			
Ohjaus ja hallinto	12	11	14
varhaiskasvatus (perhepäivähoitajat, lastentarhanopettajat, lähihoitajat, päivähoitajan ohjaajat)	115	109,5	102
-1.8.2009 alkaen (lastentarhanopettajia + lähihoitajia)	2		

Varhaiskasvatus

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	888 210	927 125	38 915	4,4 %
Myyntituotot	0	24 655	16 165	-8 490	-34,4 %
Maksutuotot	0	840 000	900 000	60 000	7,1 %
Tuet ja avustukset	0	23 555	10 960	-12 595	-53,5 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-5 358 483	-6 224 877	-866 394	16,2 %
Henkilöstökulut	0	-3 480 383	-3 968 299	-487 916	14,0 %
Palkat ja palkkiot	0	-2 720 141	-3 135 860	-415 719	15,3 %
Henkilösivukulut	0	-760 242	-832 439	-72 197	9,5 %
Eläkekulut	0	-563 402	-612 412	-49 010	8,7 %
Muut henkilösivukulut	0	-196 840	-220 027	-23 187	11,8 %
Palvelujen ostot	0	-609 147	-697 978	-88 831	14,6 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-68 750	-87 300	-18 550	27,0 %
Avustukset	0	-784 000	-931 000	-147 000	18,8 %
Muut kulut	0	-416 203	-540 300	-124 097	29,8 %
Toimintakate	0	-4 470 273	-5 297 752	-827 479	18,5 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-4 470 273	-5 297 752	-827 479	18,5 %

Kulujakauma 2009

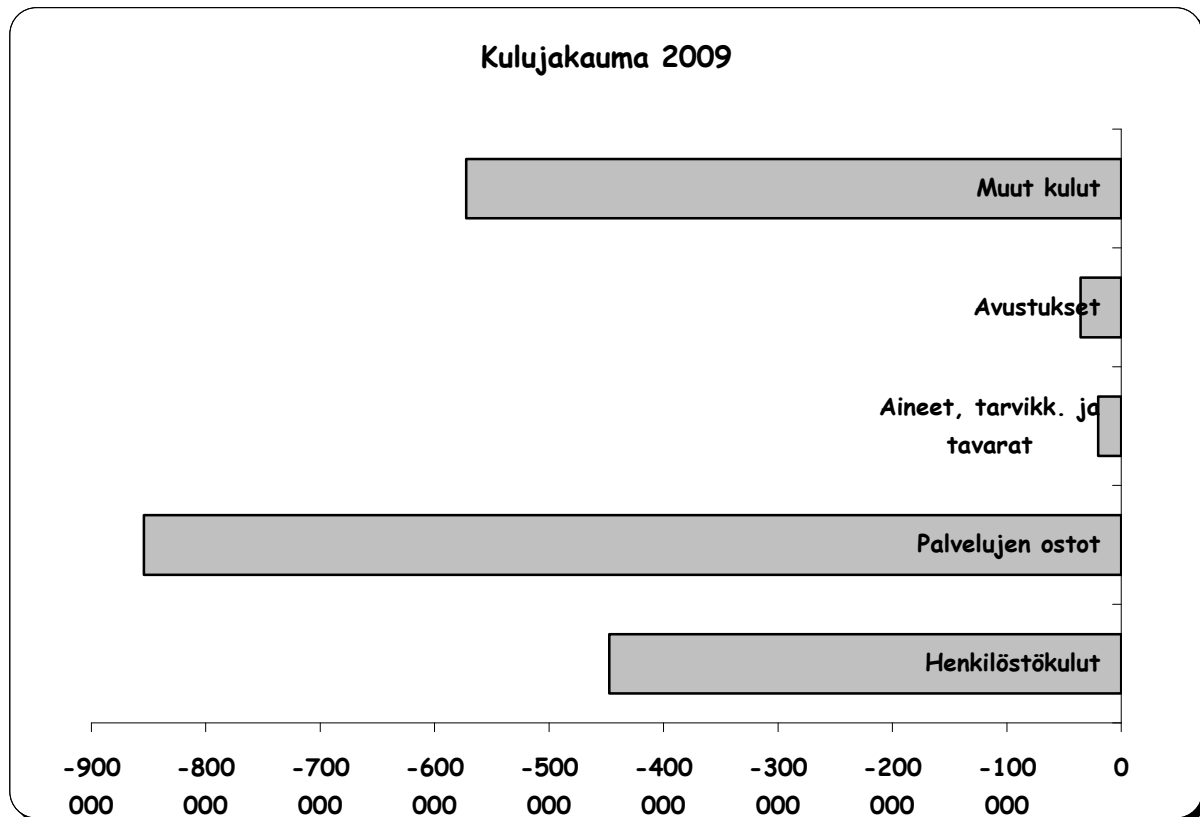

Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Opinto- ja vapaa-aika
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja		
Toiminta-ajatus Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä harrastaa kulttuuria ja liikuntaa sekä tarvittaessa järjestää tapahtumia, kerho-, leirikoulutoimintaa ja koulutustilaisuuksia, sekä erikoisesti tukea nuorten harrastustoimintaa tuottaen heille näin sisältöä elämään ja elämänhallintaa		
Tulosalueen yleistavoite Vapaa-aikatoimi tuottaa taloudellisesti laadukkaat ja monipuoliset nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	- Kulttuuritarjontaa tasapuolisesti kaikille kuntalaisille yhteistyössä alan järjestöjen kanssa. - Ylämyllyn alueelle kohdennetaan erityisesti ennaltaehkäisevää ja kasvua tukevaa nuorisotoimintaa. - Liikuntapalvelujen saavutettavuus kaikille ikäryhmille	Taphtumien ja asiakkaiden määrä Kävijämäärä ja asiakaskysely
Asiakas	Hyvinvoiva kuntalainen	Asiakaspalaute
Prosessit	Nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut ja rakenteet vastaavat omalta osaltaan kuntalaisten tarpeisiin ja toiveisiin	- Asiakaspalaute - Nuoriso- ja liikuntatoimen peruspalvelut kunnossa
Henkilöstö	Toimialueen henkilöstömäärä ja osaaminen vastaavat palvelutarvetta ja -rakenteita. (Kulttuurityöntekijä on kokopäiväinen ja liikuntatoimessa tuntiohjaajia)	Ammattitaitoinen henkilöstö ja henkilöstön koulutus
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella - Kulttuuripalvelujen määräraha- ja henkilöstöresurssien lisääminen kunnan asukasmäärän vaatimalle tasolle. - Ylämyllyn alueen nuorisotoiminta painopistealueena. - Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukeminen työpajatoiminnan avulla. - Kunnan erityisliikunnan kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoimen - osallistujamäärä	15 000	14 000	18791
Musiikiopiston oppilaspaidat	50	43	43
Seutuopistolta ostetut tunnit	4 000	5 200	5146
Seutukirjaston lainaukset	2 550 000	2 550 000	505 737
Tehokkuus/taloudellisuus			
Liikuntatoimen nettomenot / asukasmäärä	40,72 €	41,09 €	41,16 €
Nuorisotoimen nettomenot / asukasmäärä	12,55 €	11,50 €	8,85 €
Kulttuuritoimen nettomenot / asukasmäärä	3,60 €	3,58 €	5,41 €
Henkilöstö			
Liikuntatoimi	4,5	4,5	4
Nuorisotoimi	2	2	2
Kulttuuritoimi	0,5	0,5	0,5

Opinto- ja vapaa-aika

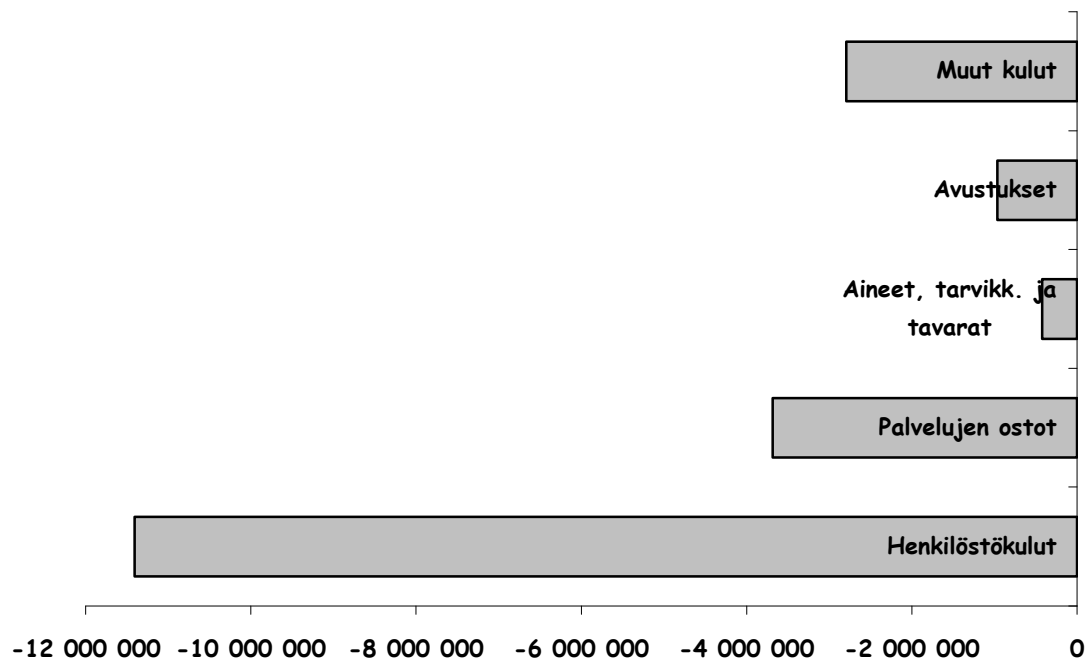
eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	87 750	45 000	-42 750	-48,7 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	3 250	6 000	2 750	84,6 %
Tuet ja avustukset	0	32 000	39 000	7 000	21,9 %
Muut tuotot	0	52 500	0	-52 500	-100,0 %
Toimintakulut	0	-2 005 440	-1 929 708	75 732	-3,8 %
Henkilöstökulut	0	-680 251	-447 399	232 852	-34,2 %
Palkat ja palkkiot	0	-494 882	-321 342	173 540	-35,1 %
Henkilösivukulut	0	-185 369	-126 057	59 312	-32,0 %
Eläkekulut	0	-150 511	-103 688	46 823	-31,1 %
Muut henkilösivukulut	0	-34 858	-22 369	12 489	-35,8 %
Palvelujen ostot	0	-851 446	-854 209	-2 763	0,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-23 100	-20 100	3 000	-13,0 %
Avustukset	0	-35 600	-35 600	0	0,0 %
Muut kulut	0	-415 043	-572 400	-157 357	37,9 %
Toimintakate	0	-1 917 690	-1 884 708	32 982	-1,7 %
Poistot	0	-5 573	-17 768	-12 195	218,8 %
Tilikauden tulos	0	-1 923 263	-1 902 476	20 787	-1,1 %

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	1 044 960	1 059 125	14 165	1,4 %
Myyntituotot	0	24 655	16 165	-8 490	-34,4 %
Maksutuotot	0	848 750	911 000	62 250	7,3 %
Tuet ja avustukset	0	118 555	131 960	13 405	11,3 %
Muut tuotot	0	53 000	0	-53 000	-100,0 %
Toimintakulut	0	-17 976 451	-19 272 230	-1 295 779	7,2 %
Henkilöstökulut	0	-10 880 900	-11 406 457	-525 557	4,8 %
Palkat ja palkkiot	0	-8 415 545	-8 902 533	-486 988	5,8 %
Henkilösivukulut	0	-2 465 355	-2 503 924	-38 569	1,6 %
Eläkekulut	0	-1 861 017	-1 876 969	-15 952	0,9 %
Muut henkilösivukulut	0	-604 338	-626 955	-22 617	3,7 %
Palvelujen ostot	0	-3 415 276	-3 686 255	-270 979	7,9 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-390 950	-420 904	-29 954	7,7 %
Avustukset	0	-819 600	-966 600	-147 000	17,9 %
Muut kulut	0	-2 469 725	-2 792 014	-322 289	13,0 %
Toimintakate	0	-16 931 491	-18 213 105	-1 281 614	7,6 %
Poistot	0	-39 463	-39 970	-507	1,3 %
Tilikauden tulos	0	-16 970 954	-18 253 075	-1 282 121	7,6 %

Kulujakauma 2009

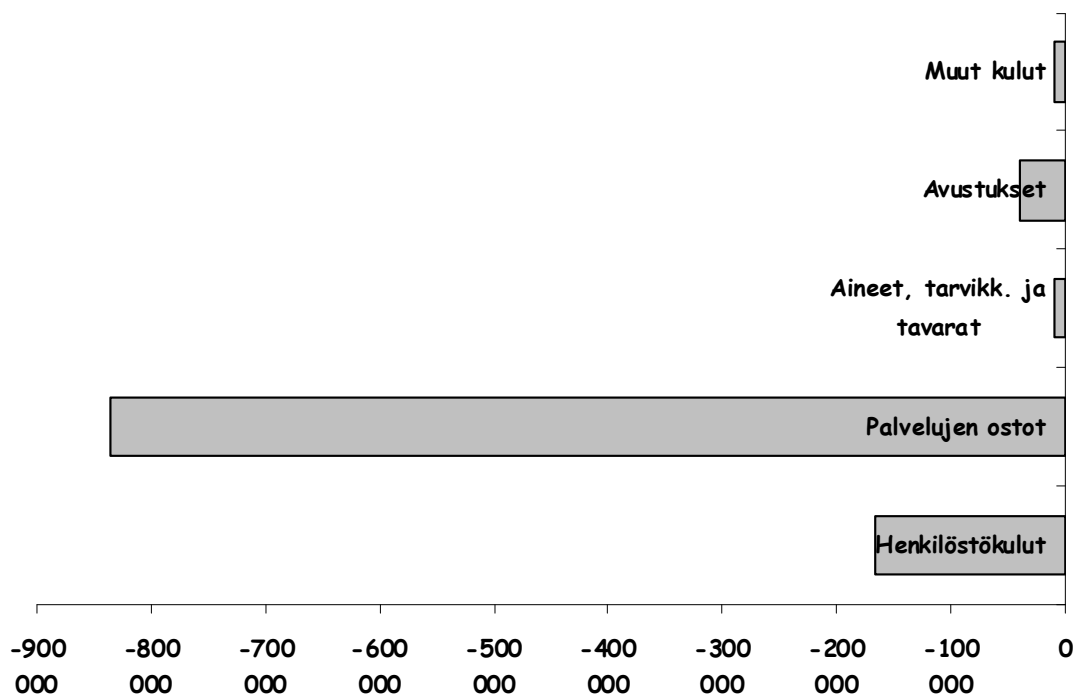
Toimielin: Tekninen lautakunta Vastuhenkilö: Tekninen johtaja		Tulosalue: Hallinto
Toiminta-ajatus Hallinto teknisen lautakunnan ja sen alaisen henkilöstön avulla sitoutuu osaltaan kunnanvaltuuston hyväksymien tavoitteiden toteuttamiseen kilpailukykyisesti, henkilöstöä motivoiden ja asiakaslähtöisesti.		
Tulosalueen yleistavoite Palvelut tuotetaan lautakunnan vuosittain hyväksymien käyttösuunnitelmien mukaisesti laadukkaasti ja taloudellisesti, Toteutumista seurataan neljännesvuosittain laadittavan raportoinnin avulla.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Päätösten laatu, huolellinen ja perusteltu päätösprosessi	Jatkovalitusten määrä % tehdyistä päätöksistä
Asiakas	Tuotettujen palveluiden vaikuttavuus (päätösten käsittelyaika keskim enit 2 kk valmisteluaineiston täydentymisestä lukien ja täytäntöönpano enint. 1 vko päätöksenteosta)	Toimintakertomuksen seloste, lehtikirjoittelu ja muu annettu dokumentoitu palautus
Prosessit	Palvelustrategian päivitys, toimintojen tuotteistus. Uusien taloushallinto- ja henkilöstöhallinto-ohjelmien käyttöönoton toimivuuden varmistaminen henkilöstön perehdyttämisen kautta.	Toimintakertomuksen seloste.
Henkilöstö	Henkilöstön osaamisen turvaaminen (sisäinen ja ulkoinen koulutus)	Toimintakertomuksen seloste.
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Ei olennaisia muutoksia.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Lautakunnan kokousten määrä	12	12	13
Lupajaoksen kokousten määrä	12	12	13
TeOs-palaverit (henkilöstöpalaverit) kpl/vuosi	6	6	8
Tuloskeskustelut koko henkilöstön kanssa kpl/vuosi	50		
Investointien määrä n. euroa /vuosi (netto)	8,8 milj.€	n.10,5 milj.€	2,46 milj.€
Avustettavien yksityisteiden määrä	347	347 km	349 km
Tehokkuus/taloudellisuus			
Nettokustannustason nousu enintään yleisen kustannustason suuruinen			
Henkilöstö			
Tekninen johtaja Osastosihteeri Kanslisti 0,1	2,1	2,1	2,1

Hallinto (tekninen)

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	150 100	153 400	3 300	2,2 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	800	800	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	149 300	152 600	3 300	2,2 %
Toimintakulut	0	-969 645	-1 061 615	-91 970	9,5 %
Henkilöstökulut	0	-157 500	-166 999	-9 499	6,0 %
Palkat ja palkkiot	0	-100 000	-110 000	-10 000	10,0 %
Henkilösivukulut	0	-57 500	-56 999	501	-0,9 %
Eläkekulut	0	-50 500	-49 716	784	-1,6 %
Muut henkilösivukulut	0	-7 000	-7 283	-283	4,0 %
Palvelujen ostot	0	-792 845	-835 616	-42 771	5,4 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-9 700	-9 900	-200	2,1 %
Avustukset	0	0	-40 000	-40 000	0,0 %
Muut kulut	0	-9 600	-9 100	500	-5,2 %
Toimintakate	0	-819 545	-908 215	-88 670	10,8 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-819 545	-908 215	-88 670	10,8 %

Kulujakauma 2009

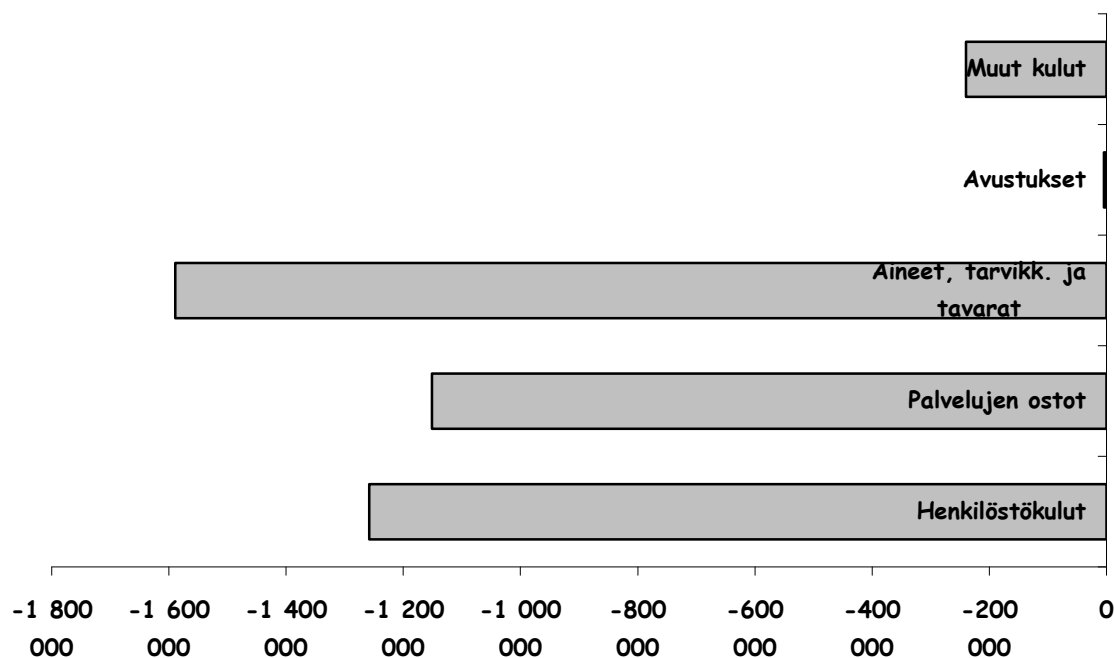
Toimielin: Tekninen lautakunta		Tulosalue: Tekniset palvelut
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja		
Toiminta-ajatus Tulosalue vastaa kunnan omistuksessa ja hallinnossa olevan kiinteistökannan, liikenneväylien ja puistojen ja yleisten alueiden ylläpidosta, koko kunnan jätehuollon organisoinnista sekä asuntotoimen viranomaistehtävistä.		
Tulosalueen yleistavoite Tavoitteena on ylläpidettävän massan turvallinen, taloudellinen ja elinkaareltaan mahdollisimman pitkä käyttö. Jätehuollon toimivuus ja sujuvuus ja asuntoasioiden oikeudenmukaisuus.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Kiinteistön ylläpidon taso normaali Liikenneväylien ylläpito on yleisellä tasolla Leikkikenttien ja uima-/venerantojen käyttö turvallista Jätehuolto on toimivaa ja "siistiä"	Kiinteistökannan kunnan arviointi ja raportointi Asiakaspalaute Tarkastuskertomukset ja asiakaspalaute Asiakaspalaute
Asiakas	Kiinteistön ylläpidon ja siivouksen oikea-aikaisuus Liikenneväylien aurauksen ja hiekoituksen ajoitus ja riittävyys Jätehuoltopisteiden tavoitettavuus	Käyttäjälle suoritettu mielipidekysely Auraspalaverissa dokumentoitu asiakaspalaute Asiakaspalaute
Prosessit	Palvelustrategian päivittäminen ja palvelujen tuotteistaminen	Toimintakertomuksen selosteet
Henkilöstö	Henkilöstön työmotivaation ja työkykyisyyden ylläpitäminen	Sairaspoissaolojen kehitys, mielipidekysely
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Kiinteistökannan lisäys- ja muutostarve määräytyy muiden toimielinten tilatarvemuutoksista.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Ylläpidettävä kiinteistökanta m^3 (kunnan suoraan omistama)	235 500	230 800	230 800
Ylläpidettävä liikenneverkko katualueet/kevytliikenneväylät m^2	350 230	340 635	330 650
Tievalaisimien lukumäärä	1 460	1 415	1 370
Ylläpidettävät leikkikentät, uimarannat/venerannat	17/4/1	17/4/1	17/4/1
Puistoalueiden laajuus kaava-alueilla (hehtaaria)	167	167	137
Jätepisteiden lukumäärä	18	18	18
Tehokkuus/taloudellisuus			
Ylläpitokustannusten kasvu enintään yleisen tason mukainen.			
Henkilöstö			
Isännöitsijä	31,53	31,7	32,7
Kiinteistörakennusmestari			
Siivoustyönjohtaja			
Yhdyskuntainsinööri 0,35 %			
Valvontainsinööri 0,33 %			
Kiinteistönhoitajat 4			
Varastonhoitaja 0,85			
Korjausmies			
Siivoojat 22			

Tekniset palvelut

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	3 881 492	4 635 000	753 508	19,4 %
Myyntituotot	0	236 000	263 500	27 500	11,7 %
Maksutuotot	0	56 000	56 000	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	4 000	4 000	0,0 %
Muut tuotot	0	3 589 492	4 311 500	722 008	20,1 %
Toimintakulut	0	-3 691 975	-4 242 376	-550 401	14,9 %
Henkilöstökulut	0	-1 099 250	-1 258 175	-158 925	14,5 %
Palkat ja palkkiot	0	-725 400	-823 200	-97 800	13,5 %
Henkilösivukulut	0	-373 850	-434 975	-61 125	16,4 %
Eläkekulut	0	-320 400	-376 941	-56 541	17,6 %
Muut henkilösivukulut	0	-53 450	-58 034	-4 584	8,6 %
Palvelujen ostot	0	-1 146 315	-1 151 016	-4 701	0,4 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-1 163 600	-1 589 085	-425 485	36,6 %
Avustukset	0	-43 810	-4 300	39 510	-90,2 %
Muut kulut	0	-239 000	-239 800	-800	0,3 %
Toimintakate	0	189 517	392 624	203 107	107,2 %
Poistot	0	-1 033 450	-1 331 942	-298 492	28,9 %
Tilikauden tulos	0	-843 933	-939 318	-95 385	11,3 %

Kulujakauma 2009

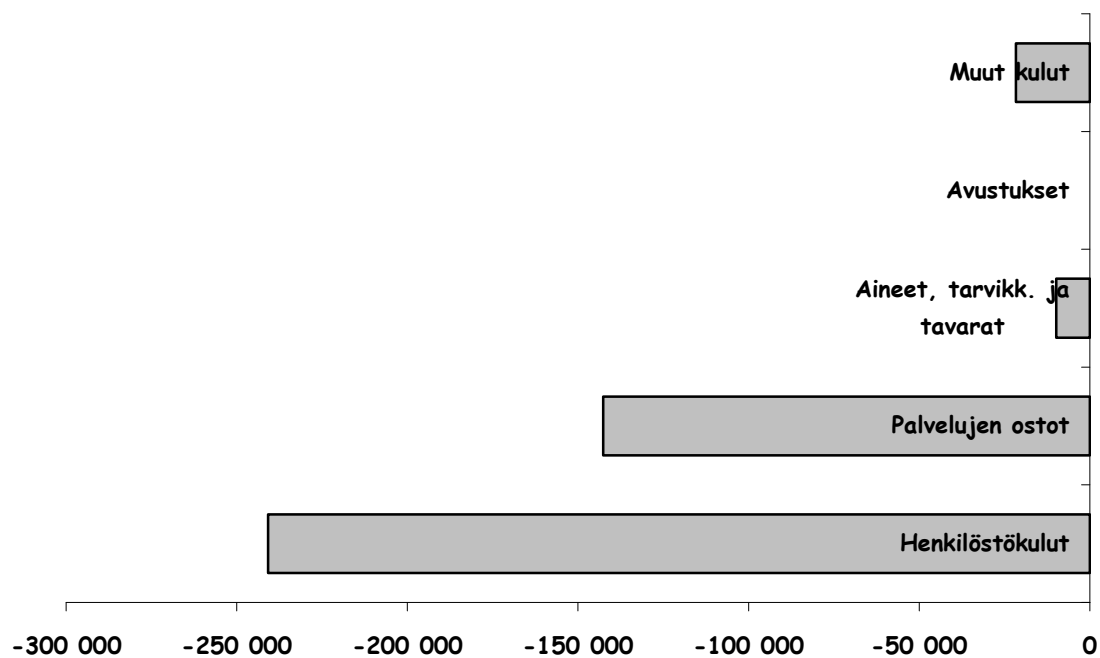
Toimielin: Tekninen lautakunta		Tulosalue: Maankäyttö ja valvonta
Vastuhenkilö: Yhdyskuntasuunnittelija		
<p>Toiminta-ajatus Tulosalue huolehtii alueiden käytön suunnitteluun liittyvistä valmistelutehtävistä, rakentamisen ohjaamisesta ja ympäristönsuojeluun liittyvien lupa-asioiden valmistelusta ja valvontatehtävistä. Tulosalue vastaa kunnalle kuuluvasta mittaustoimesta ja kunnan tuottamista kartastoista sekä kunnan maaomaisuuden hallinnosta.</p>		
<p>Tulosalueen yleistavoite Turvata pitkäjänteisen maapolitiikan kautta riittävä kaavoitetun tonttimaan tarjonta kaikissa taajamissa. Tarjota asiakkaille asiantuntevaa palvelua kunnan maankäyttöasioissa.</p>		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Tuottaa maankäytön palvelut kattavasti kunnan alueella Yhteistyö ympäristökuntien kanssa maankäyttöasioissa	Tyytyväinen asiakas Toimiva vuorovaikutus
Asiakas	Kuntalaiset Liperiin muista kunnista muuttavat Kiinteistöjen omistajat Liperin kunnan alueella Liperin kunnan alueella toimivat yritykset	Dokumentoitu palaute
Prosessit	Maankäytön suunnittelu ja ohjaus, palvelun tuotteistaminen Maanhankinnasta myytäväksi tontiksi -prosessi 1-1,5 vuotta =s	Suunnitelmallinen maankäytön hallinta. Tehokas valmistelu päättäviin toimielimiin.
Henkilöstö	Henkilöressurssien jakaminen ja nykyisen henkilömäärän turvaaminen. Hyvä oppilasyhteistyö, harjoittelijoiden (ammattikoulu) ohjaus ja käyttö mittaustosaston aputehtävissä. Henkilökunnan kouluttautuminen.	Mahdollisimman vähän sairauslomapäiviä. Harjoittelijoiden määrä kpl/vuosi. Työn laadun parantuminen.
<p>Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Turvataan pitkäjänteisen maapolitiikan kautta riittävä kaavoitetun tonttimaan tarjonta kaikissa taajamissa. Hoidetaan kunnalle kuuluvat valvontatehtävät ja ohjataan ympäristönsuojeluun ja lupa-asioihin liittyvissä asioissa.</p>		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Rakennuspaikkojen merkitseminen kpl/vuosi	200	200	200
Maa-aineslupien valvontakäynnit kpl/vuosi	85	85	85
Lohkomistoimitukset kpl/vuosi	80	70	90
Valmisteilla olevaa oyk -aluetta km2 -ranta-kmkv hyväksynyt oyk - aluetta km2/ranta-km	50/0 72/144	72/144 18/25	90/75 23/19
Valmisteilla olevaa asemakaava-aluetta ha	100	365	310
kv hyväksynyt asemakaava-aluetta ha	50	65	70
Metsäpinta-ala ha	470	470	470
Peltopinta-ala ha	43	43	43
Vapaat AO -tontit kpl	55	64	80
Vapaat AP-, AR- ja AK -tontit kpl	22	9	14
Vapaat TY -tontit asemakaava-alueella	11	-	-
Ympäristökatselmusten määrä	40	50	20
Rakennusvalvonnan päätökset kpl/vuosi	366	366	366
Kirjallinen ilmoitusmenettely kpl/vuosi	60		65
Aloituskokoukset kpl/vuosi	40		68
Katselmukset kpl/vuosi	500		517
Lausunnot poikkeamis- ja suunnittelutarvepäätöksiin kpl/vuosi	20		27
Tehokkuus/taloudellisuus			
Maankäytön tehokas suunnittelu- valvonta- ja ohjaus luo edellytykset tehokkaaseen maankäyttöön myös tulevaisuudessa.			
Henkilöstö			
Yhdyskuntasuunnittelija	5,7	5,7	5,7
Kartoittaja			
Kartanpiirtäjä			
Valvontainsinööri			
Rakennustarkastaja			
Kanslisti			

Maankäyttö ja valvonta

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	663 000	640 470	-22 530	-3,4 %
Myyntituotot	0	55 000	57 680	2 680	4,9 %
Maksutuotot	0	147 000	142 000	-5 000	-3,4 %
Tuet ja avustukset	0	6 000	6 130	130	2,2 %
Muut tuotot	0	455 000	434 660	-20 340	-4,5 %
Toimintakulut	0	-409 537	-414 874	-5 337	1,3 %
Henkilöstökulut	0	-238 220	-240 793	-2 573	1,1 %
Palkat ja palkkiot	0	-181 220	-185 700	-4 480	2,5 %
Henkilösivukulut	0	-57 000	-55 093	1 907	-3,3 %
Eläkekulut	0	-43 850	-42 166	1 684	-3,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-13 150	-12 927	223	-1,7 %
Palvelujen ostot	0	-138 367	-142 581	-4 214	3,0 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-9 500	-9 860	-360	3,8 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-23 450	-21 640	1 810	-7,7 %
Toimintakate	0	253 463	225 596	-27 867	-11,0 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	253 463	225 596	-27 867	-11,0 %

Kulujakauma 2009

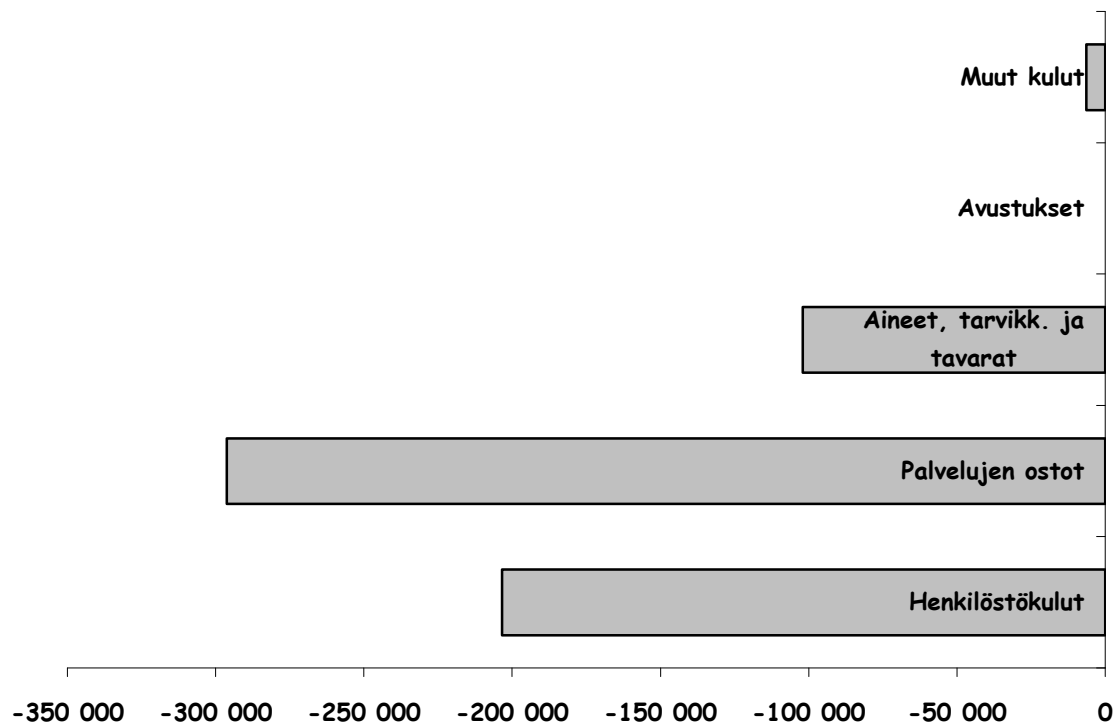
Toimielin: Tekninen lautakunta		Tulosalue: Vesihuoltolaitos
Vastuhenkilö: Yhdyskuntainsinööri		
Toiminta-ajatus Johtaa toiminta-alueelleen talousvettä ja jäteveden poisjohtaminen.		
Tulosalueen yleistavoite Talousveden laatu täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja -suositukset ja toimitushäiriöiden määrä ja kesto on mahdollisimman pieni. Jäteveden johtaminen ja loppukäsittely tapahtuu viranomais määräysten mukaisesti.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2009-2011	Mittari
Vaikuttavuus	Talousveden jakelun häiriöttömyys Jäteveden poisjohtamisen sujuvuus	Vedentoimituskatkojen lukumäärä ja kesto Katkosten ja ylivuotojen lukumäärä ja kesto
Asiakas	Häiriötön laatuvaatimukset ja -suositukset täyttävän veden toimitus	Laboratoriotulokset
Prosessit	Jätevesipumppaamojen mahdollisimman häiriötön toimivuus / pumppaamojen huolto- ja kunnossapitosuunnitelma	Toimintakatkokset ja pumppaamojen ylivuodot
Henkilöstö	Henkilöstön osaaminen ja työkyky	Sairaspoissaolot Koulutuspäivät
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Vuosi 2009 on ensimmäinen täysi vuosi kun vesihuoltolaitoksen toimialueen jätevedet johdetaan Joensuuhun ja kunnan puhdistamojen toiminta on lakannut. Haja-alueelta tulevien ja Joensuuhun kunnan siirtoviemäriverkostoa pitkin johdettavien jätevesien määrä lisääntyy koko suunnittelukauden.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2009	Ta 2008	Tp 2007
Toiminnan laajuus			
Laskutettu talousveden määrä m ³	445 000 m ³	470 000 m ³	441 650 m ³
Laskutettu jäteveden määrä m ³	350 000 m ³	335 000 m ³	331458 m ³
Jätevesiverkoston pituus (km)	137 km	117,5 km	116,4 km
Talousvesiverkoston pituus (km)	117,5 km	112,5 km	111,2 km
Vedenottamoiden lukumäärä (kpl)	5	5	5
Jätevesipumppaamojen lukumäärä /kpl)	38	38	33
Paineenkorotusasemat lukumäärä (kpl)	1	1	1
Puhdistamot lukumäärä	0	2	2
Tehokkuus/taloudellisuus			
Pääoman tuotto prosentti	0 %	0 %	0 %
Henkilöstö			
Yhdyskuntainsinööri 0,65 Kanslisti 0,7 Laitosmiehet 4 Varastonhoitaja 0,15	5,5	5,5	5,5

Vesihuoltolaitos

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	964 500	982 000	17 500	1,8 %
Myyntituotot	0	959 000	976 000	17 000	1,8 %
Maksutuotot	0	5 500	6 000	500	9,1 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-574 550	-608 054	-33 504	5,8 %
Henkilöstökulut	0	-196 600	-203 408	-6 808	3,5 %
Palkat ja palkkiot	0	-143 040	-150 600	-7 560	5,3 %
Henkilösivukulut	0	-53 560	-52 808	752	-1,4 %
Eläkekulut	0	-43 200	-42 325	875	-2,0 %
Muut henkilösivukulut	0	-10 360	-10 483	-123	1,2 %
Palvelujen ostot	0	-219 750	-296 246	-76 496	34,8 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-151 000	-102 000	49 000	-32,5 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-7 200	-6 400	800	-11,1 %
Toimintakate	0	389 950	373 946	-16 004	-4,1 %
Poistot	0	-419 639	-532 737	-113 098	27,0 %
Tilikauden tulos	0	-29 689	-158 791	-129 102	434,8 %

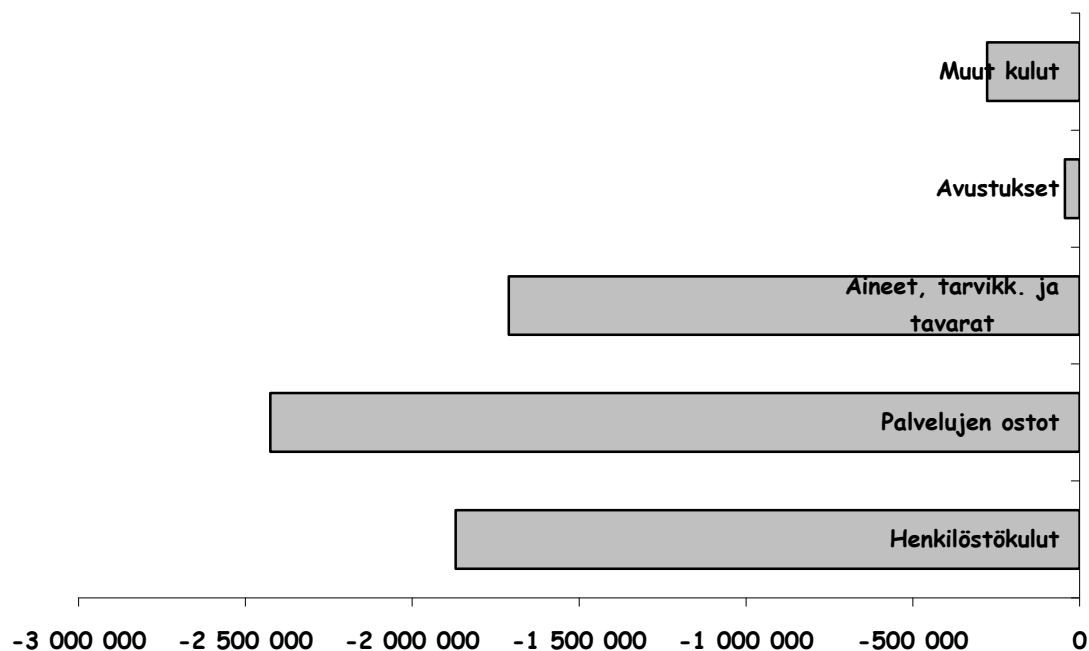
Kulujakauma 2009

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

eurot 26.11.2008	TP2007	TA2008	TA 2009	Muutos € TA08/TA09	Muutos % TA08/TA09
Toimintatuotot	0	5 659 092	6 410 870	751 778	13,3 %
Myyntituotot	0	1 250 000	1 297 180	47 180	3,8 %
Maksutuotot	0	209 300	204 800	-4 500	-2,2 %
Tuet ja avustukset	0	6 000	10 130	4 130	68,8 %
Muut tuotot	0	4 193 792	4 898 760	704 968	16,8 %
Toimintakulut	0	-5 645 707	-6 326 919	-681 212	12,1 %
Henkilöstökulut	0	-1 691 570	-1 869 375	-177 805	10,5 %
Palkat ja palkkiot	0	-1 149 660	-1 269 500	-119 840	10,4 %
Henkilösivukulut	0	-541 910	-599 875	-57 965	10,7 %
Eläkekulut	0	-457 950	-511 148	-53 198	11,6 %
Muut henkilösivukulut	0	-83 960	-88 727	-4 767	5,7 %
Palvelujen ostot	0	-2 297 277	-2 425 459	-128 182	5,6 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-1 333 800	-1 710 845	-377 045	28,3 %
Avustukset	0	-43 810	-44 300	-490	1,1 %
Muut kulut	0	-279 250	-276 940	2 310	-0,8 %
Toimintakate	0	13 385	83 951	70 566	527,2 %
Poistot	0	-1 453 089	-1 864 679	-411 590	28,3 %
Tilikauden tulos	0	-1 439 704	-1 780 728	-341 024	23,7 %

Kulujakauma 2009

TULOSLASKELMA 2009

	TA 2008	TA 2009	Muutos %
Toimintatuotot	16 441 344	35 704 827	117,2
Myyntituotot	7 914 672	23 396 110	195,6
Maksutuotot	3 215 530	5 582 044	73,6
Tuet ja avustukset	694 780	1 472 007	111,9
Muut toimintatuotot	4 616 362	5 254 666	13,8
Toimintakulut	-64 512 506	-86 178 254	33,6
Henkilöstökulut	-28 897 624	-37 943 826	31,3
Palkat ja palkkiot	-21 316 128	-28 940 335	35,8
Henkilösivukulut	-7 581 496	-9 003 491	18,8
Eläkekulut	-5 903 427	-6 771 539	14,7
Muut henkilösivukulut	-1 678 069	-2 231 952	33,0
Palvelujen ostot	-25 510 648	-33 980 123	33,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 113 052	-4 718 453	51,6
Avustukset	-3 211 490	-5 079 380	58,2
Muut toimintakulut	-3 779 692	-4 456 472	17,9
Toimintakate	-48 071 162	-50 473 427	5,0
Verotulot	28 500 000	30 000 000	5,3
Valtionosuudet	21 600 000	23 100 000	6,9
Rahoitustuotot ja -kulut	-280 000	-596 000	112,9
Korkotuotot	155 000	190 000	22,6
Muut rahoitustuotot	480 000	491 000	2,3
Korkokulut	-750 000	-1 101 000	46,8
Muut rahoituskulut	-165 000	-176 000	6,7
Vuosikate	1 748 838	2 030 573	16,1
Poistot ja arvonalentumiset	-1 600 000	-2 025 268	26,6
Suunnitelman muk. poistot	-1 600 000	-2 025 268	26,6
Tilikauden tulos	0	0	0,0
Tilikauden ylijäämä (alij.)	148 838	5 305	-96,4

INVESTOINNIT 2009-2011

1. Kiinteä omaisuus	2009	2010	2011	Yhteensä
meno	16 819	16 819	16 819	50 457
tulo	84 094	84 094	84 094	252 282
nettomeno	-67 275	-67 275	-67 275	-201 825

2. Arvopaperit	2009	2010	2011	Yhteensä
meno	0	0	0	0
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	0	0	0

3. Irtain omaisuus	2009	2010	2011	Yhteensä
Kunnanhallitus				
Atk-hankkeet				
meno	320 000	100 000	100 000	520 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	320 000	100 000	100 000	520 000
Muu irtaimisto				
Kunnanhallitus				
meno	0	0	0	0
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	0	0	0
Sosiaali- ja terveyslautakunta				
meno	22 000	30 000	30 000	82 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	22 000	30 000	30 000	82 000
Sivistyslautakunta				
meno	0	0	0	0
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	0	0	0
Tekninen lautakunta				
meno	60 000	60 000	60 000	180 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	60 000	60 000	60 000	180 000
Irtaimisto yhteensä				
meno	402 000	190 000	190 000	782 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	402 000	190 000	190 000	782 000

Atk-investoinnit: henkilöstöohjausjärjestelmä, talousohjausjärjestelmä, potilastietojärjestelmä; ohjelmistojen yhteinen kustannusarvio 426.000 € (osarahoitus vuonna 2008).

Sosiaali- ja terveyshuolto: 22.000 € hammashuoltoyksikkö

4. Talonrakennus	2009	2010	2011	Yhteensä
Paloaukean koulu ja keittiö				
meno	3 700 000	0	0	3 700 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	3 700 000	0	0	3 700 000
Pääterveysasema				
meno	0	200 000	0	0
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	200 000	0	0
Jyrin hoivakoti II				
meno	1 500 000	0	0	1 500 000
tulo	500 000	0	0	500 000
nettomeno	1 000 000	0	0	1 000 000
Toimelan peruskorjaus				
meno	0	0	400 000	400 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	0	400 000	400 000
Koulut				
meno	0	500 000	500 000	1 000 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	500 000	500 000	1 000 000
Ent.vanhainkodin asunnot				
meno	50 000	500 000	0	550 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	50 000	500 000	0	550 000
Kalasadaman laajennus				
meno	800 000	0	0	800 000
tulo	700 000	0	0	700 000
nettomeno	100 000	0	0	100 000
Kiinteistöjen peruskorjaus				
meno	200 000	200 000	200 000	600 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	200 000	200 000	200 000	600 000
Yhteensä				
meno	6 250 000	1 400 000	1 100 000	8 550 000
tulo	1 200 000	0	0	1 200 000
nettomeno	5 050 000	1 400 000	1 100 000	7 350 000

5. Kaavatiet	2009	2010	2011	Yhteensä
Liittymät, viherkaistat, suunnittelu				
meno	20 000	20 000	20 000	60 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	20 000	20 000	20 000	60 000
Päällystystyöt				
meno	35 000	35 000	35 000	105 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	35 000	35 000	35 000	105 000
Kirkonkylän teiden saneeraus				
meno	150 000	100 000	100 000	350 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	150 000	100 000	100 000	350 000
Viinijärven alueen saneeraus				
meno	110 000	100 000	50 000	260 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	110 000	100 000	50 000	260 000
Ylämyllyn alueet				
meno	160 000	150 000	150 000	460 000
tulo	50 000	0	0	50 000
nettomeno	110 000	150 000	150 000	410 000
Kaavatiet yhteensä				
meno	475 000	405 000	355 000	1 235 000
tulo	50 000	0	0	50 000
nettomeno	425 000	405 000	355 000	1 185 000

6. Vesi- ja jätevesihankkeet	2009	2010	2011	Yhteensä
Liittymät, suunnittelu				
meno	20 000	20 000	20 000	60 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	20 000	20 000	20 000	60 000
Kirkonkylän linjojen saneeraus				
meno	50 000	50 000	50 000	150 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	50 000	50 000	50 000	150 000
Kk-Yly-Jns viemäröinti				
meno	200 000	0	0	200 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	200 000	0	0	200 000
Yy, Kk ja Vnj toimialueen laajennus				
meno	250 000	250 000	250 000	750 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	250 000	250 000	250 000	750 000
Ylämyllyn alue				
meno	230 000	150 000	150 000	530 000
tulo	50 000	0	0	50 000
nettomeno	180 000	150 000	150 000	480 000
Haja-asutusalueen vesihuoltohankkeet				
meno	740 000	500 000	500 000	1 740 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	740 000	500 000	500 000	1 740 000
Vesi- ja jätevesihankkeet yhteensä				
meno	1 490 000	970 000	970 000	3 430 000
tulo	50 000	0	0	50 000
nettomeno	1 440 000	970 000	970 000	3 380 000

7. Muu kunnallistekniikka	2009	2010	2011	Yhteensä
Tievalaistus				
meno	30 000	30 000	30 000	90 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	30 000	30 000	30 000	90 000
Kunnan osuus tielaitoksen hankkeisiin				
meno	550 000	0	0	550 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	550 000	0	0	550 000
Kiertoliittymän taideteos				
meno	10 000	0	0	10 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	10 000	0	0	10 000
Puistot ja leikkikentät				
meno	30 000	30 000	30 000	90 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	30 000	30 000	30 000	90 000
Muu kunnallistekniikka yhteensä				
meno	620 000	60 000	60 000	740 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	620 000	60 000	60 000	740 000

8. Investoinnit yhteensä	2009	2010	2011	Yhteensä
meno	9 253 819	3 041 819	2 691 819	14 987 457
tulo	1 384 094	84 094	84 094	1 552 282
nettomeno	7 869 725	2 957 725	2 607 725	13 435 175

Rahoituslaskelma 2009, €

Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta

Tulorahoitus

Vuosikate	2 030 573	
Satunnaiset erät	0	
Tulorahoituksen korjaukset	0	2 030 573

Investoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinnit	-9 253 819	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 300 000	
Käyttöomaisuuden myyntitulot	84 094	-7 869 725

Vars. toiminnan ja investointien nettokassavirta -5 839 152

Rahoitustoiminnan kassavirta

Antolainauksen muutokset

Antolainauksen lisäykset	0	
Antolainauksen vähennykset	64 000	64 000

Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 800 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 000 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	5 800 000

Oman pääoman muutokset 0

Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	
Vaihto-omaisuuden muutos	0	
Pitkäaikaisten saamisen muutos	0	
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	0	

Rahoitustoiminnan nettokassavirta 5 864 000

Kassavarojen muutos 24 848

TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS

<p>Tytäryhtiön nimi: Liperin Aluelämpö Oy</p>
<p>Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus Yhtiön toiminnan tarkoituksena on johtaa asiakkailleen näiden tarvitsema lämpöenergia mahdollisimman häiriöttömästi kaikissa olosuhteissa ja hinnaltaan kilpailukykyiseen hintaan ylläpitämällä ja hoitamalla kaukolämpöverkkoa Liperin kirkonkylässä. Yhtiö ylläpitää ja hoitaa kiinteistöjen sekä vesi- ja viemärlaitoksen käyttöön liittyvää kunta-automaatiojärjestelmää sekä tuottaa päivystys- ja varallaolopalveluja. Yhtiön palveluksessa on huoltomestari, sivutoiminen toimitusjohtaja ja 6 sivutoimista päivystystyöntekijää.</p>
<p>Yleistavoitteet Toimintavarmuuden ylläpito ja kehittäminen sekä varautuminen poikkeustilanteisiin.</p>
<p>Tuottavuus Toiminnallinen lisäarvo energiahuollon, asiantuntijapalveluiden ja kiinteistöautomaation osa-alueilla, minkä tilaaja/palvelun loppukäyttäjä arvioi viime kädessä palvelun hinta/laatusuhteena.</p>
<p>Tulostavoite Käyttökate 5 % Liikevoitto 4 % Sijoitetun pääoman tuotto 7 % Osinkoja ei jaeta</p>
<p>Keskeiset toiminnalliset muutokset 2009-2011 Ei oleellisia muutoksia.</p>
<p>Riskit Kaukolämpöverkoston ikääntyminen ja siitä johtuvat uusinvestointitarpeet. Tietoverkkojen käytettävyyden ja yhteensopivuuden vanhentuneen laitekannan osalta. Henkilökunnan ikääntyminen.</p>

Taloussuunnitelma

1000 €	2009	2008	2007
Liikevaihto	570	550	538
Tulos	25	20	38
Bruttoinvestoinnit	20	20	0
Lainat 31.12.	0	0	0
Henkilöstön lkm	1+1+6	1+1+6	1+1+6

<p>Tytäryhtiön nimi: Kiinteistö Oy Liperin vuokratilat</p>
<p>Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus Yhtiön tehtävänä on tarjota eri hallintamuotoisia vuokra-asuntoja Liperin kuntalaisille kilpailukykyiseen hintaan.</p>
<p>Yleistavoitteet Asuntoyhteisöjen kokonaisvaltainen taloudesta, huollosta, ylläpito- ja korjaustoiminnasta huolehtiminen.</p>
<p>Tuottavuus asuntojen käyttöaste yli 97 % vuosikorjattavien asuntojen määrä vähintään 35 kilpailukykyinen vuokrataso luottotappioiden minimoiminen</p>
<p>Tulostavoite suunnitelman mukaisilla poistoilla 3,5 % tulostaso +/- 0 osinkoja ei jaeta</p>
<p>Keskeiset toiminnalliset muutokset 2009-2011 Ei oleellisia muutoksia. Erityispainopiste vuosikorjaustoiminnan kehittämisessä.</p>
<p>Riskit Taloudelliseen tilanteeseen liittyvät riskit. Lämmityspolttoaineen hinta.</p>

Taloussuunnitelma

1000 €	2009	2008	2007
Liikevaihto	3550	3440	3304
Tulos	-50	-120	-79
Bruttoinvestoinnit	0	0	0
Lainat 31.12.	18100	18705	19423
Henkilöstön lkm	0	0	0

<p>Tytäryhtiön nimi: Lipertek Oy</p>
<p>Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus</p> <p>1. Tarjota Liperissä toimiville julkisyhteisöille kokonaisvaltaisia isännöintipalveluja kilpailukykyiseen hintaan 2. Tarjota liperiläisille yrityksille laadukkaita tontti, yritys- ja toimitiloja kilpailukykyiseen hintaan 3. Tarjota Liperissä toimiville julkisyhteisöille ja yrityksille rakennuttamispalveluja kilpailukykyiseen hintaan</p>
<p>Yleistavoitteet</p> <p>1. Isännöintikohteiden kokonaisvaltainen taloudellinen, tekninen ja toiminnallinen hoito 2. Vuokraustoiminnan järjestäminen rakentamalla ja ylläpitämällä yritystiloja 3. Rakennuttamiskohteiden hoito sopimusten mukaisesti</p>
<p>Tuottavuus</p> <p>1. Isännöitävien yhteisöjen talous kunnossa, käyttöasteet yli 95 % 2. Omien tilojen käyttöaste yli 90 % 3. Vuosittain vähintään yksi rakennuttamiskohde ja yksi valvontakohde</p>
<p>Tulostavoite</p> <p>Sijoitetun pääoman tuotto yli 4% liikevoitto 15 % osinkoja ei jaeta</p>
<p>Keskeiset toiminnalliset muutokset 2009-2011</p> <p>Ei oleellisia muutoksia Yhtio luopunut suurimmasta osasta yritystiloja v 2007-2008</p>
<p>Riskit</p> <p>Ei suuria toiminnallisia riskejä , uusien tilojen riskit tulee arvioida rakentamisvaiheessa</p>

Taloussuunnitelma

1000 €	2009	2008	2007
Liikevaihto	390	492	1030
Tulos	100	245	152
Bruttoinvestoinnit	0	0	0
Lainat 31.12.	0	0	120
Henkilöstön lkm	4	4	4